

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İşçi Sınıfının Kurtuluşu
Kendi Eseri Olacaktır

yeni **ekimler** için

Sosyalist Siyasal Dergi

7 Mayıs '96, Sayı:1, Fiyatı: 30 000 TL.

SOSYALİZM YOLUNDA

Kızıl Bayrak

15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete

SUSMAYACAK!

1
'96
MAYIS

Bu kararlılık, bu öfke, bu kızılık **BİZİM!**

*1 Mayıs '96'da Devlet
Provakasyonu*
**Devrim Şehitleri
Ölümsüzdür!**

● Sayfa 8

**Çukobirlik İşçileri:
Örgütlenecek, Direnecek
ve Kazanacağız!**

Devrimci Proletarya'ya Yanıt-5

**Partileşme
Sürecinin
Sorunları**

(Devam)

● Orta Sayfa

**TC Kirli Savaşta Israr Ediyor
Çözüm Devrimde,
Kurtuluş
Sosyalizmde!**

● Sayfa 20

Sermayenin provokasyonlarına geçit verme! Devlet terörüne karşı 1 Mayıs ruhuyla mücadeleye!

'96 1 Mayıs'ına damgasını vuran devrimci güç, kararlılık ve öfke oldu. Ancak kızıl bayraklar ve devrim şiarları, devlet güçleriyle dış dış çatışmalar ve emekçi kitlelerin öfke patlamaları dışında bu 1 Mayıs sermaye iktidarının kanlı provokasyonuna da sahne oldu. Sermaye canı yüzünü bir kez daha sergiledi. Kitle üzerine ateş açarak 3 insanın ölümüne, onlarcasının yaralanmasına neden oldu. İstanbul 1 Mayıs gösterisinin daha ilk saatlerinde yaşanan bu katliamı karanlık karargahlarında planlayan kontr-gerilla güçleri bugün oyunun ikinci bölümünü sahnelemeye çalışıyorlar. 1 Mayıs'a dönük yoğun bir karalama kampanyası hız almış bulunuyor.

Kürdistan'da gün be gün sivil insanları katleden, köyleri-tarhaları yakıp kavuran, ele geçirebildikleri gerilla cesetlerinin kulağını, kafasını kesmekle ün salan sermaye güçleri utanmazca kırılan bir kaç camın, ezilen bir kaç çiçeğin üzerinden "vahşet" naraları atıyor. Bu ülkede katliamların, infazların, kayıpların haddi hesabı yokken, her gün gencecik devrimciler sermaye devletinın uşağı işkenceci katillerin pençesinde can veriyorken, onlar yeni katliamlara hazırlık amacıyla devrimcilerin kortejine sızmaya çalışan işkenceci bir polislin cezalandırılmasının "dehşet"ini propaganda ediyor. 1 Mayıs'ta damlara keskin nişancılarını yerleştiren, kitlenin üzerine ateş açılmasını emreden katil sermaye devleti 3 devrimciyi katlederken, boşalan devrimci öfkeden zarar gören bir trafik lambasının ardından "kör terör" edebiyatı yapabiliyor.

İşin en iğrenç tarafı şu ki, sermaye devleti sözde "terörü" lanetleyip, ikiyüzlü insanlık nutukları çekerken, gerçekte devrim güçlerinin ve kitle hareketinin üzerine en azgın bir devlet terörü ile gitmenin zeminini döşemeye çalışıyor. 1 Mayıs'ın hemen ardından yapılan tüm açıklamalar, işçi ve emekçilere

dönük yeni ekonomik saldırı paketleri açılırken devrimci ve ilerici muhalefet güçleri üzerine pervasız bir terörle gidileceğinin işaretlerini veriyor. 1 Mayıs öncesi dönemde hazırlanan, fakat yükselen tepkiler karşısında uykuya yatırılan cezaevlerine dönük katliam planları yeniden gündemdedir. 1 Mayıs'ın hemen ardından cezaevlerini hedef gösteren bir konuşma yapan Mesut Yılmaz, yürütülen iğrenç kampanyanın bir amacının da devrimci tutsaklara yönelik imha girişimlerini meşrulaştırmak olduğunu ele veriyor.

1 Mayıs'ı izleyen günlerde geniş çaplı bir gözaltı furysı başlatan sermaye devleti, yüzlerce işkenceli gözaltılarla, "ezeceğiz, bitireceğiz" naralarıyla toplum içerisinde korku psikolojisini yaymaya çalışıyor. Medya'da fotoğrafı saptanıp teşhir edilen devrimcilere dönük insan avı tüm hızıyla sürüyor. 1 Mayıs'a katılan devrimcilerin, işçi ve emekçilerin listesi çıkarılıyor, evler basılıyor, terör estiriliyor. Kısacası faşist sermaye rejimi, terör kusarak işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ın '96'da gerçek içeriğiyle kutlanmasının işçi, emekçi ve

sınıfın yeni topyekün saldırının karşısına devrimci bir kararlılıkla çıkmasını engellemeye çalışıyorlar. Sınıf hareketinin politik bir kanala akması ve devrimci öncüsüyle buluşmasının önünde barikat olmak için en iğrenç yöntemlerden geri durmuyorlar.

On yılı aşkın bir zamandan sonra en kitlesel, en kararlı ve politik 1 Mayıs'ı sınıf mücadelesinin bir kazanımıdır! Bu kazanımı gerçek bir güce dönüştürmek '96 1 Mayıs'ın devrimci içeriğine sahip çıkmakla olanaklıdır. İşçi sınıfı ve emekçiler 1 Mayıs'a yönelik karalama kampanyasının karşısına çıkmalı, devrimci güçlere ve sınıf hareketine dönük yeni saldırılara vesile edilmesine fırsat vermemelidir.

Katil devletin 1 Mayıs provokasyonuna geçit yok! Saldırıya karşı saldırı! İşçiler, emekçiler, gençler sermayenin yeni ekonomik ve politik saldırılarını gerisin geri püskürtmek için 1 Mayıs'ın devrimci ruhunu kuşanmalıdır! Birleşik, örgütlü bir karşı saldırıyla devlet terörü etkisizleştirilmelidir.

devrimci kesimlere verdiği güç ve morali tersine çevirmek istiyor.

Oysa Gazi Büyük Halk Direnişinden sonra '96 1 Mayıs'ı da ezilen yığınların korku duvarlarını bir bir yıktığını göstermektedir. Zincirinden boşalan öfke sonucu bir dizi cam kırılmış, burjuvazinin malına önemli zararlar gelmiştir. Ama yine de asıl çatışma düzenle devrim güçleri arasında yaşanmıştır. Tıpkı Gazi'de yaşandığı gibi devletin kolluk güçlerinin üzerine taş ve sopalarla gidilmiş, polis ara sokaklara dek kovalanarak alandan sökülüp atılmıştır.

Bugün korkuyla kıvranan sermaye devletinın kendisidir. Devrimci '96 1 Mayıs'ın sarsıcı etkisinin işçi sınıfını saracağından ürüyorlar. 1 Mayıs ruhunu kuşanan

Şan Olsun 1 Mayıs '96'ya!

Şanlı 1 Mayıs'tan sonra yeni sayımızla karşınızda olmanın coşkusunu yaşıyoruz. Sermaye devleti daha erken bir tarihte devrim güçlerinin etkinliğinde bir 1 Mayıs'ın kabusunu görmeye başlamış, saldırılarını yoğunlaştırmıştı. Devrimci çalışmada ısrar eden herkes gibi Kızıl Bayrak faaliyeti de, yayın durdurma başta olmak üzere bin bir yöntemle engellenmeye çalışılmış, gözaltı ve işkencelerin ardı arkası gelmemiştir.

Geçen dönemde S.Y. Kızıl Bayrak, Kızıl Bayrak ve Ekim Gençliği'nin yayını durduruldu. Ne var ki sesimizi susturamadılar. Bugün yeniden karşınızda olmamız, susturamayacaklarının bir kez daha kanıtlanmasıdır!

23 Nisan'da 1 Mayıs afişlemeleri sırasında 5, 27 Nisan'da Bingo'ya 1 Mayıs broşürü dağıtan 2 çalışanımız gözaltına alınmışlardır. Yine 27 Nisan'da kuşlama yapan 2 yoldaşımız Gebze emniyetinde yoğun işkenceye maruz kalmıştır. 30 Nisan'da yaşanan son gözaltında 4 arkadaşımızın yanlarında küçük bir çocuk da

vardı.

Ancak devrim güçlerine azgınca saldıran, 2 yaşındaki bir çocuğun gözleri önünde işkence yapmaktan çekinmeyen faşist sermaye devleti bir kez daha yanıldı.

1 Mayıs'ın devrimci görkemi ortada! Rüzgar eken sermaye, fırtına biçti! Hiç bir şey devrimden yana esen rüzgarların hızını kesemedi, kesemeyecek! 1 Mayıs'ta toprağa düşen üç karanfilin kanyla kızılılaşan '96 1 Mayıs'ı devrim ve sosyalizm yürüyüşümüze hız verecek!

Şimdi sermaye devleti, devrimci 1 Mayıs'ın sarsıcı etkisini saptırmaya, devrim güçlerine yeni, azgın bir saldırının zeminini yaratmaya çalışıyor. "Teröristlerin yayınları" olarak gösterilmeye çalışılan devrimci basının önümüzdeki dönemde daha da yoğunlaşan baskıların hedefi olacağı açıktır! Ancak, bu da sökmeyecektir! Proleter sosyalizmin dünya görüşüyle donanmış biz komünistlerin 1 Mayıs ruhunu kuşanan proletarya ile buluşmamızı hiç bir güç engelleyemeyecektir!

yeni **ekimler** için

Sosyalist Siyasal Dergi

Sayı: 1 • Fiyatı: 30 000 TL. (KDV. dahil)

EKSEN Basım Yayın Ltd.Şti. • Sahibi ve Y. İşl. Md: Ahmet TURAN

Yönetim Yeri:

Laleli Cd. Çim Apt. No: 52, Kat: 5,
Aksaray/İSTANBUL
Tel-Fax: 0 (212) 638 28 83

Basım Yeri:

BASMAT
İSTANBUL

Hacı Halil Mah. 1219. Sok. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No:33
Gebze/KOCAELİ Tel: 0 (262) 642 41 90

853. Sok. Bilen İşhanı No:27/604, Konak/İZMİR
Tel-Fax:0 (232) 445 21 50

İlkiz Sk. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5 Sıhhiye/ANKARA
Tel: 0 (312) 229 40 19

Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı, Vakıf İşhanı Kat:3 No:306
ADANA, Tel-Fax: 0 (322) 351 36 84

196 MAYIS

Bu kararlılık, bu öfke, bu kızılık Bizim!

'96 1 Mayıs'ı tüm dünyada işçi ve emekçiler tarafından büyük bir coşkuyla kutlandı. Kapitalist dünya düzeninin öldü ilan ettiği sosyalizm ve devrim idealleri, rüzgar olmuş dünyanın dört bir yanında esiyordu. Kızıl bayraklar zapt ediyordu alanları yeniden. İnsanlar kapitalist barbarlığa, ücretli köleliğe, sömürüye ve zulme öfkesini haykırıyordu. Bir çok ülkede 1 Mayıs, uzun zamandan sonra bu yıl yeniden gerçek içeriğine kavuşuyordu. Dişe diş bir kavga günü olarak kutlanıyordu.

Yüzelli bini aşkın bir insan kitlelerinin sel olup aktığı Kadıköy meydanı ise emeğin kararlılığı, öfkesi ve kızılığıyla sarsıldı. İşçi, emekçi ve devrimci kitlelerin Gazi Büyük Halk Direnişi'nden sonra bu en kitlesel, militan ve görkemli kalkışması karşısında sermaye devleti kanlı bir provokasyon düzenledi. Daha gösteri henüz başlamışken, kitlenin üzerine ateş açıldı. 3 devrimci 1 Mayıs şehitleri kervanına katıldı.

Ancak ne sermaye devletinin azgın saldırı ve provokasyonları, ne sendika bürokratlarının devrimci güçlerle sınıf kitlelerini yalıtma önlemleri, ne de reformist hareketin 1 Mayıs'ı sol bir karnavala dönüştürme çabaları... Hiç biri yetmedi. 1 Mayıs'ta rüzgar devrimden yana esti! İşçi ve emekçilerin mücadele isteği, devrimci kararlılık ve öfke hepsini ezip geçti!

'96 1 Mayıs'ına kızıl bayraklar, devrimci şiarlar, sosyalizme olan özlem ve bağlılık hakimdi. 1 Mayıs'a yönelik hiç bir ciddi ön çalışma yapmayan sendika bürokrasisi alana ancak sınırlı bir kitleyi taşımaya başarmıştır. 1 Mayıs'a katılan işçi ve emekçilerin önemli bir kesimi ise yerini devrim cephesinde almayı tercih etti.

İşte, sermaye iktidarını asıl olarak çıldırtan bu gelişmelerdir. Devrim ve sosyalizm "hayaleti" dipdiri alanlardaydı. Dahası devrimci güçler işçi ve emekçilerle omuzomuz, kolkolaydı. Kuşkusuz '96 1 Mayıs'ı sadece bir başlangıçtır. Bir çok öncü işçi sosyalizmin kızıl bayrağı altında toplanmış, kent yoksullarının ve emekçilerin önemli bir kesimi devrimcilerle birlikte yürümüş olsa da, işçi sınıfı devrimci önderliğiyle henüz daha esas buluşmayı yaşayamamıştır. Sermaye, bugün de bu en büyük avantajına sarılıyor. Bir kaç camın kırılması üzerinden yürüttüğü karalama kampanyasıyla esas olarak iki şeyi amaçlıyor. Biri; "terörist", "çapulcu" vb.

çığırtkanlıklarla işçi sınıfı ile devrimciler arasında suni bir barikat oluşturmak. 1 Mayıs'ı karalayarak işçi sınıfının mücadele bilincini karartmak. Diğer; devrimci güçlere yönelik azgın bir saldırının yolunu açmak.

Bu iğrenç provokasyona gelinmemelidir! '96 1 Mayıs'ın kararlılığı, devrimci öfkesi ve kızılığı bizimdir, işçi sınıfınındır! Üç cana kıyıp camların hesabını yapan canı sermaye devletinden hesap sorulmalıdır! Devrim güçlerine ve işçi-emekçi kesimlerin yükselen mücadelesine yönelen yeni, azgın saldırıların önünde barikat olunmalıdır!

Korkusuzca kolluk güçleriyle çarpışan, her türlü bedeli ödemeyi göze alarak kavga bayrağını yükselten kitleler karşısında paniğe kapılan sermaye devleti bugün intikam peşindedir. 1 Mayıs sonrası yüzlerce insanı gözaltına alan, işkenceden geçiren sermaye, bir korku atmosferi yayarak işçi ve emekçi kesimleri sindirmek istiyor. Zira bugün devletin her zamankinden daha fazla sinik kitlelere ihtiyacı vardır. Bir süredir bekletilen 6 Mayıs saldırı paketi 1 Mayıs'ın hemen sonrasında gündeme getirildi. 5 Nisan kararlarını kat be kat aşan bu yeni, pervasız saldırının hayata geçirilebilmesi için işçi ve emekçi kitlelerin yıldırılmaları, mücadele kararlılığının kırılması gerekiyor.

Oysa '96 1 Mayıs'ı korku barajına da çok ciddi bir darbe oldu. Tıpkı Gazi'de yaşandığı gibi emekçilerin öfkesi dolaysız olarak düzene yöneldi. Taş ve sopalarla bu düzenin koruyucusu polisler ara sokaklara sürüldü. Sermaye devleti lanetlendi.

Mücadele bilincini keskinleştiren, öfkeleri bileyen, devletle devrim güçlerini karşı karşıya getiren, korkuları yıkan bir 1 Mayıs yaşadık. Bu kazanımları gerçek bir güce dönüştürmek herşeyden önce işçi sınıfına bağlıdır. İşçi sınıfı 6 Mayıs paketini 1 Mayıs ruhuyla karşılamalıdır. 1 Mayıs'ın birlik, dayanışma ve mücadele bilinciyle karşı saldırıyı örgütlemelidir. 1 Mayıs'ı karalama ve devlet terörünü tırmandırmayı amaçlayan devletin kirli provokasyonlarına geçit verilmemelidir. 1 Mayıs alanlarında yankılanan devrim ve sosyalizm ideallerini yeniden somut bir gerçekliğe dönüştürecek olan proletarya öncü misyonunu kuşanmalı, komünistlerle elele vererek partili mücadele için çağrıya başlatmalıdır!

Görkemli 1 Mayıs ve Provokasyon

'96 1 Mayıs'ı bir dizi olguya açıklık kazandırarak ve ardında bir çok ders bırakarak geride kaldı. Bu yıl Türkiye son onbeş yılın en kitlesel 1 Mayıs gösterisine şahit oldu. 150 bini aşkın işçi-emekçi ve öğrenci, işçi sınıfının birlik ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ı anlamına uygun bir biçimde kutlamak için Kadıköy alanına akın etti. Bu yıl Türkiye, son onbeş yılın en politik ve en militan 1 Mayıs'ına tanık oldu. Onbinlerce insan ellerinde kızıl bayraklar, devrim ve sosyalizm özlemini ifade eden şiarlarla Kadıköy alanını doldurdu.

'96 1 Mayıs'ı Türkiye'nin son onbeş yılına damgasına vuran "devrimci hareketlerin zayıflığı" olgusunun artık sona erdiğini, devrimci hareketin yeniden küçümsenemeyecek bir kitle tabanına ulaşmaya başladığı gerçeğini teyid etti. Bu 1 Mayıs devrimci güçlerin bundan sonra toplumun gündemine çok daha güçlü ve etkili bir tarzda gireceğine ilişkin son derece açık bir işaret oldu.

Ve '96 1 Mayıs'ı tam da bu özelliklere sahip olduğu için düzenin kanlı ve kirli bir provokasyon girişimine de sahne oldu. Daha kutlamalar henüz yeni başlamışken, düzenin eli kanlı katilleri kitlenin üzerine ateş açtılar ve iki devrimciyi öldürüp onlarcasını yaraladılar. Yürüyüş boyunca, en küçük arbedeyi kitlenin üzerine kurşun yağdırmak için bir vesile saydılar. Mitingin dağılması sırasında benzer bir oyun, bu kez çok daha hesaplı bir biçimde devreye sokuldu. Bir devrimci katledildi.

Düzenin amacı açıktır. Sermayenin terör cumhuriyeti devrimci gelişmenin önünü kesmek için geçmişte olduğu gibi bir kirli provokasyon tezgahlamıştır. Devrimci hareketin işçi ve emekçilerle yeniden buluşmaya başlaması, onbinlerce işçiyi, emekçiyi, öğrenciyi etrafında toplamış olması, sermaye düzenini korkutmaya yetmiştir. 1 Mayıs '96'da yaşanan provokasyon bu korkunun ürünüdür. Amaç devrimci güçlerin itibarını sarsmak, devrimci güçlere, işçi ve emekçilere yönelik azgın bir terörü devreye sokmanın koşullarını hazırlamaktır. 1 Mayıs'ın ardından düzen tarafından gündeme getirilen kampanya, terör devletinin bu amacını apaçık ortaya koymaktadır.

Bir başka amaç da, hain sendika bürokratlarıyla kolkola vererek devrimci hareketle işçi sınıfını birbirinden yalıtma, işçi kitlelerinde devrimci harekete karşı bir düşmanlık yaratmaya çalışmaktır. Bütün korkuları işçi sınıfının kendi bağımsız sınıf çizgisiyle militan bir tarzda politik mücadele sahnesine çıkması, emekçi hareketini de çevresinde toplayarak devrim mücadelesinin önüne geçmesidir. Türkiye sermaye sınıfı gelişkin bir tarih ve sınıf bilincine sahiptir. Böyle bir olayın ne anlama geleceğini çok iyi bilmektedir. Bugünkü en temel kaygısı bu gelişmenin önüne geçmektir.

Sermaye devleti her sürece hazırlıklı giriyor, sezdiği ve korktuğu devrimci gelişmenin önünü kesmek için en kanlı yöntemleri bile sahnelemekten geri durmuyor. Bundan sonra da benzer senaryoları tezgahlamaya çalışacağı kesindir. Oysa devrimci hareket, benzer bir hazırlıktan ve perspektiften yoksun durumdadır. Nitekim 1 Mayıs '96'da tezgahlanan düzen provokasyonunun tutması, tepki ve nefretin kör ve amaçsız biçimde dışa vurulmasının önüne geçilememesi, hatta belli bakımlardan teşvik edilmesi bu gerçeğin açık bir ifadesidir. Devrim güçleri '96 1 Mayıs'ına bu gözle bakmalı, bundan gerekli sonuçları çıkarmalıdır. Gelecekte benzer düzen provokasyonlarının boşa çıkarılması, tersine çevrilebilmesi tümüyle buna bağlıdır.

Bugün, biz komünistlere ve devrimcilere düşen görev düzenin bugün yürüttüğü karalama kampanyasını boşa çıkaracak ortak bir inisiyatif göstermektir. Düzenin yalan mekanizmalarına karşı bir gerçekleri açıklama kampanyası örgütlemek, devlet provokasyonunu, bu provokasyonun parçası olan burjuva medyayı ve hain sendika bürokratlarını teşhir etmek tüm devrim güçlerinin ortak bir sorumluluğudur.

Gerekli uyanıklık ve inisiyatif gösterilirse, düzenin tüm bu oyunlarını boşa çıkarmak mümkündür. Ama artık rüzgar tersine dönmüştür, devrim güçlerinden yana esmeye başlamıştır. Görkemli '96 1 Mayıs'ının verdiği en önemli ve açık mesaj da budur. Düzenin korku ve telaşı başka bir şeyden değil, tam da bu nedenden dolayıdır. '96 1 Mayıs'ı her şeye karşı kesin bir tarzda kazanılmıştır. Eğer önümüzdeki dönem gerekli sorumluluk ve bilinçle davranılırsa devrim güçleri açısından yeni zaferlerle, düzen güçleri açısından yeni korkularla dolu bir döneme dönüştürmemek için hiçbir neden yoktur. Selam olsun görkemli '96 1 Mayıs'ına! Ve selam olsun '96 1 Mayıs'ının devrim şehitlerine!

1 Mayıs'a rengini veren devrim güçleri oldu!

"Bir gün varoşlardan incekler ve..."

Türkiye burjuvazisi '96 1 Mayıs'ını bir korku günü olarak yazdı kanlı tarihine. Sermaye basınının uşak kalemleri, ilk olarak, Sabancı suikastinin ardından bir kapitalistin şu korku dolu sözlerini anımsadılar:

"Bir gün varoşlardan inerek boğazımızı kesecekler." Evet sermayedar beyler!... Hiç kuşunuz olmasın ki, bir gün varoşlardan incekler...

Görkemli villalarınızı yapan evsizler, aşınızı pişiren açlar, ipeklerinizi dokuyan çıplaklar, şarabınızı süzen susuzlar, işsizliğe, açlığa, sefaletle mahkum ettiğiniz milyonlar, bir gün incekler kent merkezlerinize... ürettikleri elektrikli mağaza reklamlarında tüketip ışıksız bıraktığınız, köylerini boşalttığınız, kentlerden kusup gecekonduılara attığınız binler-yüzbinler-milyonlar hesap sormaya gelecekler. Ellerinde kızıl bayrak, dillerinde enternasyonal proletarya gelecek. Ve bugün şaşalı vitrinlerinizde patlayan yoksulların öfkesini gerçek hedefine yöneltecek. Fabrikalarınıza, ticarethanelerinize... Ama parçalamak için değil. El koymak ve yönetmek için. Sömürüyü ortadan kaldırmak ve insana yaşar bir toplumsal sistem kurmak için. Sefalet içinde sürünen milyonları asalak lüksünüzün üstüne yürüteceğiz.

Siz şimdilik varoşlardan yükselen ayaksesleriyle ürpermeye devam edin. Kârınıza kâr katmaya, zulmünüze zulüm eklemeye devam edin. Korkunuzu kanla bastırmaya devam edin.

'96 1 Mayıs'ı, bir kaç cepheden önemli gelişmelerin göstergesi oldu. Bu gelişmeleri her sınıf kendisi açısından değerlendirecek ve dersler çıkaracaktır.

Burjuvazi açısından en önemli ders; sömürü ve zulmünün ezilen sınıfları nereye doğru götürdüğünü görmesidir. Ama burjuvazi, şimdilik bu dersi kendine saklamayı ve sonuçlardan yararlanmayı tercih ediyor. Çünkü gördüğü önemli açıklardan birisi, hareketin henüz proleter bir karakterden, dolayısıyla iktidar hedefinden yoksun olduğudur. Daha gösterinin başında silah kullanıp 2 cana kıyarak yarattığı tahrikle bunu önden planladığı da açıktır. Salt tahrik de değil, öfkenin vitrinlerde patlamasına önyak olma işini üstlenen de devletin kendisidir. Sivil polislerin cam kırma operasyonları o derece açık gerçekleşmiştir ki, kimi burjuva basın organlarında bile yer vermek zorunda kalmışlardır. Sermayenin bu aşağılık planı, işçi sınıfına ve emekçi kitlelere yönelik yeni saldırı paketlerine zemin hazırlamak içindir. Nihayet 3 gün bile sabredemeyip yeni zamları açıklamış bulunuyorlar. Ki bunlar, yeni saldırı furçasının ilk silleleridir, arkası çok daha korkunç gelecektir.

Zemin hazırlanan saldırının ikinci hedefi ise devrimciler ve devrimci örgütlerdir. Sermaye devleti, sanki 3 emekçinin canına kıyarak kitlelerin öfkesini kabartan devrimciler gibi bir karalama ve saldırı kampanyası başlatmıştır.

Gecekondularda ev baskınları, gözaltılar, işkence ve katliamlar derhal yoğunlaştırılmıştır. 1 Mayıs gözaltılarının sayısı şimdiden 500'ü aşmış bulunuyor. İşkencenin haddi hesabı yok. Ve emekçi kitleleri, daha yoğun bir sefalet beklemekte. Bu saldırı furcasından doğrudan ve ilk etapta payını alacak olansa kuşkusuz işçi sınıfıdır. Özelleştirme, tensikatlar, örgütsüzleştirmeler yoğunlaştırılacak, sömürü katmerlenecektir. Ama işçi sınıfı, tüm bu saldırılara ilk elden yanıt verebilecek tek toplumsal kesimdir de aynı zamanda. Örgütlenerek karşı saldırıya geçmenin en fazla olanağına işçi sınıfı sahiptir. Diğer kent yoksullarına mücadelesi ve disipliniyle yol gösterecek tek sınıf da odur.

İşçi sınıfı hem '96 1 Mayıs'ının devrimci değerlerine sahip çıkmak, hem de yeni saldırıları göğüslemek üzere örgütlenmeli ve kavgaya hazırlanmalıdır.

Rüzgar yeniden devrim lehine esiyor! 150 bini aşkın insanın katıldığı, kızıl bayrakların dalgalandığı, düzen güçleriyle cepheden karşı karşıya geldiği, birikmiş öfkelerin patladığı, sosyalizme ve devrime olan inanç ve bağlılığın haykırıldığı '96 1 Mayıs'ın en önemli göstergesi bu oldu. Gazi Büyük Halk Direnişi'nden sonra yaşanan en kitlesel ve en radikal kitle gösterisi olan bu yılın 1 Mayıs'ına net bir tarzda devrim güçleri damgasını bastı.

'96 1 Mayıs'ının geçen yıllara nazaran daha kitlesel geçeceği, devrimci güçlerin ağırlığının çok daha fazla hissedileceği önceden görmek zor değildi. Herşeyden önce bu 1 Mayıs, başta öğrenci gençlik, kamu hareketi, varoşlardaki kent yoksulları olmak üzere emekçi sınıflardan yükselen bir kitle hareketi zeminine dayanıyordu. Emekçi kitlelerdeki hoşnutsuzluk kendisini giderek daha açık bir tarzda kitlesel eylemler olarak dışa vurmaya başlamış, yer yer militan bir karakter kazanmıştı. İşçi sınıfı ise -istikrarlı bir gelişme eğrisi çizen bir sınıf "hareket"inden bahsedilemezse de-süreklili bir hareketlilik içerisinde olmuştur. 1 Mayıs'ı önceleyen dönemde bir çok önemli mevzi direniş yaşanmıştır.

Diğer yandan ise devrimci harekette de azımsanmayacak bir toparlanma sözkonusuydu. Gazi olayları varoşların önemli devrimci dinamikleri barındırdığını ortaya koymuş, buralara yoğunlaşan devrimci hareketler yeniden önemli bir kitle tabanına ulaşmışlardır. Kitle hareketinin son süreçte açık bir tarzda sergilediği politikleşme ve radikalleşme eğilimi, toplumun ezilen katmanlarından bir çok işçi-emekçi ve genç unsurun devrimci harekette akmasının da zemini olmuştur.

'96 1 Mayıs'ına sendika kortejleriyle katılan işçi kitesinin zayıflığına rağmen devrimci hareketler içerisinde azımsanmayacak bir işçi-emekçi kitesinin yürütülebilmiş olması bunun açık bir göstergesidir. Ve bu 1 Mayıs'ın en önemli kazanımlarından biridir.

Gelişmenin bu boyutunu olmasa dahi, 1 Mayıs'ta dengenin yeniden devrimci güçler lehine döneceğini tahmin eden düzen güçleri, tam da bu nedenle, 1 Mayıs'ta kanlı bir kırım işlemiyle, damlarda konumlandırılan keskin nişancılar ve polis

kitle üzerine ateş açtı. Böylece '96 1 Mayıs'ı da kana bulanmış oldu. 3 devrimcinin şehit olmasına, onlarcasının ağır yaralanmasına neden olan bu provokasyon üzerine patlayan öfke seli, yine kontra güçleri aracılığıyla gerçek hedefinden sapıtılmaya çalışıldı. Ne var ki, arada epey camın kırılmasına rağmen, gerçek çatışmanın düzen ile devrim güçleri arasında yaşanmasının önüne geçilemedi. Kitle taş ve sopalarla militan bir tarzda kolluk kuvvetlerinin üzerine yürüdü. Öyle ki polis geri çekilmek ve arama yapmaktar büyük ölçüde vazgeçmek zorunda kaldı.

Bugün ise, özellikle de burjuva medya yoluyla provokasyonun ikinci bölümü sahnelenmeye çalışılmaktadır. 1 Mayıs gösterisi sırasında devrimci kortejlere sızmaya çalışan bir sivil polisin dövülmesi ile kırılan camlar üzerinden kirli, sapırcı bir kampanya yürütülmektedir. Yaratılmaya çalışılan toplumsal atmosfer ile devrimci güçlere yönelik azgın bir terör saldırısına meşruluk kazandırılmak istenmektedir. Bu kampanya aynı zamanda, 1 Mayıs öncesi dönemde özel bir tarzda hedef gösterilen cezaevlerine dönük katilam planları gerçekleştirmek için de uygun bir çıkış olarak düşünülmektedir. Herşeyden önemlisi, başta işçi sınıfı olmak üzere, emekçi yığınlar ile devrimciler birbirinden yalıtılmak, koşulları giderek daha fazla olgunlaşan devrimci bir buluşmanın önüne geçilmek istenmektedir.

1 Mayıs alanında azımsanmayacak bir kitle oluşturan reformist hareket, 1 Mayıs'ın devrimci havası altında ezildiği ölçüde bugün bu kampanyaya dolaylı olarak destek vermektedir. Hatta IP, bu sefil gerici akım, kapalı bir dile dahi gerek duymadan açıktan devrimci güçleri hedef göstermektedir. 1 Mayıs'ı ve devrim güçlerini karalama kampanyasının yelkenlerine rüzgar üfleyen güçlerin başında ise sendika bürokratları gelmektedir. Devrimci ve komünist hareketin aksine hiç bir ciddi ön çalışma yapmadan 1 Mayıs'ı karşılayan sendika konfederasyonları, '96 1 Mayıs'ın sarsıcı devrimci havanın da etkisiyle sınıf kitleleri üzerindeki denetimi giderek kaybetmekten korkuyorlar.

Devrimci güçler açısından ciddi bir başarı olan '96 1 Mayıs'ı buna rağmen

devrim cephesinden de önemli zaaf lar içinde barındırıyordu. Bunların başında işçi kitleleriyle 1 Mayıs alanında kaynaşmamak gelmektedir. Düzenin devrimcilerle sınıfı ayırmak doğrultusundaki çabaların belli bir karşılık bulduğu bir ortamda, devrimci hareket buluşmayı daha da güçleştirecek bir takım davranışlara girebilmişlerdir. Kürsü işgali sırasında yaşandığı gibi küçük-burjuva rekabetçilik ve reklamcılığın uzantısı gereksiz tutumlar sergilenebilmiştir. Kortejlerinin politik mesajını kendi gücünü göstermekle sınırlayan grupçu anlayış küçük-burjuva devrimci hareket açısından bu 1 Mayıs'ta da kırılmamıştır.

Genelde ise devrimci hareket 1 Mayıs'a yoğun bir ön faaliyetle hazırlanmıştır. Ancak illegal faaliyeti temel alan ve bunu başarılı bir tarzda legal alandaki çalışmayla birleştiren tek hareket EKİM oldu. Komünistler gerek illegal, gerek legal araçlar üzerinden olsun, 1 Mayıs gündemini işçi sınıfına taşımaya çalıştılar. Kızıl Bayrak militanları 1 Mayıs kampanyalarını, fabrika ve işçi-emekçi semtlerinde onbinlere ulaştırdıkları bir kaç çeşit 1 Mayıs bildirisi, bir 1 Mayıs broşürü ve yoğun bir afişleme çalışması üzerinden yürüttüler. Propaganda-ajitasyon faaliyetini etkin bir kitle çalışmasıyla paralel yürüttüler. Komünistlerin sınıfı eksen alan faaliyetleri bu 1 Mayıs'ta alana da yansıdı. Bir çok fabrika ve işletme pankart ve flamalarla aramızda temsil ediliyordu. Kortejimizin yarısından çoğunu işçi sınıfına mensup kişiler oluştuyordu. Daha da önemlisi, bu işçiler ezici ağırlığıyla, önemli bir niteliği temsil eden öncü unsurlardı. Tüm bunlar önümüzdeki dönemde mücadele alanlarında, 1 Mayıs'a taşıdığımız kitlenin bir kaç katını seferber edebilmenin, sınıfın geniş kesimleriyle buluşmanın son derece önemli olanaklarının biriktirildiğine ilişkin göstergeler oldular.

M-L dünya görüşünü ve proleter sosyalizmin mesajlarını alana görsel bir çarpıcılıkla da taşımayı başaran komünistlerin başlıca pankartları şunlardı:

“Marx! Engels! Lenin! Yaşasın Sosyalizm!”

(...)
Kadıköy mitingine devrimin damgasını vuracağı daha sabahın ilk saatlerinde açıkça belliydi. Yürüyüş güzergahının her tarafından devrimci kortejler yürüyör, devrim şiarları, marşları haykırılıyordu. Her türlü irili ufaklı devrimci grup yürüyüş güzergahına akıyordu.

Kortejimizi şekillendirdik ve bulunduğumuz yerde düzenimizi aldık.

“Ekim! Devrim! Sosyalizm!” sloganıyla yürüyüşe geçtik. En önde EKİM-Özgürlük, Devrim, Sosyalizm! pankartı, arkasında asfalta çakılı yumruklar gibi yürüyen kızıl bayraklarımız ve 2 metre boyunda pankartlara çizilmiş proletaryanın öğretmenleri Marx, Engels ve Lenin. Proletaryanın bu üç önderini bayraklaştıran Kadıköy alanından yürütme onurunu taşıyoruz. Canlı resimlerle bezenmiş “Kırlı Savaş Hayır! İşçilerin Birliği, Halkların Kardeşliği!” ve “Kurtuluş Yok Tek Başına! Ya Hep Beraber, Ya Hiç Birimiz!”, EKİM imzalı “Yaşasın Sosyalizm”, Kızıl Bayrak imzalı “Sınıfa Karşı Sınıf! Düzene Karşı Devrim! Kapitalizme Karşı Sosyalizm!”, “Sosyalizm Kazanacak!” pankartlarının yanısıra fabrika pankartları ve yüze yakın döviz taşıyan kortejimizde.

Söğütluçeşme köprüsüne doğru döndüğümüzde “Zindanlar Yıkılsın! Tutsaklara Özgürlük!-Kızıl Bayrak” pankartı köprünün üzerinden tüm kitleye doğru dalgalanıyordu. Aynı sloganı tekrarladık, dalga dalga yürüyüş güzergahına yaydık. Köprünün altına geldiğimizde gür bir şekilde haykırdık “Tek Yol Devrim! Kurtuluş Sosyalizm!” ve ardından tekrar gürledik: “Marx! Engels! Lenin!-Yaşasın Sosyalizm!”

Marx, Engels, Lenin potreleri, “Özgürlük, Devrim, Sosyalizm! EKİM”, “Yaşasın Sosyalizm! EKİM”, “Sınıfa karşı Sınıf! Düzene karşı Devrim! Kapitalizme karşı Sosyalizm! Kızıl Bayrak”, “Kırlı Savaş Hayır! İşçilerin Birliği! Halkların Kardeşliği! Kızıl Bayrak”, “Zindanlar Yıkılsın! Tutsaklara Özgürlük! Kızıl Bayrak!”, “Kurtuluş Yok Tek Başına! Ya Hep Beraber, Ya Hiç Birimiz! Kızıl Bayrak!” ve “Sosyalizm Kazanacak!”.

‘96 1 Mayıs’ında devrimci kortejler arasında DHKP-C, MLKP ve TKP-ML’nin iki kanadı kitlesellik bakımından önde geliyordu. EKİM ve TİKB ise bunları hemen takip eden hareketler oldular. Gerek kitlesel gücü, gerek politik etkinliğiyle ‘96 1 Mayıs’ına kendi damgasını vurmayı başaran devrim cephesi açısından bu son on yılın en kitlesel ve politik 1 Mayıs’ı bir kilometre taşıdır. Yukarda da belirtildiği gibi rüzgarın yeniden devrim lehine estiğinin göstergesidir.

Ne var ki bu hiç de önümüzdeki dönemin komünistler için ‘kolay’ bir gelişme dönemi olacağını anlatmıyor. Aksine içinde bulunduğumuz dönemde nispeten hızlı bir politizasyon yaşayan kent varoşlarına yoğunlaşan geleneksel devrimci hareketin aksine, yüzünü sınıfa dönmüş komünistlerin hergünkinden daha fazla yakıcılaşan ağır görevlerine işaret ediyor.

Türkiye devrimci mücadele tarihi bir kez daha, işçi sınıfının tarihsel rolünü oynayamadığı bir devrimci yükseliş tahlisizliğini yaşamamalıdır! Ezilen geniş kesimlerin hareketlendiği, politik bir atmosferin yayılmaya başladığı içinde bulunduğumuz dönem işçi sınıfı mutlaka devrimci önderliğiyle buluşmalı, sınıflar mücadelesi içerisinde hak ettiği öncü yeri almalıdır. Gelişen koşullara doğru yaklaşıldığında, esas dikkat işçi sınıfından kaydırılmadığı sürece, içinde bulunduğumuz konjonktür olumludur ve son derece önemli avantajları barındırmaktadır. Yeter ki olanaklar güce dönüştürülsün, her günkinden daha büyük bir inat, hırs ve ısrarla ihtilalci sınıf çalışmasına yoğunlaşılın.

MERSİN'DE 1 MAYIS: Kitlesele, coşkulu ve devrimci...

Çukurova’da 1 Mayıs her yıl olduğu gibi, bu yıl da asıl olarak Mersin’de kutlandı. Sendika bürokratları daha erken bir tarihte, sermayenin çıkarlarına uygun bir tarzda 1 Mayıs’ı Mersin’de kutlama kararı almışlardı. 1 Mayıs’ın Adana’da kutlanması doğrultusunda belli bir taban basıncının varlığı ise bürokratlara kararlarını değiştirmeye yeterli olmadı. Taban basıncını en fazla hisseden KESK ise, basıncın zaman zarfında zayıflamasıyla birlikte Adana yönündeki açıklamalarını geri alarak, Mersin’de karar kıldı. Bu durum Adana Emniyeti’ni son derece rahatlatı. Emek Partisi ve birkaç sendika şubesinin 1 Mayıs’ın Adana’da kutlanması için yaptıkları başvuru kabul edildi. Nasılsa Adana meydanı büyük ölçüde boş kalacaktı. Öyle de oldu.

Mersin’de gerçekleşen ‘96 1 Mayıs’ı her zamankinden çok farklıydı. Gerek kitleselliği, gerekse politik muhtevası son derece belirgindi. 15-20 bine yakın bir insan seli, yürüyüş boyunca “Katil Ağır İstifa, Tutsaklara Özgürlük!”, “Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!”, “Katil Devlet, Katil Polis!” vb. politik şiarları dilinden hiç düşürmedi. Devrimcilere yönelik saldırılara cepheden bir tutumla karşı çıkıldı. Devrimcilerle devletin tasmalı itleri arasında yaşanan

çatışmada kitle devrimcilerin yanında yer aldı. Alanda devrimci tutum ve tavırlarda blok bir davranış göze çarpıyordu. Özellikle HADEP kitlesi, yöneticilerinin tüm reformist barikatlarına rağmen hem haykırdıkları şiarlar ve hem de pratik tutumlarıyla kararlı bir tutum sergilediler.

Alandaki devrimci dayanışma takdire değerdi. Kurtuluş kortejine yönelik saldırıda arkadaşlar yalnız bırakılmadı. Ortak eylem boyunca olgun bir davranış sergilendi. Gür bir sesle ortak sloganlar haykırıldı. Kimse kimsenin sloganını bölmemeye özel bir dikkat gösterdi.

Alanda DİSK ve Türk-İş’e bağlı sendikalar, çeşitli kitle örgütlerinin yanısıra Atılım, Kurtuluş, Odak, Barikat vb. sosyalist dergi çevreleri EP, ÖDP ve HADEP gibi reformist partiler vardı. Ayrıca çeşitli devrimci örgütlerin pankartları ve flamaları da alanları süslüyordu.

Komünistler olarak alanda yerimizi “Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni” yazılı iki pankart ve Liseli Genç Komünistler’in açtığı “Herkes Eşit-Parasız Eğitim” ALÖB imzalı pankartıyla aldık. Sloganlarımızı gür ve tok bir sesle haykırdık. “Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!”, “Ekim, Devrim, Zafer!” en çok attığımız şiarlardı. Gerek düşman karşısında sergilediğimiz militan tutum, gerekse de kortejimizin coşku ve kararlılığı kendi kitlemiz ve diğer insanlar üzerinde olumlu bir etki bıraktı. Bize önümüzdeki dönem için güç, moral ve enerji verdi.

Baştan sona politik bir havada geçen ‘96 1 Mayıs’ı alandaki çeşitli konuşmalardan sonra son buldu.

İzmir'de Devrimci 1 Mayıs

Kızıl Bayrakçı komünistler 1 Mayıs öncesi sınıf eklenininde yoğunlaşmış faaliyetlerinin ortak konusu olan "faşist sermaye iktidarının saldırılarının teşhiri ve devrimci mücadele çağrısı"na paralel olarak 1 Mayıs günü için çeşitli devrimci çevrelerle güç birliğine gittiler.

1 Mayıs günü saat 11:00 gibi devrimci çevrelerin kitlesi Sümerbank önünde kendi kortejlerini oluştururken, çeşitli sendikalar da toplanma alanında birikmeye başlamıştı. "Sosyalist Basın Susturulamaz!" ortak pankartı en önde olmak üzere; *Alınteri, Kızıl Bayrak, Odak, Özgür Gelecek, Partizan Sesi, Kurtuluş, Atılım, Fabrika* kortejde yerlerini aldılar. Geçen zaman süresi içerisinde polis yığınağını artırırken, ortak sloganlar haykırılmaya başlandı: "Katil Polis, Katil Devlet!", "Gazi'yi-Buca'ya Unutma, Üstünü Aratma!", "Yaşasın Devrimci Dayanışmamız!".

Verilen işaretin ardından polis barikatına yüklenildi. Ancak kortej polisin coplarına maruz kalarak bir dağınıklık yaşadı. Bir polis müdürü anons yaptığı bir sırada bir komünistin militan karşı saldırısıyla yüzyüze gelirken, arkadan da taş ve sopalar fırlatılmaya başlandı. Çatışma sırasında çok sayıda polis ve devrimcinin yanı sıra, ikisi ağır olmak üzere bir çok yoldaşımız yaralandı.

Polisin saldırısından sonra Konak Meydanı'na ve ara sokaklara çekilen kitle belirli bir kitle kaybı yaşasa da, ellerinde kalan pankartları açarak polisin üzerine yürüdü. Yerlerden sökülen parke taşları ve cam şişeler polisin olduğu yere yoğun bir şekilde atılmaya başlandı. Yaklaşık yarım saat süren sokak çatışmalarından sonra polis kitlenin kararlılığı

karşısında geri adım atmak zorunda kaldı. İstanbul'dan gelen şehit haberlerinin kitlenin içinde yayılması polisin geri adım atmasında önemli bir rol oynadı.

Çatışma esnasında devrimcileri sloganlarıyla destekleyen toplanma alanındaki kitle devrimcileri sahiplendi. Burada da polisle sürtüşme yaşandı. Çatışmanın ardından polis kitlenin uzağında konumlanmayı "tercih" etti. Çakılan kıvılcım hızla tüm yürüyüş koluna ve oradan da alana yayıldı. 1 Mayıs'a içi boş bir bayram havasının değil de devrimci havanın egemen kılınmasında devrimci çevrelerin büyük payı oldu.

Komünistler "Sınıfa, Düzene, Kapitalizme KARŞI Sınıf, Devrim, Sosyalizm!/EKİM", "Haramilerin Saltanatını Yıkacağız, Sosyalizmi Kuracağız!/KB", "Kurtuluş Yok Tek Başına- Ya Hep Beraber, Ya Hiç Birimiz!/KB", "Özgürlük, Devrim, Sosyalizm!/EG" ve Kızıl Bayrak gazete pankartıyla yürüyüş kolunda yerlerini aldılar. Yürüyüş

boyunca "Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!", "Yaşasın Halkların Kardeşliği!", "Yaşasın 1 Mayıs, Yaşasın Sosyalizm!", "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek!", "Devrim Şehitleri Ölümsüzdür!", "Katil Ağar İstifa!", "Zindanlar Yıksın Tutsaklara Özgürlük!" sloganları ortak ve sıkça atıldı. Komünistler ayrıca "Mücadelemiz? PARTİ İÇİN!, Parti? DEVRİM İÇİN!, Devrim? SOSYALİZM İÇİN!- YAŞASIN DEVRİM VE SOSYALİZM!", "Aras Kargo, Nak-Kargo, Tekel Altaş, Çukobirlik! KAZANACAK!- İŞÇİ SINIFI SAVAŞACAK SOSYALİZM KAZANACAK!", "Parasız Eğitim, Parasız Sağlık, Parasız Sigorta! HAKKIMIZ!, ÖZELLEŞTİRMEYE GEÇTİ VERMEYECEĞİZ!" sloganlarını da atılar.

Alana "Kahrolsun Sermaye Uşakları!", "Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni! Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!", "EKİM, Devrim, Sosyalizm!", "EKİM İle Partiye, Parti İle Devrime!" sloganlarıyla giren komünistler alandaki kitle tarafından alkışlandı.

Alanda etkin bir faaliyet sergilendi. Kuşlama, pullama yapıldı. Broşür ve kokart dağıtıldı. Devrimcilerin önceden aldıkları kararlar doğrultusunda İşçi Partisi, hem yürüyüşte ve hem de alanda güçlü bir şekilde teşhir edildi. İP'liler 1 Mayıs kutlamaları bitmeden önce alanı terk etmek zorunda kaldılar.

Kutlamalarda devlet terörünün çeşitli konuşmalar ve yoğun olarak atılan sloganlarla teşhir edilmesi; kürsüden ve alanın çeşitli yerlerinde çok sayıda kızıl bayrakların dalgalandırılması;

devrimci örgütlerin (EKİM, TİKB, MLKP, TKP-ML) kendilerini özgürce ifade etmeleri; bayrak direklerine çekilen Deniz Gezmiş desenli pankartının kitle tarafından sahiplenilmesi; devrim şehitleri için saygı duruşu yapılması; İstiklal Marşı yerine 1 Mayıs Marşı'nın okunması; bürokrat Mustafa Kundağcı'nın hemen tüm kitle tarafından yuhalanması ve 20 bin civarında bir katılımın sağlanması -tüm bunlar, İzmir 1 Mayıs kutlamalarının olumlu yanlarıdır. Fakat toplamda işçi sendikalarının azlığı ve kitlesel katılım olmaması önemli bir eksiklik olmuştur.

Ankara'da Onbinlerce İnsan 1 Mayıs'ı Alanlarda Kutladı!

Ankara'da Demokrasi Platformu'nun düzenlediği 1 Mayıs gösterisi Saat 11:00'e doğru Sıhhiye Köprüsü üzerinde kitlenin toplanmasıyla başladı. Saat

12:00'ye doğru 20 bine ulaşan kitle yürüyüşe geçti. Türk-İş'e bağlı Harb-İş ve TÜMTİS'in, çeşitli devrimci hareketlerin, kitle örgütlerin, devrimci basının ve reformist güçlerin katıldığı yürüyüş güzergahı boyunca sık sık "Yaşasın 1 Mayıs!", "Yaşasın Halkların Kardeşliği!", "Kırlı Savaş Son!" vb. sloganlar atılıyordu. Alana girişte ve güzergah boyunca polisin yoğun önlemleri vardı. Alanda yerini alan komünistler kararlı, coşkulu ve militan bir kortej oluşturuyordu. Komünistlerin sık sık attığı "Ekim, Devrim, Sosyalizm!", "Ekim İle Partiye, Devrime, Sosyalizme!", "İşçiler Ekim Saflarına!", "İşçi Sınıfı Savaşacak, Sosyalizm Kazanacak!" vb. sloganlar ilgiyle karşılandı.

Miting alanında yapılan konuşmalar genelde 1 Mayıs üzerine reformist bir söylemi aşamadı. İstanbul'da yaşanan devlet katliamının, sınıfa ve emekçilere yönelik topyekün saldırıların ise sözü hiç edilmedi. Özellikle İstanbul'daki katliam haberinin gelmesiyle birlikte tertip komitesinin eylemi bir an önce bitirme telaşı içinde olduğu gözlemlendi. Hemen eylemin bittiği duyuruldu. Aynı güzergah üzerinden Sıhhiye'ye doğru dönen kitleye sık sık tahrik olmamaları, pankartları kapatmaları doğrultusunda uyarıda bulunan görevliler, devlete karşı vermiş oldukları "barışçı" ve "uysal" eylem sözünü yerine getirmek için çaba harcıyorlardı.. Komünistler büyüğe bir Kızıl Bayrak imzalı pankartın yanısıra "İşçi Sınıfı Savaşacak Sosyalizm Kazanacak-Kızıl Bayrak", "Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni Yaşasın Sosyalizm", "Kahrolsun Sömürgecilik Kardeş Kürt Halkına Özgürlük!" pankartlarıyla yürüdüler.

**Parti Yaratılacak Sosyalizm Kazanacak!
Yaşasın 1 Mayıs!
Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!**

Ankara

DÜNYADA 1 MAYIS '96

Sosyalizmin Değerleri Yükseliyor!

Dünyanın Bütün İşçileri, Birleşin!

Geçtiğimiz yılın 1 Mayıs'ından bu yana dünyadaki ekonomik-siyasal gelişmeler kapitalizmin içinde bulunduğu yapısal krizin ağırlaştığını göstermektedir. Bunun sonucunda gerek gelişmiş emperyalist ülkelerdeki, gerekse sömürülen geri kalmış ülkelerdeki toplumsal tepkilerde bir canlanma olduğu açıkça gözlenebilir. Bu gelişmeye paralel olarak son yıllarda 1 Mayıs'lara katılım dünya genelinde büyük oranda gerek sayısal bakımdan, gerek de militanlık bakımından bir yükseliş seyri izlemiş/izlemektedir. Sosyalist blokun çöküşünün ardından yaşanan tarihsel süreç, emperyalistlerce ortaya atılan "yeni dünya düzeni" ve bu düzenin getireceği "barış" ve "refah" toplumları demagojisinin içini hızla boşaltmıştır. Dünyanın hemen her yerinde süren savaş/iç-savaşların sayısı artmakta; işsizlik, sağlık sorunları, açlık ve sefalet gelişmiş metropollere kadar ulaşmaktadır. Bunlara karşı yükselen toplumsal muhalefet emperyalizmin/kapitalizmin azgın bir terör estirmek dışındaki alternatif politikaları hızla tüketmesine neden olmaktadır.

Bu yıl dünyada düzenlenen 1 Mayıs etkinlikleri, polis provokasyonu ve reformizm barikatına karşı militan çıkışlara sahne olmuştur. Modern revizyonizmin ortaya çıkışının ardından devrim ve sosyalizm kitlelerin gözünde önemli bir itibar kaybına uğramıştı. Ancak yeni dönemde sömürülen katmanlar nezdinde sosyalizm yeniden canlı bir alternatif haline gelmiştir. Kitleler bu 1 Mayıs'ta yüzlerini belirgin bir biçimde sosyalizmden yana dönmüşlerdir.

Bugün için dünyadaki devrimci önderlikler kitlelerin bu kendiliğinden çıkışlarını, düzene -ama çoğunlukla doğrudan düzene değil de, toplumsal-ekonomik görüngülerine- karşı duydukları öfkeyi yönlendirme gücünden büyük oranda yoksundurlar. Fakat bu yıl 1 Mayıs'ta alanlarda dalgalanan kızıl bayraklar, pankartlarda yer alan devrimci şiarlar, kitlelerin öfkeli sesi ve coşkusu gelecek için sosyalizme giden yolun zemininin döşenmeye başladığını açık bir biçimde göstermektedir.

Dünyanın Bütün İşçileri, Birleşin!

1 Mayıs '96: Tüm dünyada sosyalizmin değerleri yükselişe geçti.

Rusya

Moskova'da iki ayrı miting düzenlendi. Bunlardan Komünist Partisi'nin mitingi Bolşoy Tiyatrosu önündeki meydana yapıldı ve yaklaşık 50 bin kişilik bir kitle miting'e katıldı. Kızıl bayrakların ve flamaların dalgalandığı, militan-disiplinli-coşkulu kitlenin devrimci şiarları yükselttiği, komünizmin simgeleri olan Marx, Engels, Lenin'in portrelerinin taşındığı miting, Ekim Devrimi deneyimini yaşamış bir ulusun bu tarihsel deneyimin kazandırdıklarını unutmadığını/unutmayacağını gösteriyor. Kremlin'de yapılan resmi miting ise sendika ağaları düzenledi. Buraya katılım 10 bin civarında kaldı.

Hollanda

1 Mayıs bu yıl Hollanda'da değişik eylem biçimleriyle kutlandı. Rotterdam şehrinde geleneksel olarak 1 Mayıs Komitesi tarafından düzenlenen yürüyüş bu yıl "Sosyal Kesintileri Durdurun!" sloganı altında düzenlendi. Yürüyüş, Kürt, Türk, Hollandalı, Alman, Filipinli, İranlı vb. devrimci örgütlerin de katılmalarıyla enternasyonal bir hava kazandı. Gecede düzenlenen şenlikte Hollanda'daki işçi grev ve direnişlerinin rekor boyutlarda olduğunu, ancak bunların toplu, örgütlü bir şekilde yapılmadığı için sermayenin saldırılarını durdurmaya yetmediğini anlatan bir konuşma yapıldı.

Türkiye'de üç devrimcinin sermayenin eli kanlı uşakları tarafından katledildiği ve onlarca insanın ağır bir şekilde yaralandığı haberi kitleye bildirildi ve bu olay kitlenin büyük tepkisiyle karşılandı.

Diğer ülkelerden de devrimciler politik konuşmalar yaptılar. Konuşmalarda Fransa işçi sınıfının görkemli direnişi hatırlatıldı. Toplu direnişin, düzenin saldırılarını durdurabileceği ve bu bağlamda uluslararası dayanışmanın önemi döne döne vurgulandı. Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://trancey.org>

Belçika

Belçika'da sendikalar ve Koalisyon Hükümeti'nin sosyal demokrat ortağı olan SP her yıl 1 Mayıs'ı içini boşaltarak, bahar bayramı havası vererek kutluyorlardı. Fakat bu yıl aylardır grevde olan öğretmenlerin militan çıkışıyla karşılaştılar. Özellikle Valon bölgesindeki öğretmenler, bu bölgenin dört büyük kentinde SP'nin düzenlemiş olduğu etkinlikleri barikatlar kurarak, salon işgalleri yaparak engellediler. SP'li konuşmacılar yumurta ve domates yağmuruna tutuldular. SP yer yer eylemcilere karşı polisten yardım istedi.

Türkiyeli ve Kürdistanlı işçi-emekçiler de çeşitli bölgelerde 1 Mayıs yürüyüşüne katıldılar.

İtalya

Büyük kentlerde onbinlerce gösterici, üç büyük sendikanın çağrısı üzerine 1 Mayıs için alanlara aktı. Ülkenin işsizlik sorunu Güney bölgesinde yoğunlaştığından, merkezi miting Sicilya'ya bağlı Catania kentinde gerçekleşti. Bu mitingde 50 bin kişilik bir kitle katıldı.

Beyaz Rusya

2 milyon nüfuslu ülkede 50 bin gösterici sokaklardaydı. Geçen 1 Mayıs'ların rejime sadık gösterilerinin yerini bu kez daha çok muhalif sesler aldı. Tepkiler daha çok Çernobil nükleer felaketi üzerine yoğunlaştı.

Polonya

Pek çok kentte mitingler düzenlendi. 1 Mayıs'ın hemen arifesinde hükümet ülkedeki 59 maden işletmesinden 20'sinin kapatılacağını açıkladı. Bu 264 bin işçiden 90 binin işsiz kalması anlamına geliyor. Hükümet, işçilerden gelecek tepkiyi yumuşatmak için işçilerle uzlaşma yoluyla, ortaya çıkacak bunalımı düzenlemeler yapma sözü verdi.

İsviçre

Basel'de yapılan yürüyüşte geçen yıllardan farklı olarak, geleneksel sol grupların dışında, devrim ve sosyalizm şiarını öne çıkarmak için birbiriyle yarışan "Komünizmi Yeniden İnşa" (Kommunistischer Aufbau), "İsviçre Komünist Hareketi" (Kommunistische Organisation Der Schweiz) ve "İsviçre Komünist Partisi Yeniden İnşa" (KPS-AO) gibi yeni gruplar vardı. Bu, devrim ve sosyalizme artan ilginin somut kanıtıydı. Basel'de yürüyüşe katılım 3 bin civarındaydı. Geçen yıl 2 bin kişinin katıldığı düşünülürken bu sayının önemi anlaşılır.

Lugano'daki yürüyüşe katılım da geçen yıllara oranla fazlaydı. 1500 kişinin katıldığı mitingde Türkiye'de 3 devrimcinin katledildiği haberi aktarıldığında kitle büyük tepki gösterdi. Cenevre'de de yaklaşık 2 bin kişinin katıldığı bir yürüyüşte devrim ve sosyalizm şiarları öne çıkarıldı.

Her geçen gün artarak devam eden işçi-emekçi haklarına yönelik saldırıların sonucunda gittikçe politize olan kitleleri önümüzdeki dönemde sokakta daha fazla göreceğiz.

Almanya

Berlin'de düzenlenen yürüyüşe katılan 10 bin kişilik gruba polis saldırdı. Saldırının amacı yürüyüşe katılan PKK'lileri ele geçirmekti. Ancak yürüyüşe katılan kitle bu provokasyona gelmedi. Miting alanında kitle 30 bin kişiyi buldu ve polise karşı tavizsiz tutumunu sürdürdü. Kürsüde konuşma yapmaya çıkan Alman Sendikalar Birliği Başkanı yuhalandı.

Almanya'nın diğer kentleri de militan 1 Mayıs gösterilerine sahne oldu. Gösterilere katılan çeşitli ülkelerden gelmiş göçmen işçiler, enternasyonalist havayı pekiştirdi. Sermaye sınıfının sömürsünün ulus, din, dil farkı gözetmediğinin en açık biçimde ifadesiydi bu.

Çukobirlik işçileri direnmeyi ve kazanmayı öğreniyor "Örgütlenecek, Direnecek ve Kazanacağız!"

Çukobirlik (Çukurova Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliği) 1940 yılında Adana, Ceyhan ve Tarsus Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri'nin birleştirilmesi sonucu oluştu. Başlangıçta oldukça sınırlı sayıda katılımcının ortak olduğu Çukobirlik bugün 52 bin ortaklı, içlerinde Adana'da kurulu olan entegre tesislerin de yer aldığı onlarca fabrikanın sahibi dev bir işletme durumunda.

Adana'da kurulu bulunan Çukobirlik Entegre Tesisleri ise Çukobirlik Genel Müdürlüğüne bağlı çalışan en büyük tesis. Üç ayrı bölümden oluşan (Dokuma, Tekstil, Yağ fabrikaları) bu tesislerde yaklaşık 6 bin işçi çalışıyor. Entegre tesislerde aslolarak üç ayrı sendika örgütlü durumda. Dokuma ve Tekstil işçileri DİSK-Tekstil, Yağ Fabrikası işçileri Tek-Gıda İş ve Büro çalışanları Tez-Koop İş sendikalarında örgütlü. Bunun yanı sıra tesislerin yemekhanesinde çalışan işçilerin örgütlü oldukları OLEYİS sendikasını da saymak gerekir.

Çukobirlik Entegre Tesislerinde Yakın Dönem

1995 Temmuz'unda tesislerde çalışan geçici işçiler üç günlük bir direniş gerçekleştirmişlerdi. Kadrolu çalışma talebi, geçmiş TİS kazanımlarının yerine getirilmesi vb. talepleri yükselten bu direniş; işletmedeki kadrolu işçilerin desteğini alamadığı, sendika bürokrasisinin grev kırıcı tavrı ve deneyimsizlik gibi sorunlar yüzünden başarısızlıkla sona erdi.

Tesislerde örgütlü bulunan ve yetki sahibi üç büyük sendika geçtiğimiz yılın son aylarında işverenle toplu iş sözleşmelerini imzaladılar. Uzun süren ve çeşitli tikanıklar yaşayan bu toplu iş sözleşme görüşmeleri işverenin istekleri doğrultusunda bağlandı. Çukobirlik içerisinde belli bir hareketlenme ve mücadele etme isteği yaratan bu görüşme dönemi sendika bürokrasisinin ayak oyunları ile geçtirildi. DİSK-Tekstil ve Tez Koop-İş sendikalarının görüşmelerin belli bir aşamasında (özellikle de tekstil işçilerinin taleplerini alabilmek için grev silahını kullanma

isteklerinin arttığı bir dönemde) hızla görüşmeleri sonuçlandırıp son derece düşük ücret artışlarını kabul edişi, olası bir grevi daha başında engelledi. Tek Gıda İş sendikası ise Yağ Fabrikası işçilerinin kararlı tutumu ve basıncıyla işverenin dayattığı sözleşmeye kolayından imza atamadı. Tıkanan görüşmeler sonucu yine Yağ işçileri kendi aldıkları karar doğrultusunda greve gittiler. 24 Aralık seçimlerinin öngününe denk gelen bu grev, sendika bürokrasisinin grevi bitirmeye yönelik yoğun çabası ve işverenin verdiği kısmi tavizler sonucu kısa sürede sona erdi. Tek Gıda İş sendikası da diğerleri ile aşağı yukarı aynı şartları taşıyan bir sözleşmeyi imzaladı.

Direniş Süreci

Görünürde anlaşma sağlanmış olmasına rağmen Çukobirlik işçilerinde içten içe bir huzursuzluk sürüyordu. Bu gelişmelere bir de entegre tesislerin özelleştirme kapsamında oluşu eklendiğinde huzursuzluk daha da artıyordu. Özellikle yeni kurulan ANAYOL hükümetinin göreve başlar başlamaz ilk gündemine aldığı işletmelerden biri Çukobirlik Entegre Tesisleri olunca, bu huzursuzluk açık bir kaynaşmaya dönüşmeye başladı. Hükümetin tesislerde çalışan 2000 işçiyi '96 Temmuz ayına kadar işten çıkaracağını açıklaması üzerine işçilerdeki kaynaşma bir arayışa dönüştü.

Çukobirlik işçileri, kendilerine yönelen bu saldırıya karşı öncelikle sendikalarından bir hareketlilik beklediler. Ancak sendika bürokrasisi hain yüzünü bir kez daha gösterdi. Bu açık saldırıya karşı direnişi örgütleyecekleri yerde, işçileri pasifleştiren, hatta işten çıkarmaları meşrulaştıran bir politika izlediler. Bunun için de eski CHP-DYP hükümetinin gider ayak tesislere işçi almış olmasını kullandılar. İşten çıkarılacak olan işçilerin, işe haksız yere alınmış "asalaklar" olduğu demogojisi ile işçilerin kafalarını karıştırmaya çalışan sendikacılar olası bir direnişin önünü kesmeye çalıştılar. İşçi kıyımının da uzun bir zaman dilimine parçalanması, direnişin olması başlangıçta gelişebilecek bir

mücadeleyi engelledi.

Ancak Nisan ayı içerisinde işten çıkarmalar başlayınca, komünistlerin de müdahaleleri ile bu pasif bekleyiş yavaş yavaş kırılmaya başladı. İki parça halinde beş yüze yakın işçinin işten çıkarılışı direnişi başlatan kıvılcım oldu. İkinci grupta atılan 150 kadar işçi direnişe geçtiler ve fabrika önünde oturmaya başladılar. 5 gün süren direniş jandarma zoru ile sonlandırıldı.

Direniş kırılmakla beraber bir çok olumlu deneyimi ardında bıraktı. Çukobirlik işçisine örgütlenmenin gerekliliğini, işten çıkarmalara karşı militan bir karşı koyuşun zorunluluğunu öğretti. Direnişin kırılmasında önemli rol oynayan sendika bürokrasisinin etkisini zayıflatarak komünist ve devrimcilerin prestijini artıran bir faktöre dönüştü.

Bunların da ötesinde oluşturulan direniş komitesinin işleyişi ve gerek işletmede, gerekse işletme dışında ortaya koyduğu performans işçilere kendi örgütlülüklerini kullanmak ve bu gücü görmek şansı verdi. Bu olgu önümüzdeki süreçte yükselebilecek mücadele için oldukça önemli bir kazanım oldu.

Sendika Bürokrasisi

Gerek son direniş sürecinde, gerekse onu önceleyen dönemde Çukobirlik işçilerinin mücadelesinin önündeki temel engellerden biri sendika bürokrasisi oldu. Uzlaşmacı-pasifist bir çizgi izleyen, hatta zaman zaman bununla da yetinmeyip açıkça grev kırıcı tavırlara girebilen bu hainler son direnişte yüzlerini tüm açıklığı ile sergilediler. Direnişin en kritik anında şalterleri açarak üretimi devam ettirmek isteyecek denli pervasızlaşan sendika bürokratları aşılması gereken ilk barikatlardan biri durumunda.

Direniş sürecinde sürekli olarak işçilere kararsız bir ruh hali yaymaya çalışan, direnişi sonlandırmak için fırsat kollayan bu sözde "işçi temsilcileri" fiili olarak işverenin istekleri doğrultusunda çalıştılar.

Direnişin içinde aktif olarak yer alan ve yönlendiricilik sergileyen komünistlere ve devrimcilere karşı da sınıf düşmanı kimliklerini açıkça sergilemekten geri durmadılar. İşçiler arasında "bunlar gizli örgüt", "terör örgütleri" gibi propagandalar yürüterek komünist ve devrimcileri yalıtmaya çalışan, bununla da yetinmeyip onları hedef göstermekten çekinmeyen bürokrat takımı, gereken cevabı işçilerin komünistleri ve devrimcileri

Çukobirlik ve Komünistler

Komünistler Çukobirlik'te son dönem yaşanan tüm gelişmelerde aktif olarak yer aldılar ve yönlendirici müdahalelerle önemli bir yer tuttular. Çukobirlik işçilerine öncelikle örgütlenmenin ve sermayenin saldırılarına karşı militan bir mücadele hatının örülmesinin gerekliliğini propaganda ettiler. Sadece propaganda etmekle kalmayıp bu örgütlülüğü oluşturmak için araçlar ve müdahale yöntemleri yarattılar.

Çukobirlik zaten uzun bir süredir komünistlerin çalışma yürüttükleri ve farklı alanlar üzerinden müdahale kanalları yarattıkları bir işletme. Sözlü ve yazılı propaganda materyalleriyle ısrarlı bir şekilde gidilen, öncü işçilerle çeşitli düzeylerde bağların kurulduğu bu işletmede komünistler son süreçte etkilerini sınamak ve geliştirmek şansını yakaladılar.

Yürütülen çalışmada işletmeye yönelik özel araçlar da geliştiren komünistler (Çukobirlik Bülteni, mahalli bildiriler vb.) içeriden gerçekleştirdikleri müdahalelerle gelişmelere öncülük etme misyonu doğrultusunda davrandılar. Komünistlerin direnişi önceleyen günlerde, işletmedeki öncü ve devrimci işçilerden oluşan bir platform kurma çabaları, direniş sırasında bir komitenin oluşturulmasında önemli bir rol oynadı. Direnişi yönlendiren 16 kişilik komite bu çalışmaların üzerine oturan ve komünistlerin aktif olarak katıldıkları bir örgütlülük oldu.

Tensikatların başlangıcında işçilerde varolan kararsız ve bekleme ruh halini, sendikacıların yaymaya çalıştıkları pasifizasyonu, devlet terörü ile yaratılmaya çalışılan basıncı kırmak için yoğun bir teşhir ve propaganda çalışmasına girdiler. İşletmede sürdürülen bu çalışmalara paralel, dışarıda dayanışmanın örgütlenmesi için de çalışmalar yürüttüler.

Direnişin kırılması, bu çalışmaların ve işçilerdeki kaynaşmanın sona ermesi anlamına gelmiyor. Sermayenin saldırılarının yoğunlaşarak artacağı önümüzdeki dönem için yaşananlar sadece bir başlangıç sayılabilir. Çukobirlik'te tensikatların süreceği ve karşı koyuşun örgütlenmesi gereği tüm işçilerin açıkça gördüğü bir gerçek. Komünistler, geçmiş sürecin deneyimleri ve kazanımları ile önümüzdeki dönemde Çukobirlik işçilerinin mücadelesini yükselteceklerdir. Bu anlamda direnişin kırılışı bir son değil, tersine daha üst boyutta bir mücadelenin başlangıcı sayılmalıdır.

ÖZTEK DENEYİMİ

En iyi öğretmen yaşamın kendisidir

İkitelli'de kurulu bulunan ÖZTEK Güneşli Giyim Sanayi A.Ş. dış giyim (penye ve kot olarak etek, tişört, pantolon, vb) üreten bir tekstil işletmesidir. Üretim dış pazara yönelik yapılıyor. Fabrika yaklaşık olarak 300-350 işçi çalıştırmaktadır.

Fabrika ilk açıldığında işçiler koşullar ve ücretleri tatminkar buluyorlardı. Böylece fabrikaya kısa sürede işçi akımı oldu. Mesailerin artması ve ücretlerin geriye çekildiği dönem 6. aydaki zamlarla başladı. İşçilerin çoğu 6. ayda zam alamadı. İşçilere bir sonraki zamanda ücretlerinin iyileştirileceği söylendi. Ekonomik saldırıları karşısında, işçilerin örgütlü ve birleşik bir tavır geliştiremeyeşlerinden güç alan Öztekin kapitalisti, saldırılarını bu dönemden sonra daha da yoğunlaştırmıştır. Fazla mesainin günü saati belli olmamaya başlamıştır. Öyle ki, hafta sonu tatilleri dönem dönem gasp edilmiştir. Günlük çalışma saati ortalama 15 saati bulmaya başlamıştır. Sigortanın sözü bile edilmez olmuştur. Bu dönemde sendikal örgütlenme çalışmaları başlıyor. Düşük ücret (ücretler piyasanın altındadır), fazla mesailer, çalışma şartlarının kötü, sosyal hakların göstermelik oluşu vb. işçileri sendikal örgütlenmeye götürmüştür. Fakat örgütlenme süreci, fabrikadaki bütün mücadelenin sendikal yetki sorununa bağlandığı bir süreç olarak işlemeye başlamıştır. Bütün faaliyetler sendikanın yetki almasına endekslenmiştir. Öyle ki işçilerin ağır çalışma koşullarına karşı kendiliğinden oluşan tepkileri var olan örgütlülük gücüyle birleştirilerek bilinçli bir tarzda eylemliliğe kanallı edileceğine, sendikal örgütlülüğün sektöre uğrayacağı gerekçesiyle yatıştırılmıştır.

%30-60 arası olan '96 zammından umduğunu bulamayan ve tepki gösteren işçiler, tam da öncülüğe ihtiyaç duydukları bir dönemde, kendilerine sendikayı kurana kadar beklemelerini telkin eden sözüm ona öncülerden beklentileri gerçekleşmeyince çaresizlik içinde kalıp bir takım bireysel kurtuluş yolları düşündüler. Kimisi işten çıkıp başka bir iş bulma (bunların içinde sendikaya üye işçiler de vardı), kimisi de işverenenden bir-iki milyon kıvrıntıyı kabul etme yoluna gitti. Fakat işverenin saldırı biçimlerine karşın hiç bir karşı koyma gerçekleşmemiştir. Fabrikada kendisini işyeri komitesi olarak tanımlayan bir yapı olmakla birlikte, bu sözde komite işçilerin taleplerini yerine getirmekten çok uzaktı. Bu gelişmeler üzerine varolan örgütlülüğün dağılmaya başlamıştır. Bir bölüm işçi ise fabrikadaki bütün mücadeleyi ve örgütlenme çalışmasını sendikal yetki almaya bağlayan bu çalışmayı sorgulamaya başlamıştır.

Bu anlayışın fabrikadaki sınıf mücadelesinin ve örgütlenmesinin önüne set çektiği, işçilerin sürekli olarak mücadeleden geri tutulduğu üzerinde birleşen bir grup öncü işçi, fabrikadaki örgütlenme sürecine yeni bir doğrultu kazandırmak, bir direniş geleneği yaratmak için bağımsız bir çalışma örgütlemeye başlamıştır. Sermayenin saldırılarına karşı bir komite kurulup, her bölümde alt birimler oluşturulmuştur.

İşçilerin yemeklerden zehirlenmesi tam da bu süreçte meydana gelmiştir. Bu, aynı hafta içinde ikinci kez olmuştur. İlkinde işçiler mide bulantısı ve ishal olmuştur. Bu durum işverene şikayet olarak bildirilmiş, fakat işveren umursamamıştır. "Psikolojiktir" diyerek adeta işçilerle alay etmiştir. İkinci zehirlenme Cuma günü yenilen tavuktan meydana gelmiştir. Ve ertesi gün 37 işçi hastaneye kaldırılmıştır. İşçiler olayı basına bildirmiş ve haber bir ölçüde medyatik olduğu için burjuva medyada da yer almıştır. Bundan rahatsız olan işveren, fabrikasının işçiler tarafından kötülendiği, işçiler arasında "bölücülük", "kıskırtıcılık" yaptıkları gerekçesiyle basında ismi çıkan beş işçiyi işten atmıştır.

Bu gelişme üzerine komünist ve sosyalist işçilerin inisiyatifinde patronun saldırılarına karşı bir tavır geliştirmek, çıkartılan arkadaşlarına sahip çıkmak için harekete geçilmiştir. Kimi işçi tarafından dile getirilen "işçilerin bir eylem için henüz hazır olmadığı" şeklindeki kararsızlık ve güvensizlik yayıcı yaklaşımlar ise gerek ikna yoluyla ve gerekse de sergilenen kararlılıkla bertaraf edilmiştir. Komite ilk olarak, bütün işçilerin katılımının örgütleneceği bir yemek boykotu kararı almıştır. Fakat işveren yemek boykotundan önce yemekhaneye gelip işçilere bir konuşma yaparak eylemi kırmayı başarmıştır. Bunun üzerine işçiler iki gün sonra sabah 10:00 çay molasında eyleme geçme kararı almıştır. Bütün işçiler yemekhaneye toplanarak üretimi durdurmuştur. Eyleme atılan dört işçi de destek vermiştir. Burada patronun sömürü ve saldırı politikaları teşhir edilerek, direnişin talepleri ifade edilmiştir.

Bu talepler şunlardır: Bütün işçilerin geri alınması. Mesiniklerin durması. Ücretlerin yükseltilmesi. Fazla mesailerin kaldırılması. Tüm işçilerin sigortalanması.

İşverenin eylemi kırmak ve üretimi başlatmak için girişimleri işçilerin kararlılığı karşısında sonuç vermedi. İşçiler talepleri kabul edilmeden üretime geçmeyeceklerini bildirdiler. Bunun üzerine işveren fabrikaya polis çağırdı. Daha önce atılan ve direnişe omuz vermek için gelen dört işçi gözaltına alındı. Gerek polis baskısı ve gerekse de işçilerin bilinç ve örgütlülük alanındaki zayıflıkları nedeniyle direniş çözüldü, işçiler tekrar üretime başladılar. Fabrikada direnişin gelişmesinde rol oynayan üç önemli öncü işçi aynı akşam işten çıkartıldı.

Ertesi gün, işverenin saldırıları karşısında direnişe geçen işçi sayısı atılan işçilerle birlikte 18 olmuştur. Bu 18 işçi fabrika önünde oturma eylemine geçti. Fabrikanın içinde öncülük olmadığı için üretim devam ediyordu. İşçilere sendikal örgütlülük vaad eden reformist-sendikalist grup ise tüm bu gelişmeler karşısında kollarını bile kıpırdatmadılar. Fakat işçiler yine de kendiliklerinden üretimi yavaşlatmışlardı.

Fabrikanın önünde direnişe geçen 18 işçi halaylarla, sloganlarla, marşlarla ve direnişlerini çevre fabrikalardan gelen işçilere anlatarak coşkulu bir şekilde direnişini sürdürmüştür. İşveren 18 işçinin bu kararlı

ve coşkulu direnişi karşısında polis çağırdı. Direnişçi işçiler gözaltına alındı. İşçiler yaklaşık 9 saat gözaltında tutuldular. İşçilerin aileleri karakol önüne gelerek işçileri desteklediler.

Bu gözaltı olayından sonra yeniden direnişe geçmenin olanakları tartışılmış, fakat içeriden destek bulamamanın da etkisiyle direniş bitmiştir.

Şimdi işçilerin önünde direnişin deneyimlerini süzmek ve özümsemek görevi durmaktadır.

* Dört işçinin sadece insani tepkilerini dile getirdikleri için işten atılması bir direnişin patlak vermesine yetmiştir. Bu olgu, işçinin "henüz hazır olmadığı", "geri olduğu", "bu işçilerle bir şeyler yapılmaz" şeklinde yaklaşımların, gerçekte işçinin gerçekliğini değil, böyle yaklaşanların kendi geriliklerini göstermesi bakımından öğreticidir. İşçi, sermayenin saldırıları karşısında tepki ve protestosunu ortaya koymaya hazırdır. Sorun bunu örgütlemek ve harekete geçirmek noktasında düğümlenmektedir. Kendilerine öncüyüm diyenlerin görevi işçinin geriliği vb. üzerine ahkam kesmek değil, işçinin gereksinimini duyduğu ve beklediği öncülüğü sergilemektir. Herşeyin bir bedeli vardır. Bu bedeli göze almadan sınıf mücadelesinde bir santim bile mesafe almak mümkün değildir.

* Direnişe fabrika içinden destek örgütleyebilecek durumda olan bir bölüm işçinin aslen arkadaşlarına destek vermek amacıyla iş bırakıp fabrikadan çıkması bir hata olmuştur. Yapılması gereken fabrikada kalıp içeride bir direniş örgütlemek için çalışma yürütmektir. Bu işçilerin fabrikadan çıkması içerideki örgütlülüğü büyük ölçüde kuvvetten düşürmüştür. Dahası, bu, içerideki işçileri "sendikal yetki" cillerin ellerine bırakmak gibi bir başka vahim sonuca yol açmıştır. Nitekim bu sendika rantiyecileri meydana boş bulunca fırsatı değerlendirmekte hiç çekimsemişler. İşçilere direnme yerine, "işçilerin çıkışlarını alıp, kanuni yollardan haklarını almaları"nı telkin etmeye başlamışlardır. Böylece direnişin gelişmesi için esirgedikleri enerjilerini direnişin bitirilmesi için sakladıkları ortaya çıkmıştır.

* Genel işçi kitlesinin direnişinin polis baskısının akabinde çözümlenmesinin kökleri fabrikadaki ilk örgütlenme sürecine kadar gitmektedir. Fabrikalardaki örgütlenmeyi ve her türden hak mücadelesini sendikal yetki sorununa endeksleyen, işçilere direnme, hakları ve özgürlükleri için kavgalarını yükseltme yerine, sendika kurulana kadar beklemelerini telkin eden bu yaklaşımın işçilerin mücadele bilincinde ciddi tahribatlar yarattığı, mücadele perspektiflerinin kötüleşmesinde, mücadele ruhlarının ırse-lenmesinde çok büyük rol oynadığı gelişmelerin sayesinde açık ortaya çıkmıştır. Şüphesiz ki bunda, işçilerin sınıf bilinçlerinin geri, mücadele deneyimlerinin cılız olmasının payı belirleyicidir. İşçinin mücadeleye endeksleyen reformist-sendikalist

yaklaşımların güç bulabilmesi de zaten bu noktada mümkün olabilmektedir. Yani zehirlerini işçinin geri bilincine şerbet vermek suretiyle akıtabilmektedirler.

En iyi öğretmen yaşamın kendisidir. Öztekin işçileri yaşadıkları o kısıcık direniş sürecinde kimin sınıf mücadelesinin militanı, kimin işçi hareketinin rantiyecileri olduğunu görmüştür. Patronun sömürü ve baskı politikaları karşısında işçinin kendiliğinden olgunlaşan tepkisini eyleme akıtmak için çaba sarfeden komünistleri işçilerden yalıtmaq için binbir türlü hokkabazlık sergileyen, işçiler eyleme/direnişe geçtiğinde kuyruklarını kısıp köşeye çekilmiştir. Ama eylemin sıcak hattı, böylelerin ipliğini pazara çıkarmaya yetmiştir.

* Öztekin deneyimi bir kez daha göstermiştir ki, mücadele etmeden ve gereken bedellerini göze almadan sınıfın örgütlü birliği yaratılamaz. Yaratılsa bile bu bir mücadele örgütü değil, biçimsel bir örgütlenme olur. Böylesi bir örgütlenmenin de sınıf mücadelesi alanında hiç bir hükmü yoktur. Ve tersinden, mücadele içinde birbirine kenetlenerek, dayanışarak yaratılan sınıf birliği en sağlam ve etkili sınıf örgütlenmesi olmaktadır. Bir grup komünist ve sosyalist işçinin öncülüğünde kısıcık sürede açılan mücadele yolu bunun en somut kanıtıdır.

Şimdi Öztekin işçilerinin önünde, bunu bilince çıkarıp mücadele ve örgütlenmelerinde bu bilinci bir silaha dönüştürme görevi durmaktadır. Öztekin işçileri fabrikalarında yeniden, ama bu kez yaşanan somut deneyimlerin ışığında, birbirlerine kenetlenerek sağlam bir örgütlenme yaratmak için kollarını sıvmalıdır. Patronun süregiden saldırılarını püskürtecek bir direniş yolu komünistlerin ve sosyalistlerin öncülüğünde açılmıştır. Şimdi görev bu yolu takip etmektir. Şimdi görev, örgütlenmeyi bu sağlam zeminde örmektir.

Bu sınıfın sınıfa karşı kavgasıdır. Fabrika içindeki mücadele bu evrensel mücade- lenin sadece bir mevzi boyutudur. Aslolan fabrikadaki mevzi mücadeleyi işçi sınıfının genel mücadelesine, toplumsal kurtuluş ve siyasal iktidar arayışına bağlayabilmektir. Kurtuluşun başka yolu yoktur. Bunun için Öztekin işçileri ve diğer bütün fabrikaların işçileri komünistlerin etrafında kenetlenip devrimin ve sosyalizmin kıvıllı bayrağını yükseltmelidirler.

APS, merkez atölyesi İçerenköy'de kurulu orta büyüklükte bir tekstil işletmesi. Satış mağazalarıyla ve ürünlerin fiyatlarıyla "modern" bir görüntü sunulmaya çalışılmasına karşın, en ilkel koşullarda üretim yapan binlerce tekstil atölyesinden biridir APS. Son derece düşük ücretlerle, zorunlu mesailerle ve sendika yasağıyla çalıştırılır işçiler. İşçilerin APS'ye özgü sandığı daha pek çok uygulama, aslında kapitalistlerin uzun deneyimlerle geliştirdiği sömürü metodlarıdır. İşçi ücretleri arasındaki farklılık gibi. İşçiler arasında rekabet yaratmanın bu klasik yöntemi, en sonunda APS işçilerini de direnişe sevketti. Geçtiğimiz aylarda, çok düşük ücret zammı üzerinden yaşanan bu direnişin değerlendirmesini 2 APS işçisiyle birlikte, SY Kızıl Bayrak gazetesi için yaptık. Bu değerlendirmeyi yayınlıyoruz

APS'de Direniş Deneyimi

Bir grup APS işçisi
1 Mayıs'ta komünistlerin
kortejinde yürüdü.

● Eylem nasıl başladı?

SG: Önceden bir hazırlığımız yoktu. % 20-25 arası zam yapılacağı duyulunca kendiliğinden bir patlama oldu. İşyerinde 8-9 yıllık işçiler var. Bugüne kadar böyle bir eylem olmamış.

SE: Bir kez olmuş. İki-üç ay maaş verilmemiş. Şalteri indirmişler. Patron gene dışarıdaymış. Gelmiş. Haklısınız diyerek ücretleri ödeyip direnişi bitirmiş. Bu, Körfez savaşı döneminde oluyor. **SG:** Bu, atölye eski yerindeyken oluyor. Kendiliğinden patlayıp sönen bir eylem. Bu kez, her ne kadar önceden bir hazırlık yoktuysa da, zamların açıklanmasının ardından, devrimci işçiler olarak 2-3 günlük bir ön çalışma için zamanımız oldu. İşçilerle tek tek konuşmaya çalıştık. Çok militan bir eylem olmasa da, öncü işçilerin devrimci düşünceye yakın olması, bu eylemi etkiledi. Yaklaşık 1 haftaya yayılan bir eylem süreci yaşadık.

● Eylem olacağını ilk nasıl duydunuz ve tepkiniz ne oldu?

SE: Eylem söylentisi kulaktan kulağa yayılıyordu. Biz yeni girmiştik ve zamdan yararlanmayacağımız söylenmişti. Hatta eyleme katılırsak işten atılacağımız tehdidi de yapıldı. Ama kaybedeceğimiz bir şey yoktu ve eyleme katıldık.

SG: Zam oranını ilk duyan atölye olmuş. Sonra biz duyduk. Hatta biz, atölyenin direniş kararıyla birlikte duyduk ve eylemin bütün bölümlerde yürütülmesi için hemen çalışmaya başladık. Tereddütlü olanlarla konuştuk. Önce işi yavaşlattık. Öğle yemeğinde toplantı için anons yapıldı. Zamların açıklanması için bir toplantıydı bu. Ramazan olmasına rağmen tüm işçiler yemekhaneye toplandı. Biz önceden, her bölümden birer kişinin konuşmasını kararlaştırmıştık. Müdür zam oranını açıkladıktan sonra söz alan bir arkadaş, zam oranını kabul etmeyeceğimizi söyledi.

Ardından, her bölümden ikişer üçer kişi söz alarak aynı çerçevede görüş bildirdi. En az on-onbeş kişi konuştu. Müdür neye uğradığını şaşırıldı. Böyle bir şey beklemiyordu. Bizi y atıştırmaya çalıştı. Toplantının bittiğini, herkesin kalkmasını söyledi. Bunun üzerine yemekhane boşaldı. Sadece 4-5 kişi kaldık. Bunun üzerine arkadaşları tekrar yemekhaneye çağırmaya karar verdik ve çağırdık. İlk toplantının çağrısı patron temsilcileri tarafından yapılmıştı. Bu kez biz, işçiler olarak toplanıyorduk.

SE: Oturup konuştuk. Maaşın alınmaması gerektiği söylendi. Karar verildi. Tabi bu toplanmayı görünce önce şefler indi yemekhaneye. Ama hiç ses çıkaramadılar. Ardından da bütün müdürler toplandı. Hepsisi sırasıyla konuşarak bizi yatıştırmaya çalıştı. En son konuşmayı ise demokrat geçinen bir müdür yaptı. "Patronun yurtdışında olduğunu. En geç pazartesi günü geleceğini, o gelinceye kadar bir şey elde edemeyeceğimizi, dolayısıyla patronu beklememiz gerektiğini, eylem ondan sonra devam etmemizi" söyledi. Bu konuşma gerekli etkiyi gösterdi ve işçiler dağıldı. Öncü işçiler ikna olmuştu çünkü. Patron geldikten sonra devam etmek üzere dağıldık.

Bundan sonraki bir hafta boyunca eylem, mesaiye kalmama şeklinde sürdürüldü. Eylemin ilk günü, kesimhane bölümünde bir arkadaş çok konuştuğu için şefini suçlu bulmuşlar. Akşam servislere binmek üzereyken bir kaç işçinin ve kesimhane şefinin işten atılacağı söylentisi geldi. Bir arkadaş servislere durdurulalım dedi. Katları birbirine yakın olduğu için önce onun haberi olmuş. İkimiz servislere binenleri indirdik. Binmeyenlere de söyleyerek işyerinin önünde toplandık. Gruplar halinde toplanarak bunu engellemek gerektiğini konuştuk. İşçiler arasında bir durdurma kararı aldık. Yeniden müdürler

geldi ve kimsenin işten atılmayacağı sözü verdi. Bunun üzerine servislere binerek evlerimize dağıldık.

Ertesi gün iş yavaşlatarak sürdürdük eylemi. Bu süreçte, öncü işçiler olarak toplanıp durumu değerlendiriyorduk. Patron gelmeden 1 gün önce yaptığımız toplantıda, öğle yemeğinden sonra iş bırakmaya karar verdik. Ama ne yazık ki patron dersini bizden daha iyi çalışmıştı. Geçmişte toplantıları hep öğle yemeğinde yapardı. Oysa bu kez, daha işbaşı yapmadan, servislerden iner inmez toplantıya çağırdı işçileri. Gayet sert bir şekilde konuşmaya başladı. Bağırıp çağırdı. İşbaşı yapmadığımız taktirde hepimizi işten atacağını söyledi. APS'in onun için çok önemli olmadığını, gerekirse kapatacağını, tazminatlarımız için de arsasını satacağını, onu böyle kara günler için hazır tuttuğunu vs. vs. anlattı. Bunların hepsi göz korkutmak için söyleniyordu. Bir arkadaş söz istedi. Konuşmaya başladığından itibaren "Ne yapmaya çalıştığınızı tek kelimeyle söylemesi" ni söyleyerek konuşmasını kesti. Fırsat vermedi. Arkadaş, "hak arama eylemi yaptığınızı" söylemeye çalıştı ama adam bir türlü konuşturmadı. Ve sonuçta herkesin kalkıp işbaşı yapmasını söyledi. İşte olan o zaman oldu. İşçilerin çoğu kalktı. Sonuçta da hepimiz kalkmak zorunda kaldık.

Aslında buna hazırlıklı olmalıydık. Böyle bir durumda işbaşı yapmamak gerektiğini tek tek işçilerle konuşmalıydık. Herkes birbirine bakarak kalkıyordu. Patron, toplantıyı böyle kapatırken, iki arkadaşı da odasına çağırılmıştı. O sırada tabi bir çok bölüm işbaşı yaptı. İlik-düğmeyle ütü işbaşı yapmadı. Bunlar aynı katta. Biz işbaşı yapmadığımız için müdürlere bizi çağırmaya çalıştık. Gene işbaşı yapmadık. Makinelerin

başında oturuyorduk. Tekrar yemekhanede toplanmak için atölyeyle diyalog kurduk. Ama birliği sağlayamadık. Bunun üzerine atölyeye giderek bizzat konuştuk. Patronun toplantıdaki aşağılayıcı konuşmalarını hatırlatarak, "iğrençliği kabul ediyorsanız çalışın, etmiyorsanız bizimle yemekhaneye gelin" dedik. Bazı arkadaşlar işi bırakarak bizimle geldiler. Bu, 50-60 kişiden 15-20 kadardı. Diğer bölümlere haber vermemiştik. Çünkü esas iş atölyede yürüdüğü için onların bırakması diğerlerini de etkileyecekti. Sonra hep birlikte yemekhaneye çıktık. Bir süre konuştuk. Ne yapacağımıza karar vermeye çalıştık. 30 kişi kadardık. Birlik sağlayamadığımızı görünce dağılmaya karar verdik. Herkes kendi bölümüne gitti. Biz yine işbaşı yapmadık. Bu sırada patronun odasına çağrılan 2 arkadaş henüz gelmemişti. Sonra patron geldi. Neden çalışmadığınızı sordu. Arkadaşlar gelinceye kadar çalışmayacağımızı söyledik. Arkadaşlarımızın tıkr tıkr çalıştığını, ama böyle giderse bizim çalışamayacağımızı söyleyerek tehdit edip ayrıldı. Aynı gün, bazı bölümler ücretlerini almasına rağmen biz kabul etmemiştik. Yeniden müdürlerden biri geldi. Toplantı yaptı. Ücret zammı için patronla yeniden konuşacağını ve ikna etmeye çalışacağını söyleyerek bize işbaşı yaptırmaya çalıştı. Bu arada yemek saati geldi. Yemeğe gittik. Yemekte, patronun odasına çektiği iki arkadaşında içinde bulunduğu bir grup durumu tartıştı. Arkadaşlar bundan sonra bir şey yapılamayacağını, işbaşı yapmamızın daha uygun olacağını söylediler. Ardından patron yemekhaneye gelerek bir toplantı yaptı. Ama bu kez taktik değiştirerek "baba patron"u oynamaya başlamıştı. Gayet yumuşak bir şekilde bizimle konuşmaya başladı. Ne kadar haksever olduğunu, APS'yi hiç kimsenin hakkını yemeden kurduğunu, APS ailesinin tarihçesini anlattı uzun uzun. Maaşlarda düzeltme yapacağı sözünü de vererek toplantıyı bitirdi. Bu toplantıyla birlikte APS direnişi de bitti sayılır. Sadece yapılan zamların düşüklüğü üzerinden bir kaç gün daha süren bir mesai eylemi oldu. Bir sonraki zamlara yönelik verilen düzeltme sözüyle o da bitti.

● Son olarak, eylemin talepleri nelerdi?

SE: En az yüzde yetmiş zam. Ücreti düşük olanların ücretlerinin düzenlenmesi. Ücret ve mesailerin zamanında ödenmesi. Mesailerin azaltılması.

Devrimci Proletarya'ya Yanıt-5

Partileşme Sürecinin

Türkiye, sözde “leninist” ya da “bolşevik çelik çekirdek”lerin,

hep de, toplumun bu nitelikte çekirdeklerin oluşumuna elverişli biricik toplumsal sınıfı olan işçi sınıfı dışında yaratıldığı bir garip ülkedir.

Bu ülkede, Leninizmin ve Bolşevizmin bir sınıf toprağında yeşerdiği, gücünü, istikrarını ve tarihsel başarısını tam da

bu maddi-toplumsal zeminden aldığı gerçeği hep bir yana bırakılmıştır.

Eğer, “marksist teorinin son derece sağlam temeli üzerinde yükselme”yi

Rusya işçi hareketinin sağlam zeminine dayanmasıyla

birleştirmemiş olsaydı, Bolşevizmin de olamayacağı; ancak bu iki yönün

organik olarak kaynaşmasıyla ki, Bolşevizm denilen akımın tarihsel

olarak vücut bulduğu hep gözden kaçırılmıştır.

Konuya *TİKB II. Konferans Belgeleri* (Mart 1991) ile devam ediyoruz. Bu bize TİKB'nin parti sorununu ve bu çerçevede partileşme sürecinin sınıfsal boyutu sorununu nasıl ele aldığı konusunda en tam ve tartışmasız bir açıklık sunacaktır.

TİKB II. Konferans Belgeleri'nde partileşme süreci

Önümüzde “Stratejik Bir Görev Olan Partiyi İnşa Görevinin Neresindeyiz?” başlıklı bölüm var (III. Bölüm). Başlıktan da anlaşılacağı gibi bu bölüm tümüyle konumuzla ilgilidir. Geçmiş süreci değerlendiren, bu temel üzerinde günün ve geleceğin görevlerini belirleyen bu metin, TİKB'nin parti sorununa bakışının halihazırdaki en temel belgesi durumundadır. Dahası, bir konferans metni olduğundan dolayı da, konuya ilişkin en bağlayıcı belge sayılmalıdır. Ve nihayet, sorunu TİKB'nin geçmişten bugüne yaşadığı gelişme süreci açısından ele almakla kalmayan, bunu, aynı konuda reformist ve devrimci kanatlarıyla Türkiye solunun eleştirisiyle de birleştiren içeriği, bu belgeye ayrı bir iddia ve önem kazandırmaktadır.

Söz konusu metinde soruna partileşme sürecinin bütünsel niteliğine yapılan vurgu ile giriliyor: “*Partileşme süreci ne salt ideolojik-siyasal gelişmeye, ne salt sayısal olarak büyüme ve kitleselleşmeye veya ne de salt profesyonel devrimci çekirdek yaratmaya indirgenebilir.*” (s. 100. Bu pasajı daha geniş bir biçimiyle bu Yanıt'ın 3. bölümünde aktarmış olduğumuzu hatırlatalım.)

Burada konumuz açısından ilk planda dikkati

çeken iki nokta var. Partileşme sürecinin temel bir boyutu, dahası, gelişmenin maddi-toplumsal eksen olması gereken “sınıf hareketiyle birleşme” sorunu ve süreci, bu tanımlamada yoktur. Bunun yerine, “sayısal olarak büyüme ve kitleselleşme” üzerine o bilinen bulanık halkçı formülasyon var. Bu birinci nokta. Bunu tamamlayan fakat bundan da önemli olan ikinci nokta, partinin **sınıf kimliğine** ilişkin temel bir **nitelik** sorununun “sayısal büyüme ve kitleselleşme” gibi basit bir **nicelik** sorunu olarak ele alınmasıdır.

TİKB'nin bu bakışında, partiyi “sosyalizm ile sınıf hareketinin birliği” olarak ele alan temel marksist-leninist görüşten eser yoktur. Bu bakış, tamı tamına, geleneksel hareketin sınıfsız parti anlayışının bir yansımasıdır.

Bu bakışı, TİKB II. Genel Konferansı ile aynı dönemde toplanan EKİM I. Genel Konferansı'nın aynı konudaki şu bakışı ile karşılaştırınız: “*Parti, sosyalizm ile sınıf hareketinin örgütlü birliğidir. Bu temel ve özlü tanım, öncü partinin ideolojik kimliği ile sınıfsal kimliğini içiçe vurgulamaktadır. ... Bize gerekli olan, kuvvetli bir marksist-leninist teorik temeli sağlam bir proleter sınıf tabanı ile birleştirebilen, marksist-leninist ideolojik kimliği proleter sınıf kimliği ile aynı örgüt yapısı içinde kaynaştırabilen bir partidir.*” (Değerlendirme ve Kararlar, Eksen Yayıncılık, s.126-127)

Aradaki fark, parti sorununa halkçı bakış ile leninist bakış arasındaki farkı vermektedir.

Devam ediyoruz. TİKB konferans metni, bütünsel gelişme vurgusunun ardından, leninist bir öncü partinin o güne dek hala yaratılamamış olmasının nedenlerine geçiyor. Sorunu sol hareketin tarihinden hareketle ve partileşme sürecinin “temel yönleri” açısından ele alıyor:

“*Salt partileşme sürecinin temel yönleri açısından Türkiye devrimci hareketinin genel görünümüne bakacak olursak, özellikle iki yöndeki gelişmenin eksikliği ve yetersizliği hemen gösterir kendini. Bunlardan birincisi, ideolojik-siyasal plandaki gelişmenin sığılığı ve yetersizliğidir. İkincisi ise örgütsel-pratik planda güçlü, yetenekli ve kendini kanıtlamış militan Bolşevik bir çekirdeğin yaratılmasında bugüne kadar gösterilen yetersizlik ve beceriksizliktir.*” (s.101)

Bu iki temel yönden ilkinin geçiyoruz. Zira bunu daha önce “*Partileşme Süreci ve Teorik Gelişme*” başlığı altında ayrıntılı olarak incelemiş bulunuyoruz (bkz. Yanıt-3). Burada bize gerekli olan “ikinci temel yön”, yani parti inşa sürecinin örgütsel-pratik yönü üzerine söylenenlerdir.

Okuyoruz: “*Benzer bir durum, örgütsel pratik inşa planında da çıkar karşımıza. Herşeyden önce; yasadışı bir temelde örgütlenmiş, yeraltı çalışmasında usta ve deney sahibi, mücadelesini her koşulda sürdürebilme yeteneğini kanıtlamış, devrimci militan bir mücadele anlayışına, seçkin ve nitelikli komünist kadrolara, her alanda yerleşmiş ve zengin Bolşevik örgütsel ve pratik mücadele geleneklerine sahip olan leninist bir çekirdeğin yaratılamamış olması, öncü komünist partinin kuruluşunu bugüne dek engelleyen temel nedenlerden bir diğeridir.*” (s.102)

Burada her şey var, fakat parti inşasının tüm bu pratik-örgütsel gelişme sürecinin temel eksen olması gereken sınıf hareketiyle birleşme üzerine tek kelime yoktur. Partileşme sürecini, pratik planda sınıf hareketiyle bağ kurma süreci olarak yaşama, örgütsel gelişmeyi sınıf zeminine oturtma, örgütsel safları sosyalizme kazanılması öncü işçilerle besleme, böylece, pratik sınıfın bir parçası ve örgütlenmesinin en üst düzeyi olarak

inşa etme üzerine herhangi bir değinme yoktur. Çünkü *Belgeler*'in toplamında, böyle bir pratik süreç ekseninde inşa edilmemiş bir partinin, gerçekte, işçi sınıfının öncüsü olma yeteneğine ve niteliğine de ulaşamayacağı üzerine herhangi bir ideolojik açıklık yoktur. Bu ideolojik açıklıktan yoksun olduğu içindir ki, “devrimci militan” kimlik, “bolşevik örgütsel ve pratik mücadele gelenekleri”, “seçkin ve nitelikli komünist kadrolar” vb. kavramların sınıfsal içeriği kaybolmaktadır. Sorunun konuluşuna; partinin moral ve maddi değerlerinin, militan kimliğinin, siyasal ve örgütsel geleneklerinin, bu ve benzeri sorunların sınıfı devrimcileştirme ve bu çaba içinde örgütün sınıf devrimcisi kimliğini pratikte adım adım yaratma süreciyle bağlantısını koparan, o halkçı-idealist bakış açısı egemendir. Buna göre, marksist-leninist ideoloji benimsenmişse eğer, bir örgüt, tüm bu temel niteliklere, pekala sınıf dışında ve genel bir mücadele içinde de ulaşabilir. Bu aynı bakış açısı, komünist bir örgütün istikrarı ile sınıfsal yapısı ve zemini arasındaki kopmaz organik bağı da, aynı kolaylıkla gözden kaçırabilmektedir.

Türkiye, sözde “leninist” ya da “bolşevik çelik çekirdek”lerin, hep de, toplumun bu nitelikte çekirdeklerin oluşumuna elverişli biricik toplumsal sınıfı olan işçi sınıfı dışında yaratıldığı bir garip ülkedir. Bu ülkede, Leninizmin ve Bolşevizmin bir sınıf toprağında yeşerdiği, gücünü, istikrarını ve tarihsel başarısını tam da bu maddi-toplumsal zeminden aldığı gerçeği hep bir yana bırakılmıştır. Eğer, “marksist teorinin son derece sağlam temeli üzerinde yükselme”yi Rusya işçi hareketinin sağlam zeminine dayanmasıyla birleştirmemiş olsaydı, Bolşevizmin de olamayacağı; ancak bu iki yönün organik olarak kaynaşmasıyla ki, Bolşevizm denilen akımın tarihsel olarak vücut bulduğu hep gözden kaçırılmıştır.

Bize gelişmenin “örgütsel-pratik planı” adı altında anlatılanlar, gerçekte, idealize edilmiş biçimiyle TİKB'nin kendi (yaşadığını düşündüğü) pratiğinin soyutlanmasından başka bir şey değildir. Bu pratik ise, sınıf eksenli bir parti inşa süreci bilincinden ve pratiğinden yoksun olduğuna göre, yapılan tanımlamalarda, parti inşa sürecinin **niteliğe** (sürecin **sınıfsal** karakterine) ilişkin temel yönüne değinilmemiş olmasına, çok da şaşırılmamak gerekir. Fakat TİKB bilmeliydi ki, ideolojik plandaki gelişmeyi pratik plandaki bu sınıfsal gelişme ekseninden kopardınız mı, geriye geleneksel hareketin o pek ünlü “ideolojik önderlik” anlayışı ile sınıfsız devrimci “halk” partisi pratiği kalır.

Bu, geleneksel hareketin eleştirisi sürecinde komünistlerin başından itibaren işaret ettikleri ve EKİM I. Genel Konferansı'nın (parti sorunu çerçevesinde) yinelediği bir temel zaaf alanıdır. Partinin ideolojik kimliği ile sınıfsal kimliğinin birbirinden kopartılamayacağına ilişkin düşüncenin, “bir marksist için temel önemde fakat basit bir gerçeği” anlattığını; ne var ki, uluslararası komünist hareketteki yozlaşma sürecinin yarattığı teorik kargaşanın, bu basit gerçeği, “tümüyle unutturmuş olmasa bile, bir hayli bozup bulandırdığı”nı ifade eden EKİM I. Genel Konferansı, parti sorununa ilişkin metninde, şöyle devam ediyor;

“*Bunun olumsuz sonuçları, yakın geçmişindeki toplumsal-siyasal hareketliliğine küçük-burjuva katmanların ve onların aydın temsilcilerinin damgasını vurduğu Türkiye'de özellikle belirgindir. Solun devrimci kanadının popülist*

Sorunları (Devam)

ideolojisi, parti sorununda önce 'ideolojik önderlik', sonra da fiilen bir küçük-burjuva 'halk' partisi olarak ifade bulmuştur. Solun reformist kanadında ise, parti sorunu, modern revizyonizmin bürokratik-elitist karakterine uygun bir biçimde, ya bir aydınlar kulübü, ya da küçük-burjuva aydınlar ile sendika bürokratlarının birliği olarak ifade bulmuştur." (Değerlendirme ve Kararlar, s.127-128)

Bu pasajı, aynı konuda TİKB Konferansının geleneksel harekete yönelttiği eleştirisiyle kıyaslama olanağı bulabilmek için, özellikle aktardık. Partileşme sürecinin ikinci temel alanı olan pratik-örgütsel gelişme sorununu tanımlayan uzun pasajında sürecin sınıfsal boyutuna tek kelimeyle değinmeyen TİKB Konferansı metni, devamında, Türkiye sol hareketinin geçmişini eleştirirken, işçi sınıfı içinde çalışmaya bilinçli bir yönelimin olmamasına da "geçerken" değiniyor. Gelişme sürecinin "çok yönlü ve leninist nitelikte olup olmaması kistası" ışığında geleneksel hareketin bir dizi pratik ve örgütsel zaafı peşpeşe sıralandıktan sonra, bu zaafıların tümünü organik olarak kesen bir sorundan değil de, bu arada bunlara eklenmesi gereken bir başka sorundan sözedercesine, bu konuda şunlar söyleniyor:

"Devrimimizin temel ve önder gücünü oluşturan işçi sınıfı içinde çalışmaya bilinçli bir yönelimin, bu konuda iyi düşünülmüş ve uzun vadeli politikalar temelinde bir çalışmanın birikmiş deney ve geleneklerinin yokluğunun sözünü dahi etmiyoruz. Çünkü, Türkiye devrimci hareketinin büyük bir kesimi, sahip oldukları sağ veya 'sol' revizyonist programatik görüşlerinden ötürü böyle bir perspektife daha başından yabancısıdır. Onlar için gençlik, daha çok lafını ettikleri köylülük, gecekondu semtlerinin ve taşranın küçük-burjuva yığınları içinde çalışma daha çekicidir. Bir 'küçük-burjuvalar ülkesi' olan ülkemiz ortamında, nitelikten önce niceliğe önem veren, kolaycı ve sabırsız küçük-burjuva alışkanlıklarıyla da beslenen 'küçük-burjuva devrimciliği' yaygın bir hastalıktır. İşçi sınıfı içinde çalışmanın önemini sözde kavramış kesimlerin 'kusuru' ise farklı farklıdır. Bunlardan bazıları süper revizyonist, yasalıcı ve pasifisttirler. Genel olarak devrimci olanların büyük kesimi ise, lafta bunun sözünü etmekle birlikte pratikte küçük-burjuva devrimciliğinin yasalıcı, menşevik ve sağcı alışkanlıklarının esiridirler. Küçük-burjuva kesimleri örgütlemenin kolaylığı ve cazibesi onları da peşinden sürüklemektedir." (s.103)

Pasajın tümünü olduğu gibi aktardık. Bunu yalnızca bütünlüğü kaybolmasın diye değil, fakat aynı zamanda, Gazi Direnişi sonrasında "semt yönelimi" modası çerçevesinde, bugün bu sözleri daha da anlamlı bulduğumuz için de yaptık. Geleneksel hareketin halkçı platformunun büyük ideolojik darbeler yiyerek gözden düştüğü ve küçük-burjuva katmanlara genel bir durgunluk egemenken sınıf hareketinin doruğa çıktığı bir evrede (1991 başında), küçük-burjuva kolaycılığını bu kadar açık eleştirebilenlerin; sınıf hareketinde tikanıklığın sürdüğü, buna karşın semtlerin nispi bir canlanma yaşadığı bir başka evrede (1995 başı), aynı kolaycılığa yüzgeri etmelerini ele alırken, burada söylenenlere ihtiyacımız olacak.

Kuşku yok ki, bazı tanımlamalardaki özentisizlik bir yana bırakılırsa, yukarıdaki uzun parçada, geleneksel hareketin sınıfdışı siyasal çalışma pratiğine yöneltmiş isabetli bir açık eleştiri var. Fakat bu eleştirinin konumuz açısından aynı açıklıkta bir de kusuru var. TİKB Konferans

O güne kadarki oluşumunu sınıf dışında yaşamış ve 1991 Mart'ında hala da sınıf dışı bir örgüt olan TİKB, partileşme sorununun niteliğe ilişkin yönünü esasta çözmediğini, geriye, kadro sayısını artırarak ve kitleselleşerek, "küçük" olmaktan kurtulma biçimindeki nicelik sorununun kaldığını ciddi ciddi söyleyebiliyor.

Bunun bu kadar açık söylenebildiği bir durumda, TİKB Konferansının partiyi sosyalizmle sınıf hareketinin birliği olarak kavrayan temel marksist-leninist düşünceden yoksunluğunu ayrıca kanıtlamaya gerek var mıdır?

metni, burada sorunu; hiç de **partinin** ideolojik kimliğini organik olarak bütünlemesi gereken **sınıf kimliği** açısından değil, fakat genel siyasal mücadele ve devrim stratejisinin gerekleri açısından koyuyor. Nitekim söze, örneğin, leninist tipte bir proletarya partisini inşa sürecinin biricik gelişme eksenini işçi sınıfı diye değil de, "Devrimimizin temel ve önder gücünü oluşturan işçi sınıfı" denilerek başlanıyor. Devamında söylenenlerin tümü de bu kapsama giriyor. Bu pasajın 16 sayfalık bütün bir bölümde yama gibi durması da bunu gösteriyor. (Tüm metinde sınıf yönelimi ve çalışmasının önemine değinen biricik pasajdır bu.) Buradaki vurgular, partileşme sürecinin **sınıfsal boyutuna** ilişkin açık bir tutumun değil; partiyi sosyalizmle sınıf hareketinin örgütlü birliği olarak ele alan temel marksist düşünceye ilişkin açık ve bütünsel bir perspektifin değil, fakat yalnızca, geleneksel devrimci hareketin küçük-burjuva devrimci kimliğine ilişkin genel bir görüşün ifadesidirler. (Bir yerlerden ödünç alındıkları ise metinde yama gibi durmalarından belli oluyor). Metnin devamı, partileşme sürecinin TİKB somutunda ele alınışı, sürecin geleceğine ilişkin sorun ve görevlere dair söylenenler, bunu bütün açıklığı ile doğruluyor.

Bunu daha yakından görelim. İlgili pasajı izleyen paragraf, o ana kadar söylenenleri özetliyor. İdeolojik-siyasi gelişme ile pratik-örgütsel gelişmenin partileşme sürecinin niteliğine ilişkin "iki temel yön" olduğu bir kez daha vurgulandıktan sonra, "sorunun 'kitleselleşme' boyutu"nun ise, "bu iki temel yöndeki gelişmeye bağlı" olduğu ekleniyor (s.104). Bununla, yaratılan niteliğin kendi niceliğinin ("kitleselleşme") yaratılmasını da kolaylaştıracağı anlatılmak isteniyor.

Ve nihayet sorun, TİKB'nin o güne kadarki gelişme süreci açısından somutlanıyor. İşte bu konuda söylenenler: "Bugüne kadarki gelişimimize bu amaçla kışkırtıcı bir göz attığımızda nasıl bir tablo çıkar karşımıza? Her iki yönde de kuşkusuz

hala kimi eksiklik, yetersizlik ve hatalarımız olmakla birlikte, ML bir öze sahip programatik görüşler yönünden olsun, sağlam bir yeraltı örgütlenmesi ve nitelikli kadrolar yetiştirme yönünden olsun gözle görülür ileri noktalara ulaştığımız halde, kadrolarımızı sayısını arttırma ve kitleselleşme yönünde aynı başarıyı sağlayamadığımızı görürüz. Bu açıdan hala çok geri ve 'küçük'üz" (s. 104-105).

Demek ki, parti inşa sürecinin iki temel yönünde asgari bir başarı sağlanmış, gerekli "nitelik" yaratılmıştır. "ML bir program ve temel politikalarla sahibiz" (s. 105). "Her koşul altında militan devrimci bir mücadele yürütme yeteneğine sahip ve bunu kanıtlamış, nitelikli leninist bir öncü çekirdek" de yaratılmıştır (s. 106). Bu, "Türkiye somutunda adına layık leninist bir öncü partinin inşası sürecinde işin 'en zor' tarafını başardığımızı gösterir" (s. 106)

Bu durumda iş niceliğe, yani "küçük" olmaktan kurtulmaya kalmıştır. Bu sonuç *Orak-Çekiç*'te "kadrolaşma" ve "kitleselleşme", "kadrolaşmayla kitleselleşmeyi içiçe yaşama" üzerine o çok yinelenen sloganların kaynağına, anlamına ve nihayet işlevine de açıklık getiriyor.

O güne kadarki oluşumunu sınıf dışında yaşamış ve 1991 Mart'ında hala da sınıf dışı bir örgüt olan TİKB, partileşme sorununun niteliğe ilişkin yönünü esasta çözmediğini, geriye, kadro sayısını artırarak ve kitleselleşerek, "küçük" olmaktan kurtulma biçimindeki nicelik sorununun kaldığını ciddi ciddi söyleyebiliyor. Bunun bu kadar açık söylenebildiği bir durumda, TİKB Konferansının partiyi sosyalizmle sınıf hareketinin birliği olarak kavrayan temel marksist-leninist düşünceden yoksunluğunu ayrıca kanıtlamaya gerek var mıdır?

Devam edelim. TİKB'nin partileşme sürecinde eksik kalanın "sayısal güç" olduğunu belirleyen Konferans metni, niceliğe ilişkin bu soruna ek açıklıklar getiriyor. Parti öncesi örgüt ile parti niteliği arasındaki ilişki irdelenirken, bu konuda şunlar söyleniyor: "Tek başına sayısal güç zaten hiç bir zaman parti olabilmenin belirleyici bir koşulu değildir. Hatta Parti ile Parti öncesi çekirdek arasında en doğal ve bir bakıma kaçınılmaz fark buradadır. Leninist bir parti bile özellikle kuruluşunun ilk aşamalarında, hatta uzunca bir süre gelişmiş kitle bağlarına sahip olmayabilir. Ama bu onun 'parti' olma niteliğini ortadan kaldırmaz. Tıpkı, gelişmiş kitle bağlarına sahip olmanın tek başına 'parti' olmaya yetmemesi gibi." (s. 107)

Yeterli açıklıkta görüldüğü gibi, sorun tümüyle örgütün "kitle bağları" çerçevesinde bir "sayısal" güç sorunu, basitçe, bir nicelik büyüme sorunudur. Sınıf kimliği, sınıf ekseni, sınıf hareketiyle birleşme sorunu, tüm bunlar, geçtik niteliğe ilişkin sorunlar olarak ele alınmaktan, nicelik büyümede bile özel bir anlam taşımazlar. Gerekli olan sınıf bağları değil, "gelişmiş kitle bağları", "emekçi kitleler üzerindeki ideolojik-siyasi ve örgütsel etkinlik", ya da en iyi durumda, "sınıf ve kitlelerle gelişmiş bağlar kurma sorunu"dur (aynı yer).

"Dil" o bildiğimiz halkçı dildir. Siyasal mücadeleye ilişkin genel sorunların değil de "leninist tipte" bir öncü sınıf partisi sorununun tartışıldığı bir yerde, bu "dil" in bu kadar rahat kullanılması elbette bir rastlantı değildir. Bu, bir ideolojik bakış açısının bilinçlere ne denli derinlemesine nüfuz ettiğinin somut bir göstergesidir. Sınıf hareketiyle devrimci buluşma ekseninde değil de farklı sınıf ve tabakalardan oluşan "emekçi kitleler" içinde kendilerini bulmuş, örgütsel kimliklerini burada geliştirmiş, "çelik çekirdek"lerini bu zemin üzerinde inşa etmiş, maddi ve moral değerlerini, örgüt ve mücadele geleneklerini, ve nihayet, düşünüş ve davranış alışkanlıklarını bu zeminde oluşturmuş olanların, buna uygun bir "dil" ve ideolojik yaklaşım içinde olmaları da son derece doğaldır.

Tüm bunlar bir yana, TİKB Konferans metni kendi düşünüş mantığı içerisinde bile alabildiğine tutarsızdır. Eğer gerçekten ideolojik-programatik temeliniz varsa, "parti öncesi çelik çekirdek" yaratmış inaniyorsanız, işin bu "en zor" ve en

“can alıcı” yönünü çözmüşseniz, geriye esas olarak “sayısal güç sorunu” kalmışsa, ve bunu da “zaten hiç bir zaman parti olabilmenin belirleyici bir koşulu” saymıyorsanız, ve dahası, “parti ile parti öncesi çekirdek arasında(ki) en doğal ve bir bakıma kaçınılmaz fark” da zaten buradaysa, o halde siz neden bu konferansı topladığınızda kendinizi parti olarak ilan etmek yoluna gitmediniz ki? Sağlanan “tarihsel başarı”yı böyle bir tarihsel adımla birleştirmek cesareti gösteremeyenlerin bu tutumunun gerisinde, temel bir şeylerin eksik olduğunu hissedip de, bunun tam ne olduğunu ve nereden kaynaklandığını bilememenin güçsüzlüğü var gerçekte. “Sayısal güç sorunu” belirlemesi bu güçsüzlüğün verdiği ağırlıktan kurtulmanın bir avuntusu oluyor yalnızca.

“Sorunun sadece ‘en zor’ tarafı değil aynı zamanda en ‘can alıcı’ noktası”nda TİKB’nin sağladığı başarıyı “tarihsel önemde” gören Konferans metni, sözünü ettiğimiz tutarsızlığın ağırlığı altında, bir kez daha bu “sayısal güç sorunu”nu, o aşamada parti olamamanın engeli olarak ileri sürüyor: “*Fakat ideolojik-siyasi inşa planında olsun, Bolşevik bir çekirdek yaratma sorununda olsun gösterdiğimiz gelişme ve sağlağımız başarılarla karşılık iş, işçi sınıfı ve emekçi kitleler içinde gelişmiş bağlara sahip olma sorununa geldiğinde aynı başarıyı gösteremediğimiz, bu konuda çok geri ve yetersiz kaldığımız çıkar ortaya.*” (s. 108)

Sorun, dikkate değer bir ısrar ve tutarlılıkla, hep “işçi sınıfı ve emekçi kitleler içinde gelişmiş bağlara sahip olma”, yani “küçük” olmaktan bir an önce kurtulma ve bunun için de hızla “kitleselleşme” sorunudur. Bu bakış açısı, yalnızca parti sorununda halkçı bir bulanıklığa değil, aynı zamanda devrim mücadelesinin sorunlarıyla parti inşasının sorunlarını birbirine karıştırmaya da iyi bir örnektir. “Devrimi ve partiyi birlikte örgütlemek” şiarı bu karışıklığın özetidir. Devrimi örgütlemek çabası içinde “kitleselleşme” yakalanacak, kitleselleşen örgüt bu yolla “sayısal güç sorununu” çözecek, böylece parti inşası bütünsel olarak bir sonuca bağlanmış olacaktır.

TİKB Konferans metninin parti sorununa, parti inşa sürecinin sınıfsal boyutu sorununa yaklaşımları bundan ibarettir. Konuya ilişkin 16 sayfalık metnin geriye kalan 8 sayfalık kısmında, TİKB’nin hep de “dar ve küçük kalma”nın geçmiş süreçteki kökleri tartışılmaktadır. Bunun başlangıç dönemindeki (1974’lerdeki!) bir “yığılmak hatası”ndan kaynaklandığı ve bugüne dek de bir türlü aşılmadığı üzerine olan bu bölüm, TİKB’nin genel değerlendirmesi kapsamına girdiği için, şimdilik konumuz dışında kalmaktadır.

Yine de TİKB II. Konferans Belgeleri’nin ilgili bölümüyle işimizi henüz tamamen bitirmiş değiliz. Sınıfla birleşme pratik sürecinin dışında yaratılan ve yaratılması “tarihsel bir başarı” olarak sunulan o “parti öncesi sağlam ve nitelikli Bolşevik çekirdek” üzerinde daha da durmamız gerekiyor. Buna bizi bizzat *Devrimci Proletarya*’nın kendisi mecbur ediyor. Ona göre, EKİM; partileşme sürecinin sınıfsal boyutuna temel bir önem atfetmekle, partinin örgütsel inşasını sınıf hareketiyle birleşme büreci içinde ele almakla ve bunu sınıfın en ileri unsurlarını sosyalizme ve partileşme sürecine kazanmaya bağlamakla, “kaba işçici bir tarzda... öncü işçilerden pati yaratma” anlayışını savunmuş oluyor. (sayı:36, s.41 ve 46)

Geleneksel hareketin geleneksel yanılığı: Sınıf dışı “Bolşevik çekirdek” mucizesi

Başlığa çıkarılan bu sorun bizim için yeni bir tartışma konusu değil. Geleneksel küçük-burjuva devrimci akımların bu konudaki ortak anlayış ve pratikleri daha 1987’nin tartışmalarında

... tarih henüz sınıf dışı, sınıfa dayanmayan ve sınıf içinde sağlam kökleri olmayan “sağlam ve nitelikli bir Bolşevik çekirdek” örneği kaydetmedi.

Böyle yanılısamaların kaynağı, küçük insan gruplarının mücadelesi ile sınıflar mücadelesini; sınıfdışı dar bir kadro örgütü ile sınıfın en ileri, en sağlam, en nitelikli öğelerinden oluşan, organik olarak sınıfın bir parçası, onun örgütlenmesinin en üst düzeyi olan devrimci sınıf partisini birbirine karıştırmak olabilir ancak.

komünistler tarafından ayrıntılı olarak ortaya konuldu. Bununla da kalmadı, bu konu tasfiyeci geriye düşüş vesilesiyle yeniden ele alındı. Tasfiyecilik, tüm kritik noktalarda bir geriye düşüş, geleneksel hareketin geleneksel anlayışı ve argümanlarına döndü. Bunlardan biri de örgüt ve parti sorununa ilişkin olarak, “sınıf temelinden bağımsız” sözde “profesyonel devrimci çekirdek” argümanıydı. EKİM’in “kaba işçici” parti anlayışına karşı ileri sürülen ve *Ne Yapmalı*’dan cümlelerle desteklenmeye çalışılan bu argümanı, EKİM Olağanüstü Konferansı, “sol hareketin 20 yıllık sınıf dışı mezhepçi-bürokratik örgüt anlayışına çekilmiş yeni bir cila” olarak tanımlanmıştı.

Komünistler bunun iç yüzünü bir dizi makalede bütün açıklığı ile ortaya koydular (bkz. *Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar*, Eksen Yayıncılık). Ergun Eralp ise, “*Profesyonel Devrimci Çekirdek Üzerine*” başlıklı hayli uzun makalesinde (a.g.e., s. 183-237), *Ne Yapmalı*’nın Türkiye’de nasıl okunduğunun ve Rusya’da partileşme sürecinin sorunlarının nasıl anlaşıldığının başarılı bir sunuluşu eşliğinde, Leninizm adına yapılan çarpıtmaların ve sergilenen cahilliklerin, bir eleştirisini yaptı. Sorunun tüm temel yönlerini kapsayan içeriği ile bu konuda herhangi bir yeni tartışmayı bir bakıma gereksiz kılan bu uzun makaleden temel önemde bir belirlemeyi buraya aktarmak istiyoruz:

“*Ne Yapmalı*, bu önemli alanda da, ‘aydınların rolü’ ve ‘sınıfa bilinç taşıma’ sorunu açısından da, yıllarca küçük-burjuva tahrifata uğratıldı. Küçük-burjuva devrimciliği, *Ne Yapmalı*’da ‘aydın’ sorununa yapılan vurgularda, kendi sınıf dışı konumunu meşrulaştıran bir teorik dayanak aradı. Tüm toplumsal kesimlere, bu arada işçi sınıfına da ideolojik önderlik yapan aydınlardan oluşan profesyonel derimciler örgütü teorileri, THKP-C, Kurtuluş, TDKP gibi tüm küçük-burjuva örgütlerde, *Ne Yapmalı*’daki bu vurgulara dayanılarak savunulmaya çalışıldı. Aydın ve bilinç sorununa yaklaşımda, parti-sınıf ilişkilerini karartan, toplumsal kimlik sorununu önemsizleştiren bir *Ne yapmalı* kavrayışı, bu nedenle Türkiye’li devrimcilerin bilincinde son derece kökleşmiş durumdadır.” (s.198)

TİKB II. Konferans Belgeleri 1991 yılına, yani yeni döneme aittir. Fakat ayrıntılarıyla görmüş bulunuyoruz ki, TİKB’nin anlayış ve pratiği de bu aynı geleneğin bir parçası ve yeni döneme uzantısıdır. Ve *Devrimci Proletarya*’nın, EKİM’in parti inşasına ilişkin görüşlerini “kaba işçici” olarak nitelemesinin gerisinde, tam da bu aynı geleneksel bakış açısı vardır.

Tüm bunlar, gerçekte, bu konuda yeni bir tartışmayı gereksiz kılıyor. Buna rağmen kısa tutmaya çalışacağımız bir karşılaştırma yapmak istiyoruz. Önce EKİM’in “kaba işçici” tarzına ve “öncü işçilerden parti yaratma” anlayışına örneklerle başlayacağız. Örneklerimizi “işçici” EKİM’in bizzat işçi hareketi değerlendirmelerinden ve 91 Mart’ının öncesine ait belgelerden alacağız. Bu sonuncu koşul ‘91 Mart’ında toplanan TİKB II. Konferansının bakış açısıyla somut bir kıyaslama yapma olanağı verecektir okura. Ekim’in “*Dünden Bugüne İşçi Hareketi*” kitabı PDF kitap arşivinde <https://trantey.org>

sorun şöyle konulmaktadır:

“*İşçi hareketinin karşı karşıya bulunduğu genel orderlik boşluğu, kendisini kucaklayan bir öncü sınıf partisinden yoksunluğu ise, doğal olarak onun en temel zaaftır ve kuşkusuz öteki zaaflarından kurtulabilmesinin de kesin bir ön koşuludur. Komünistler, tüm çabalarını işçi hareketinin bu en temel ihtiyacını karşılama görevine yöneltmiş bulunuyorlar. Teorik boyutu temel sorunlarda, programda ve taktik ilkelerde netleşme olan bu görevin, pratik ve örgütsel boyutu ise işçi sınıfı hareketiyle birleşmek, işçi sınıfının en ileri ve devrimci unsurlarına dayalı bir öncü partiyi bizzat bu sınıfın bağrında, onun bir parçası olarak yaratmaktır.*”

“*Parti sorununun bu ikinci boyutu, bizim için, işçi hareketinin politik ve örgütsel gelişimini sağlamak pratik çabasıyla çalışmaktadır. Partinin örgütsel temelleri bu çaba içinde yaratılacak, proleter sınıfsal karakteri bu çaba içinde güvenceye alınabilecektir.*” (Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi içinde, Eksen Yayıncılık, s. 166-167)

Parti sorununa ilişkin temel marksist bakış açısının bu somut ifadelendirilişinde “kaba işçici bir tarz” görebilmek için, kişinin kendisinin kaba halkçı bir tarzın numunesi olması gerekiyor. Bir başka örnek de aynı dönemin sonunda toplanan EKİM I. Genel Konferansı değerlendirmelerinde vermek istiyoruz. Parti sorununa ilişkin teorik ve ilkesel perspektifin sınıfsal boyutunu ortaya koyan parti metni, ardından o günkü somut durumun bazı olgularına da değinerek, şöyle devam ediyor:

“*Bu yönüyle bakıldığında teorik gelişmeyi sınıf içindeki pratik-örgütsel gelişmeyle birleştirmek, ilkesel bir gereklilik olmanın ötesinde, koşulların dayattığını pratik bir zorunluluktur. Reformizmin ve küçük-burjuva sosyalizminin sınıfın ileri kesimlerini ideolojik ve örgütsel yönden kendi etkilerine alma çabalarına seyyahı kalan her partileşme iddiası, bir oportünist iki yüzlülük değilse eğer, vahim bir politik zaafların ifadesi olacaktır. Sınıf hareketinin ortaya sosyalizme eğilim duyan ve parti arayışı içinde olan hayli kalabalık bir öncü kuşak çıkardığı bir evrede ve ortamda, parti sorununu sınıf hareketinden kopuk ve bu öncü kuşağa rağmen çözmeye eğilimi ve girişimleri, ciddiyyetle yoksundurlar ve ancak küçük-burjuva ya da aydın oportünizminin bir yansıması olabilir.*” (Değerlerdirme ve Kararlar, s.128-129)

Tamı tamına aynı tarihte toplanan TİKB II. Konferansı ise, parti sorununa ilişkin temel metninde bu konuda tek kelime söylemiyor. Ona göre, partinin örgütsel temelleri (“Bolşevik çekirdek”) zaten yaratılmıştır. Geriye yalnızca “sayısal sorunu” çözmek, dolayısıyla “kitleselleşmek” ve bu genel “kitleselleşme” içinde “kadrolaşmak” kalmıştır.

İki örgüt konferansının bu iki farklı bakış açısı ve partileşme sürecinin somut sorunlarını koyuş tarzı arasındaki açık fark, gerçekte, parti sorununda Leninizm ile popülizm arasındaki derin uçurumu belgelemektedir.

TİKB II. Konferans Belgeleri’nin parti sorununa ilişkin metninde sayısız kere yinelediği iddia şöyleydi: “*Partinin inşa sürecinde parti öncesi sağlam ve nitelikli bir Bolşevik çekirdeğin yaratılması, bu nedenle, sorunun sadece “en zor” tarafı değil aynı zamanda en “can alıcı” noktasıdır. TİKB olarak bu alanda sağladığımız başarının, tarihsel olduğu kadar ideolojik-siyasal anlam bakımından da taşıdığı önem buradadır.*” (s.108)

Sınıf dışı bir çalışma ve mücadele içinde, sınıfla birleşme süreci dışında ve sınıfın ileri unsurlarından beslenmeyen bir örgütsel gelişme süreci içinde “sağlam ve nitelikli bir Bolşevik çekirdek” yaratılabileceğine inanabilmek için, Leninizmden kopmak, Bolşevizmin sınıf özünü ve temelini unutmak, Bolşevizmin tarihi konusunda da tümünden bilgisiz olmak gerekir. İnanılması güç böylesine bir garipliğe, halkçılığın yarattığı

Asıl zayıflık, TİKB’nin genel ideolojik çizgisinde, devrim, sınıf ve parti sorunlarına yaklaşımındadır. Bu zayıflığın mahalli örgütlerde ve genel olarak kadrolarda TİKB önderliğini bile rahatsız edecek denli ağır bir biçimde yansımaları ise son derece doğaldır. Zira bu kadrolar eğer geçmişten geliyorsa, bu onların eski halkçı şekillenmeyi aşamadıklarını gösterir. Yok yeni dönemin ürünleriyse, bu onların büyük bir çoğunluğunu sınıf dışı kesimlerden, küçük burjuva katmanlardan ve öğrencilerden geldiğini gösterir.

ulaşabilmenin biricik toplumsal güvencesi olarak, bu sınıfın, politik ve örgütsel gelişmesi, bağımsız bir sınıf kimliği kazanması için her yolla çabalamaktır. Sosyalizmin işçi hareketi ile birliği bu kesintisiz çaba içinde gerçekleşebilir. Bu birliğin cisimleşmiş bir politik-örgütsel ifadesi olarak gerçek bir devrimci sınıf partisi, bu çaba içinde inşa edilip geliştirilebilir.” (Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi, Eksen Yayıncılık, s.9-10)

Pratik zaafın ideolojik temeli

Artık geçen bölümün (Yanıt-4) sonundaki pratik veriyeye dönebiliriz. Hatırlanacağı gibi, toparlanma sürecinin üçüncü yılına ve TİKB II. Konferansının bir yıl sonrasına ait bir başyazıydı söz konusu olan. Yapılan değerlendirmede, sınıf çalışmasının genel zayıflığı ve gel-geç niteliği (“sadece bir hareket ortaya çıkınca”) eleştiriliyor ve şöyle deniliyordu: “Genelde diğer alanlardaki çalışmalar ve ilişkiler örgütsel faaliyeti belirlemektedir.”

O zaman da hatırlattığımız gibi, ilgili değerlendirme, bunu kadroların alt örgütlerin bir zaafı olarak ele alıyor. Aynı tutum, bu değerlendirmeyi bir yıl önceleyen TİKB II. Konferansı Belgeleri’nde de var. “İşçi Sınıfı İçindeki Çalışmamız” başlığı taşıyan ve pratik çalışmanın sorunları çerçevesinde sınıf çalışmasındaki zaafı ele alan bu ara bölümde (s.184-190), bir kez daha kadroların sınıf çalışmasının önemini kavramadaki zayıflıklarından yakınıyor. “Üstten yapılan yönlendirme ve zorlamalar”la dahi fazla bir ilerleme sağlanamadığı; bunun gerisinde, “işçi sınıfı içindeki çalışmanın yaşamsal önemini kavramadaki gerilik, sınıf önderliği ve sınıf içerisindeki gelişmeyi soyut, kendi dışında bir sorun olarak görme gibi yanlış anlayışların” bulunduğu belirtiliyor (s.187-188). Aynı yakınmaların daha yakın tarihlerde benzer biçimlerde sürdürülmesi de dikkate değerdir. Orak-Çekiç’in Mart 1995 tarihli sayısında yer alan “Kurultay İçin Bir Atılım Daha!” başlıklı yazı buna bir örnektir. Kurultay çalışmasının “‘bütün öz’ünün ‘sosyalist hareketle işçi hareketinin kaynaştırılması’ olarak özetlene”bileceğini belirten yazı, bu böyleyken, aradan geçen bir yıla rağmen bu çalışmaya seyirci kalan örgütlerin varlığından yakınarak şunları söylüyor: “TİKB’nin bütün(ü) açısından ele alındığında, Kurultay çalışması, henüz tüm alan ve komitelerin faaliyetlerinin ana eksenlerinden biri durum(una) yükselmiş değildir.” (Sayı: 86, s.13)

Sorun şudur: Sınıf yönelimi ve çalışması alanında yıllara yayılan bu belirgin isteksizlik ve zayıflık, yalnızca taban örgütlerinin, onları oluşturan kadroların ideolojik zayıflığından mı kaynaklanıyor? Buna bizim yanıtımız, net bir biçimde hayır. Asıl zayıflık, TİKB’nin genel ideolojik çizgisinde, devrim, sınıf ve parti

sorunlarına yaklaşımındadır. Bu zayıflığın mahalli örgütlerde ve genel olarak kadrolarda TİKB önderliğini bile rahatsız edecek denli ağır bir biçimde yansımaları ise son derece doğaldır. Zira bu kadrolar eğer geçmişten geliyorsa, bu onların eski halkçı şekillenmeyi aşamadıklarını gösterir. Yok yeni dönemin ürünleriyse, bu onların büyük bir çoğunluğunu sınıf dışı kesimlerden, küçük burjuva katmanlardan ve öğrencilerden geldiğini gösterir. Bu durumda, eğer bir de TİKB’nin kendi çizgisinde belirgin ideolojik zayıflıklar varsa, sınıfdışı bir sosyal-kültürel kökene sahip olan ve sınıfdışı bir siyasal mücadele sürecinin ürünü olan bu kadroların, söz konusu zayıflığı ağırlaştırarak sürdürmelerinde, şaşılacak herhangi bir yan kalmaz.

TİKB’nin ideolojik çizgisindeki genel zayıflığı ele almak buradaki tartışmamızın sınırlarını aşıyor. Fakat geçen bölümde toparlanma dönemine yol gösteren temel yazılardan, bu bölümde ise bizzat TİKB II. Konferansı Belgeleri’nden hareketle ve bütün açıklığı ile gösterdik ki, TİKB, parti sorununda bulanık halkçı bakış açısını yeni dönemde de sürdürmüştür. Parti sorununa ilişkin marksist-leninist teorinin gerekleri çerçevesinde, partileşme sürecinin pratik cephesinde net bir sınıf yönelimi tutumu ortaya koyacağına, bunu politik ve örgütsel gelişmesinin ana eksenini yapacağına, işçi sınıfı ve diğer emekçi sınıflar içinde paralel bir çalışma şeklindeki geleneksel halkçıörgütsel gelişme çizgisini izlemiştir. Buna en fazla “işçi sınıfı içinde daha ağırlıklı olmak üzere” kaydı düşmüştür. Bu kaydın ise hiçbir işe yaramadığını, lafta söylenen ne olursa olsun, pratikte “diğer alanlardaki çalışmalar ve ilişkileri(in) örgütsel faaliyeti belirlediği”ni biliyoruz.

Bu son derece doğal ve mantıklı bir sonuçtur. Neden peki?

Kendiniz geçmişteki küçük-burjuva devrimci-demokrat dalganın siyasal-örgütsel ürünlerinden birisiniz. Bu kaçınılmaz olarak bilincinizde, siyasal mücadele kültürünüzde, ideolojik bakış açınızda derin izler yaratmış, sizi bir bakıma kimlik olarak şekillendirmiştir. Ve siz, bu geçmişle açık bir ideolojik hesaplaşma yaşamadan yeni bir döneme başlıyorsunuz. Yeni dönemin görev ve yönelimlerini geçmiş bilincinizle saptıyorsunuz ve döne döne işçi sınıfı ve öteki emekçi sınıf ve tabakalar içinde paralel giden bir çalışmadan söz ediyorsunuz. İyi ama, elinizdeki çok sınırlı güçler, yalnızca sınıfdışı bir çalışmanın ürünleri olmakla kalmıyor, dahası, kazanımlıkları sosyal ortamın bir parçası olmayı da halen sürdürüyorlarsa ve bu kesimlerin ihmal edilmemesini bizzat siz kendiniz döne döne vurguluyorsanız, bu durumda, bu örgütsel ve kadrosal güçlerin, “diğer alanlardaki çalışmalar”la doğal bir eğilim duyması en doğal bir davranış değil midir? Hele de, sınıf hareketi, yeni dönemde yaşadığı önemli gelişmelere rağmen, bir türlü politikleşemiyorsa, gösterilen çabalara hızlı ve tatmin edici bir biçimde karşılık vermiyorsa, bu yeni, zor ve bir hayli “nankör” alanda ısrar yerine, “kadrolaşma” ve “kitleselleşme” sloganları için daha verimli sonuçlar yaratan öğrencileri ve semt katmanlarını, bu pek tanıdık kesimleri tercih etmek, doğal ve akla uygun bir davranış değil midir? Ve tam da TİKB yayınları, sorunu koyuş tarzıyla, döne döne yaptıkları vurgularla, bu eğilimi sürekli olarak bizzat kendileri beslemiyorlar mı?

O TİKB yayınları ki, bu ülkede popülizmin, sınıfdışı çalışma ve devrimciliğin bir köklü kültür olduğunu unuturlar ve sınıf çalışmasına önem vereceğiz dedikleri istisnasız her durumda, hemen ardından eklerler: Ama çalışmamız sadece işçi sınıfı ile sınırlı değildir ve olmayacaktır; “çeşitli sınıf ve tabakalar arasında komünist düşüncüyü ve örgütlülüğü gerçekleştirmek, tüm emekçi sınıf ve tabakaların mücadele potansiyellerini harekete geçirmek hedefimizdir.” Bir adım ileri iki adım geri! Sorunu böyle koyanlar, eğer bu ülkede yaşıyorlarsa, genel devrimci hareketin ve onun kadrolarının ideolojik şekillenmelerini ve politik kültürlerini de biliyorlarsa, sonuçta diğer alanlardaki çalışmalar ve örgütsel ilişkilerin tüm örgütsel faaliyeti belirlemesine niye şaşırıyorlar ki?

ideolojik bulanıklık ile dar bir kadro örgütünün faşizme karşı direnişte gösterdiği kararlı militan tutumun yarattığı “pratik doğrulanma” yanılmasıyla oluşmuş olabilir. Böylesi bilmelilerdir ki, tarih henüz sınıf dışı, sınıfa dayanmayan ve sınıf içinde sağlam kökleri olmayan “sağlam ve nitelikli bir Bolşevik çekirdek” örneği kaydetmedi. Böyle yanılısaların kaynağı, küçük insan gruplarının mücadelesi ile sınıflar mücadelesini; sınıfdışı dar bir kadro örgütü ile sınıfın en ileri, en sağlam, en nitelikli öğelerinden oluşan, organik olarak sınıfın bir parçası, onun örgütlenmesinin en üst düzeyi olan devrimci sınıf partisini birbirine karıştırmak olabilir ancak. Bu bakışın gerisinde, sosyalizmi sınıf temelinden koparan ve sosyalist hareketin, sınıf hareketiyle tarihsel buluşmasını gerçekleştiremediği sürece, ne “sağlam” ve ne de “nitelikli” olabileceği temel gerçeğini gözden kaçırarak halkçı-idealist düşünüş tarzı yaratabilir ancak.

Bakınız, Bolşevizmin o tarihsel ve teorik olarak örnek alınan kendi “sağlam çekirdek”i için, bizzat Lenin neler söylüyor: “*Güçlü bir Parti Merkezleri örgütü, sistemli olarak çıkan illegal yayınlar ve en önemlisi yerel hücreler, özellikle de doğrudan doğruya işçilerin arasından gelen ve kitlelerle sıkı temas içinde yaşayan öncü üyelerin yönettiği fabrika hücreleri: Devrimci ve Sosyal-demokrat işçi hareketinin her türlü zorluğu göğüsleyebilecek sağlamlıkta çekirdeğini işte bu temel üzerinde inşa ettik.*” (Örgütlenme, Kaynak Yayınları, s.105)

Şimdi de, kendi sınıfdışı “profesyonel devrimci çekirdek”lerine Ne Yapmalı’dan dayanak bulduklarını sananlara, Lenin’in Oniki Yıl Derlemesi’nde adeta önden verdiği yanıtı okuyalım:

“*Muhakkak ki, onların bu başarısının başlıca nedeni, işçi sınıfının, somut ekonomik nedenler dolayısıyla, kapitalist toplumdaki bütün diğer sınıflardan daha fazla örgütlenme yeteneğine sahip olduğudur ve Sosyal-Demokrat Parti’yi de bu sınıfın ileri temsilcileri inşa etmiştir. Bu koşul varolmaksızın, profesyonel devrimciler örgütü, basit bir oyuncaktan, bir maceradan, ya da tabeladan başka bir şey olamazdı. Ne Yapmalı? Kendiliğinden mücadeleye giren gerçek devrimci sınıf’ ile olan ilişkisi koparıldığında, savunduğu örgütün hiçbir anlam taşımayacağını tekrar tekrar vurgulamaktadır. Ancak proletaryanın bir sınıf olarak birleşebilme konusunda sahip olduğu en üst düzeydeki nesnel yeteneği, yalnızca canlı unsurları tarafından ve belirli örgütlenme biçimleri yoluyla hayata aktarılabilir.*” (Ekonomizm Taraftarlarıyla Bir Konuşma, Yurt Kitap-Yayın, s.93-94)

Bu, komünist örgütün sınıf temelinde ve karakterine yapılmış alabildiğine açık ve kuvvetli bir vurgudur. Bu temelden kopardınız mı, “bu koşul varolmaksızın, profesyonel devrimciler örgütü, basit bir oyuncaktan, bir maceradan, ya da tabeladan başka bir şey olmaz.” Lenin bu temel koşulun, Ne yapmalı’da savunulan örgütün tüm ruhunu oluşturduğuna aynı kuvvetle bu sözlerle ekliyor. Ve Ne Yapmalı’yı sayısız kere okumuş olanlar, Bolşevizmin tarihini döne döne inceleyenler, buna rağmen kalkıp sınıf hareketi dışında inşa edilmiş “bolşevik çekirdek”ler üzerine ciddi ciddi konuşabiliyorlar. Burası Türkiye ve bu ülkede 25 yıldır bu hep böyle oluyor!

Bu konuya ilişkin söyleyeceklerimizi, EKİM’in bu 25 yıllık geleneğe yönelttiği eleştirinin ideolojik ve pratik özünü oluşturan aşağıdaki satırlarla noktalyoruz:

“*Marksist-Leninist bir hareketin işçi sınıfına ayrı bir politik-pratik ilgi göstermesi deyim yerindeyse eşyanın tabiatı gereğidir. Zira Markizm-Leninizmin özü, devrimci bir sınıf olarak işçi sınıfının modern kapitalist toplumdaki özel yerini, bu özel yerden kaynaklanan tarihsel misyonunu ve bu misyonu gerçekleştirmenin olanaklarını, araç ve yöntemlerini ortaya koymaktır. İşçi sınıfının tarihsel çıkarlarının ve amaçlarının temsilcileri olarak komünistlerin temel görevi ise, verili bir toplumda, işçi sınıfının tarihsel ve güncel hedeflerinin doğru bir tespiti yapma ile yetinmeyerek, bu hedeflere*

Bu şaşkınlık, gerçekte, hem Türkiye'nin genel gerçekleri ve hem de kendi özel gerçekleri hakkında açık bir bilinçsizliği kanıtlamaz mı?

Hiç değilse pratikteki vahim durumun apaçık farkedildiği Mayıs 1992 yılına kadar, TİKB yayınlarında yapılan vurgu alabildiğine ters ve çarpıktır. Vurgunun yönü asıl zayıflığı hedeflemiyor ve dolayısıyla gidermiyor, tersine, onu besliyor ve kalıcılaştırıyor. Zira; gelişmemizin bu başlangıç evresinde, öteki sınıf ve tabakaları tümünden ihmal etmesek de, esas çalışma alanımız işçi sınıfıdır bile denilmiyor. Böyle yapılmış olsa, yapılan vurguyla dikkatler bir parça işçi sınıfına çekilmiş olur. Oysa tam tersi yapılıyor; ısrarla, işçi sınıfı önemli olsa bile, bu çalışmamızın yalnızca onunla sınırlı olacağı anlamına gelmez deniliyor.

Türkiye'yi bilmeyen biri bu ısrarı görse, ciddi ciddi bu ülkede sosyalizm adına dikkatleri işçi sınıfı üzerine yoğunlaştıran ve öteki sınıf ve katmanlar içinde devrimci çalışmayı ihmal eden bir gelenek, bir siyasal kültürün egemen olduğunu sanacaktır. Tam tersi söz konusu olduğuna ve partileşme süreci yaşayan sınıf dışı bir "küçük" örgüt olduğuna göre, doğruyu bulmak için, sorun aynen şöyle konulmalıydı: Bir yeniden toparlanma döneminde ve partileşme süreci içinde bulunan bir örgüt olarak, sınıf içinde ayaklarımızı sağlam yere basmak ve nihayet bir ilk temel tutmak acil ve öncelikli görevi çerçevesinde, öteki sınıf ve tabakaları tümünden ihmal etmek pahasına da olsa, tüm dikkatimizi işçi sınıfına vermeliyiz. Zaten çok sınırlı olan güç ve olanaklarımızı mümkün olduğunca bu sınıfa yönelik çalışma içinde konumlandırmalıyız.

20 yılın yarattığı popülist tortuların sınırlayıcı ve sapıtıcı etkisi ancak böylesine bir tersinden vurgu ile bir parça telafi edilebilirdi. Pratik çalışmada gerçek bir sınıf yönelimi ancak bu taktirde olanaklı olabilirdi. Özetle popülist ideoloji ve kültürün 20 yıldır bir yana büküğü "çubuk", ancak bu sayede bir parça düzeltilebilirdi. (O çok iyi bilinen "çubuk bükme" tutumu, tam da bu gibi durumlar için değil midir?)

Ve "öteki sınıf ve tabakalar"a pek düşkün olanlara hemen hatırlatalım ki, bu tutum, pratikte hiçte bu "öteki" kesimlerin tümünden ihmaline de yol açmazdı. Zira "tümünden ihmal etmek pahasına" vurgusu, bu kesimlerin tümünden ihmalini değil, fakat sınıfa etkili bir yönelime yöneliktir. Pratikte yaratacağı gerçek sonuçta, çalışmanın ağırlığının ve ekseninin işçi sınıfına kaymasından ibarettir. (TİKB etrafına iyi bakarsa, bu tutumun somut örneğini görmekte çok da zorlanmayacaktır.)

Kaldı ki, bu pratik çalışmanın kısa vadeli çehresidir. Oysa orta vadede, bizzat sınıf içindeki her başarılı adımın yaratacağı çok yönlü etki ve imkanlarla, komünist örgütün "öteki sınıf ve tabakalar" içinde çalışmasının sağlıklı bir zemini de hızla oluşacaktır. İşin püf noktası da zaten buradadır. Lenin'in yazdıklarını okuyun ve Rusya'da işlerin nasıl seyrettiğine bakın. Teorinin önden vurguladığı, pratiğin somut olarak doğruladığı budur. Bununla hiçte Rusya'daki genel devrim sürecinin, sonuçta devrimin zaferini kastetmiyoruz. Hayır, yalnızca parti yaşasının ilk gelişim evresinden, bu evrede sınıf çalışması ile "öteki" kesimler içindeki çalışmaya bakış ile sürecin somut seyrinden söz ediyoruz. (Geçen sayıda Lenin'den yapılan derlemeye bakılabilir.)

Oysa Türkiye'de buna ilişkin teori tam tersinden kurulur. 70'li yıllarda her şeye rağmen sınıfı bir parça görme başarısı gösterebilenlerin teorisi şöyleydi: "Etkili bir semt çalışması, semtlerde işçiler de yaşadığına göre, bizi fabrikalara taşıyacak en etkili kanaldır. Bu teorinin yarattığı gerçek pratik sonuç ise, semt çalışmasının girdabına daha derinlemesine batmaktan başka bir şey olmadı. Elbette semt çalışmasının etkileri işçilere bir parça yansıdı. Ama kendi tüm öteki sonuçlarıyla birlikte. Ki bu da zaten sorunun bir başka kritik noktasıdır. Semt çok kendine özgü bir topraktır; kendi kültürünü, kendi devrimci tipini ve kendine uygun düşen siyasal örgüt kimliğini karşı konulmaz bir biçimde şekillendirir. Soyut bir iddiada bulunmuyoruz. Türkiye'nin yakın geçmişinin genel sonuçlarına, yani kendi çapında

Partileşme sürecinin sorunları alanında açık bir marksist-leninist teorik bakış açısına sahip olmayanlar, geleneksel bulanık formüllerin yarattığı pratik sonuçlarla karşı karşıya kaldıklarında şaşırıp kalıyorlar. Çarpık teoriler çarpık pratikleri besler. Dolayısıyla, TİKB önderliğinin ne ortaya çıkan duruma şaşırması ve ne de bundan yalnızca kadroları sorumlu tutması gerekir. Döner, '89-92 döneminde parti inşa sürecinin pratik sorunlarını koyuş tarzı ile '92 Mayıs'ındaki koyuş tarzının karşılaştırsak, arada çok temel bir fark olduğunu görecektir.

bir tarihsel pratiğe işaret ediyoruz.

Bu deneyimler bu kadar açıkken semt çalışmasındaki güçlenmenin sonuçları temelinde sınıfa gitmek, Gazi sonrasının yeni gözde teorilerindendir. Bunu Gazi'nin hemen ardından SİP'liler formüle ettiler. Çok geçmeden ve EKİM'e yöneltilmiş kötü polemik saldırılarının birinde, aynı düşünceyi yine Gazi Direnişi'nden hareketle, bu kez TİKB formüle etti. *Orak-Çekiç* Eylül 1995 tarihli sayısının kapak yazısında şunları yazdı: "80 öncesinde semtlerde en geniş etkiyi sağlayabilmiş örgütler, bazı bölgelerde fabrikalarda da geniş bir işçi gücüne ulaşmışlardır." (Sayı: 87, s.3)

Hangi örgütler? Örneğin sınıfa yabancılığı ve güvensizliği bir kimlik düzeyine çıkarmış Dev-Yol mu? Yoksa "ideolojik önderliği" her zaman bir teori olarak savunmuş ve gelinen yerde, Türkiye işçi sınıfının herhangi bir önderlik kapasitesi taşımadığını 70 yıllık tarihle kanıtlandığını iddia edecek kadar sınıftan uzaklaşmış Devrimci Sol mu? Ya da sınıfın kendisinden önce "müttefikler"ine dayanma yoluna giden ve sınıfa nihayet bir parça yöneldiğinde ise, bunu, bu "müttefikler tarafından kazanılmış" olmanın şekillendirdiği bir ideolojik ve örgütsel kimlikle yapan TDKP mi?

Sonuçları apaçık bir olumsuz deneyimi yıllar sonrasında bir teorizasyon çabasına olumlu bir kanıt olarak gösterilmesine ne denilebilir ki? 1995'de ve Gazi Direnişi'nin yarattığı aşırı heyecan seli içinde yaşanan bu "eskiye dönüş"ü şimdilik bir yana bırakalım. Önce '92 Mayıs'ında teşhis edilen vahim pratik durumu (ve elbetteki dış ideolojik etkinin) basıncı altında gündeme getirilen sınıf eksensiz çalışmaya yönelişi görelim.

Değişen vurgular ile değişimin nedenleri

Geçen sayıda (bölümde), *Orak-Çekiç* 'in Mayıs '92 tarihli başyazında, nihayet bazı basit fakat temel önemde doğruları belli bir açıklıkta vurgulamaya başladığını belirtmiş, bunları somut olarak örneklemiştik. Örneklerimiz parti-sınıf ve sınıf-devrim ilişkileri üzerineydi. Komünist partisini "sosyalist hareketle sınıf hareketinin kaynaşması" olduğu; sınıftan kopuk bir komünist hareket düşünülmemeyeceği; proletaryanın siyasal öncüsünü olduğunu iddia eden bir hareketin, "politik mücadelede dayanacağı (temel) zeminin" ancak proletarya olabileceği; "kitleselleşme derken", bunun "öncelikle ve zorunlu olarak proletarya içerisinde temel yaratmak" olarak anlaşılması gerektiği; ve nihayet, "proletarya mevziinde bir çekim merkezi yaratma"nın "diğer emekçi sınıflar"ın düzenden koparılabilmelerinin de "zorunlu koşulu" olduğu vb., tüm bu temel gerçekler, TDKP'nin 1992'de, <https://www.tdkp.org> adresinde, <https://www.tdkp.org> adresinde, karşılaştırıldığında şaşırtıcı bir açıklıkla ortaya

konuluyordu. (O zaman da hatırlatmıştık; bu *Orak-Çekiç*'in eski bulanık formüllerini artık terk ettiği anlamına gelmiyordu, tersine, aynı yazının öteki bölümlerinde bu formüller hala yenileniyordu).

Bu, söz konusu sayıyı bir yıl önceleyen *TİKB II. Konferans Belgeleri*'ne göre, bu belgelere egemen bulanık halkçı kavrayışa göre, gerçekten büyük bir ilerlemeydi.

Dahası var. "*Devrimi Yapma Bilinci*" başlığı taşıyan, fakat somut içeriği ile esas olarak parti inşa sürecinin sorunları üzerinde duran bu yazının dikkate değer yanı hiç de bundan ibaret değildir. TİKB II. Konferansı'nda parti inşa sürecinin "bütünlüğü"nü vurgulamakla yetinenler, Konferans'ı izleyen aylarda, inşa sürecinde devrimci teorik gelişmeye atfettiği yol açıcı rolden dolayı EKİM'i örgütten ve devrimci pratik eylemden "kaçış"la itham edecek kadar kontrolden çıkanlar (sayı: 79, Eylül '91), bakınız Mayıs '92 tarihli bu aynı sayıda neler söylüyorlar:

"*Örgütümüz II. Konferansı'nda partileşme sorununda ideolojik, siyasal ve örgütsel inşanın çeşitli yönleri arasındaki ilişkiyi ve bütünselliği vurguladı. Gerekli olan sadece genel bir yaklaşımla sınırlı kalmak, bu konudaki genel görüşlerle yetinmek değil, her evrede eksik, zayıf ve geri olunan yönlerin bu temel perspektife bağlı olarak ele alınmasıdır. Varsa yanlış yönelişlerin düzeltilmesidir. Bilinçli çaba bu olmalıdır. Aksi yaklaşım 'parti sorunu'nun kendiliğindenci bir sürece terk edilmesi olacaktır. Bu açıdan şu noktalar üzerinde yoğunlaşılmalı, gelişme sağlanmalıdır. Teorik düzeyin yükseltilmesi, ideolojik önderlik konumunun geliştirilmesi özel bir vurguyla belirtilmesi gereken siyasal önderlik konusudur.*" (Sayı: 81, s.2)

Parti sorununda bütünselliğe vurgu yapmanın keni başına yeterli olmadığını, tersine, "kendiliğindencilik"ten kaçınılması için, aksayan yöne müdahale yapmak gerektiğini söyleyenler, bu çerçevede tam da "teorik düzeyin yükseltilmesi, ideolojik önderlik konumunun geliştirilmesi" sorununa vurgu yapmaları dikkate değerdir. Aynı yazıda, "*Öncü teori, öncü örgüt*" konusunu ara başlığa çıkartanlar, daha ileride, "bazı temel teori sorunları ele almakta geciktik" diyor ve şu önemli belirlemeyi yapıyorlar: "*Güçlü bir teorik zemine dayanmadıkça, süreçteki karmaşık gelişmelere, hız ve yoğunluğa hakim olmak, doğru taktikler geliştirmek olanaklı değildir.*" (s.3)

Bu ara değinmeyi tartışmakta olduğumuz konuya bağlamak istiyoruz. "Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!" TİKB'nin partileşme sürecinin sorunları, bu temel düşüncenin olumsuz yönde bir kez daha doğrulanması değilse nedir? Partileşme sürecinin sorunları alanında açık bir marksist-leninist teorik bakış açısına sahip olmayanlar, geleneksel bulanık formüllerin yarattığı pratik sonuçlarla karşı karşıya kaldıklarında şaşırıp kalıyorlar. Çarpık teoriler çarpık pratikleri besler. Dolayısıyla, TİKB önderliğinin ne ortaya çıkan duruma şaşırması ve ne de bundan yalnızca kadroları sorumlu tutması gerekir. Döner, '89-92 döneminde parti inşa sürecinin pratik sorunlarını koyuş tarzı ile '92 Mayıs'ındaki koyuş tarzının karşılaştırsak, arada çok temel bir fark olduğunu görecektir. Ve bu farkta, "diğer alanlardaki çalışmalar ve ilişkiler"nin neden "genelde örgütsel faaliyeti belirlediği"nin somut bir açıklamasını bulacaktır.

Bu farkı görmek, kendi geçmiş bilinciyle açık bir ideolojik hesaplama yaşamak demektir. Oysa TİKB bunu yapmadı. Belki de bunun farkında bile olmadı. Durumu pratik bir zaafıtan ibaret saydı. Fakat mevcut pratiğin rahatsız edici gerçekleri, onu gerçekten "çok bilinen" (Türkiye'nin yakın tarihinde hep de bilinmekle kalınan) bazı temel doğruları öne çıkarmaya yöneltti. Pratiğin basıncı altında yaşanan bu tür değişimlerin ise, açık bir ideolojik eleştiriyle birleşmediği sürece, uzun vadeli olamayacağı ve kalıcı sonuçlar yaratamayacağı da yine bizzat TİKB'nin kendi şahsında görüldü. Yeni pratiklerin (semt hareketliliğinin) basıncı altında, eski anlayışların (biraz daha incelenmiş bir biçimde) kendisini

yeniden göstermesini görmek için birkaç yıllık bir süre yetti.

Buna geleceğiz. Şimdilik '92 Mayıs'ını izleyen değişimi izlemeyi sürdürelim. Değişimin başlangıcını özetledik. Aynı yazıda bundan çıkarılan pratik sonuçlar da var. Buna göre; "işçi sınıfı içinde önceden ve stratejik bir mevzilenme gereklidir"; sınıf hareketinin sorunlarına sistemli bir şekilde yanıt veren ve "ileri unsurlar üzerinden yoğunlaşan" bir çalışma gereklidir; "örgütsel çalışmanın merkezine bunu alan ve süreklilik gösteren (bir) faaliyet örgütlenmelidir". (Sayı: 81, s.3)

Orak-Çekiç'in bunu izleyen ve artık ortalama olarak altı ayda bir çıkan sayıları, benzer vurguları belirgin bir biçimde öne çıkardı. İşte bir sonraki sayıdan örnekler: "Komünist önderlik sınıf temeline dayanmamıştır"; "Kadrosal yapımızı büyütmeli işçi sınıfına dayanmalı(yız)"; "Sınıfın öncüsü ve en yüksek örgütlenme şekli olarak parti, sınıfın en nitelikli ve gelişkin unsurlarını bağrında toplamalıdır"; "Kitleselleşme, her şeyden önce proletaryaya dayanmalı ve proletarya mevziinde çekim merkezi yaratılmalıdır. Sınıftan kopuk komünist bir hareket olamaz." (Sayı: 82, Şubat '93, s.2,3,4,10)

Ocak 1994 tarihli 84. sayıda kapakta yayınlanan önemli bir değerlendirme konuşmasında ise şunlar söyleniyor: "Proleter sınıf temeli yaratma ve işçi sınıfı hareketine öncülük etmeye yönelik yeni bir çabanın içerisindeyiz." (s.6) "Bugün partileşme hedefi açısından en belirgin eksikliğimiz sınıfla çok yaygın değil ama köklü bağlar kurmak noktasındaki zayıflığımızdır" (s.7-8) "Kitleselleşme hedefimiz genel anlamda bir kitleselleşme değildir; en başta sınıf hareketi içerisindeki köklenme ile birleşecek olan, bu odaktan açılım gösteren bir kitleselleşmenin sağlanabilmesi yönünden hayati önem taşıyor." (s.8)

Açıkça görüldüğü gibi, '89-92' döneminin formülleriyle kıyaslandığında, "dil"de belirgin bir değişim var. *TIKB II. Konferans Belgeleri*, partileşme sürecinin sınıfsal boyutuna değinmiyordu bile. Sorun "sayısal güç sorunu" olarak konuluyor, "kitleselleşme" sloganı atılıyor, bu ise "işçi sınıfı ve emekçi kitlelerle bağların güçlendirilmesi" olarak tanımlanıyordu. Oysa '92 Mayıs'ı sonrasında, bu artık "genel anlamda bir kitleselleşme" olarak değil, fakat "sınıf hareketi içinde köklenme" olarak formüle ediliyor. Artık proletarya eksenli bir partileşme sürecinden söz ediliyor; "sınıftan kopuk bir komünist hareket"ın düşünülemeyeceği döne döne vurgulanıyor. Demek oluyor ki, *TIKB II. Konferans Belgeleri*'nin (bizzat parti sorununa ilişkin metninde) basit bir **nicelik büyüme sorunu** olarak gördüğü şeyi, '92 sonrasının metinleri, temel önemde bir **nitelik sorunu** olarak görmeye başlamıştır. İşçi sınıfı ve öteki emekçi sınıf ve tabakaları paralel örgütlenme düşüncesi, bulanıklık hala korunsun da, "proletarya mevziinde bir çekim merkezi yaratma"nın önceliği vurgusuna bırakmıştır yerini.

Son bir kez daha yineleyelim ki, bunlar önemli açıklıklar ve ilerlemelerdir. Fakat geçmiş ideolojik kavrayışla açık bir hesaplaşmayla birleşemedikleri, daha çok pratik basıncın ve elbette dıştan gelen ideolojik etkinin ürünleri olduğu içindir ki, yalnızca uzun ömürlü olmamakla kalmamış, beraberinde bazı yeni çarpıklıklar getirmeleri de kaçınılmaz olmuştur.

Bunlardan en önemli ve en göze batan bir kaçına değinmek istiyoruz.

"Halkçılığın tersyüz edilmiş biçimi olarak işçiciliğe" örnekler

EKİM'i halkçılığa tepkiden dolayı ters yöne savrularak "işçiciliğe" düşmekle suçlayanların bizzat kendileri, açık bir ideolojik eleştiri ve hesaplaşma ile halkçılıktan kopamayanların nasıl da işçiciliğe düştüklerinin gecikmiş bir yeni örneği oldular.

Buna vereceğimiz ilk örnek "işçi gazetesi" girişimidir. Yukarıda kendisinden sınıf

yönelimi üzerine uzun pasajlar aktardığımız değerlendirme konuşması, işçi gazetesi hakkında şunları söylüyor: "Şimdi, sınıfın nabzını tutma ve bütünü kucaklamaya doğru gelinecek bir örgütsel yönelimle birleşen, işçi gazetesi çalışmasına başlıyoruz." (Sayı: 84, s.8)

İşçi gazetesi önceleyen devrimci politik gazete, II. Genel Konferans'ın ardından çıkmıştı. O dönem işçi sınıfı ve diğer emekçi sınıf ve tabakalar içinde genel bir kitleselleşme hedefleniyordu. Fakat ne zamanki sınıf eksenli bir çalışma özel bir kaygı olarak ön plana çıktı, çok geçmeden bunu "işçi gazetesi" projesi tamamladı. Bu "uyumlu" değişim kendi başına fazlasıyla dikkate değer. Fakat dahası var. "İşçi gazetesi" çıkmadan birkaç ay önce *Orak-Çekiç* 'te "İşçi Gazetesi" başlığı ile yayınlanan ve bunu gerekçelendiren uzun değerlendirme, söze aynen şöyle başlıyor: "Çıkacaksa böyle bir gazete, işçi gazetesi olmalı, yeterince devrimci yayın var." Bir devrimci sendikal yayın olarak düşünülen daha sonra kapsamı genişleyen bir gazete çıkarma düşüncesine yöneldiğimizde nabız yoklamalarına gelen ilk yanıtlardan birisi bu oldu. Yanıtların hiçbirinde 'gereksiz' yönünde bir düşünce

Bir zamanlar, Rus marksistleri bütün çalışmalarını ve çabalarını fabrika işçilerine yönelttikleri için, "dar kafalı davranmak ve fabrika işçileri yüzünden emekçi halk topluluğunu ihmal etmek istemeye eğilimli olmak"la suçlanmışlardı. Şimdilerde ise popülist teorisyenlerimizden öteki, TDKP'nin küçük-burjuva parti anlayışını ve uygulamasını eleştirdiğimiz, parti inşası sürecinin işçi hareketinin sosyalist siyasal gelişimi sorunundan ayrı düşünülemeyeceğini söylediğimiz ve Leninist bir sınıf partisi yaratmanın en can alıcı sorun olduğu bugün tüm dikkatlerin işçi sınıfına yöneltilmesini istediğimiz için, bizi ekonomizmle suçluyor. Lenin'i popülist günahlarına alet ederek bunu yapmaya çalışan teorisyenimiz, aslında böyle yapmakla ekonomizmi ve Lenin'in ekonomistlere yönelik eleştirisini anlayamadığını ortaya koyuyor yalnızca.

Lenin'in ekonomistlerle tartışmasının konumuzla ilintili iki ana unsuru var. 1) İşçi sınıfının dikkatini kendi dar sorunlarıyla sınırlamamak, toplumun bütün sınıflarına ve sorunlarına yönelmek. 2) "Halkın bütün katları arasında propaganda ve ajitasyon" yapmak. Bu iki sorun birbiriyle ilintili olmakla birlikte, esasta çok farklı sorunlardır. Birincisi, işçi sınıfının toplumun öncü devrimci sınıfı olarak eğitilip hazırlanması anlamında, bütünüyle teorik-siyasal bir sorundur. Ve her zaman için geçerli ve doğrudur. İkincisi ise, marksist hareketin gelişimi ve işçi hareketi içinde mevzilenişle doğrudan ilişkili pratik-siyasal bir sorundur.

Popülist teorisyenlerimiz bu farkı anlamıyorlar, ya da anlamak istemiyorlar. Tıpkı, marksist hareketin başlangıçta tüm dikkatini işçi hareketine vermesi şeklindeki doğru Leninist anlayış ile, işçi hareketinin dikkatini yalnızca işçilerin dar sorunları ve çıkarlarıyla sınırlama şeklindeki yanlış ekonomist anlayışın tümüyle farklı şeyler olduğunu anlayamamaları gibi.

Gelişen marksist hareket tüm dikkatini işçi sınıfına verir; ama bu tam da, kendiliğinden bir sınıf konumundayken dikkati yalnızca kendiyile sınırlı bir sınıf olan işçi sınıfının dikkatini tüm topluma, toplumun tüm sorunlarına ve sınıflarına çekmek içindir. İşçi hareketinin siyasal gelişimini sağlamak, onu sosyalist bir işçi hareketi düzeyine çıkarmak görevi başka neyi ifade eder ki? Bu bilinçte olan marksist hareketin pratik çalışması yalnızca fabrika işçileriyle sınırlı olsa bile, teorik-siyasal çalışması tüm toplumu kucaklar. Bu çalışmanın sonuçlarını işçi sınıfına taşımak, işçi sınıfına sosyalist pratik-siyasal çalışmalarını fabrika işçileri arasında yoğunlaştırmaları gerektiği sorunuyla bir arada, aynı makalede işler. (Rus Sosyal-Demokratlarının Görevleri)

olmadığı gibi, bu alanda bir boşluk olduğunun ve bu tür bir gazetenin tutacağını sinyallerini veriyorlardı." (s.3)

Piyasada yeterince "devrimci yayın" bulunduğu için, devrimci bir yayın tasfiye edilerek, bir boşluğu doldurmak üzere "işçi gazetesi" çıkarılıyor. Bu, sınıf eksenli bir "örgütsel yönelim"ın gereği sayılıyor. Halkçılıktan "onun tersyüz edilmiş bir biçimi olan işçiciliğe" bu sıçrayış karşısında, biz daha en başta büyük bir şaşkınlık duymuştuk. *Ekimler, Orak-Çekiç*'in yukarıda sözü edilen "İşçi Gazetesi" yazısından uzun bir bölümü "Devrimci Sendikal Yayın Ya Da Üç Adım Geri" başlığı ile yayınlamıştı. Karşısında ise, işçi popülizminin en uç bir örneği olarak "işçi gazetesi"nin ilk sayısından aldığı bir parçayı, "Galatasaray Maçından Proletaryanın Sınıf Mücadelesi İçin Dersler Ya da Dağıtmanın Bu Kadarı" başlığı ile vermişti. (Ekimler, sayı: 2, s.242-243)

Hemen belirtelim ki işler başladığı kadar kötü gitmedi. İşçi gazetesi kendini topladı, işçi sınıfına ve emekçilere seslenen bir devrimci siyasal teşhir ve ajitasyon organı olarak sürdürdü yayınını. Başka türlü de yapamazdı. Her şey bir yana, bir hareketin tek politik yayını olmak bile onu buna zorlamaya yeterdi. Fakat pratikteki bu "düzeltme", yine de, bu yeni adımın gerekçelendirilmesine hakim garip (gerçekte ekonomist) mantığın önemini ortadan kaldırmıyor. Tüm emekçi sınıf ve tabakalar içinde çalışma ve örgütlenme çizgisinden sınıf eksenli bir örgütlenme çizgisine geçişin, "devrimci yayın"dan "işçi gazetesi"ne geçişle birleştirilmesinin nasıl bir ilişkisi olabilir ki? Piyasada yeterli "devrimci yayın" varmış! İyi ama onlar sizin yayınlarınız değil ki. Kendi devrimci yayınlarınızın olması durumunda, bunlara ek olarak özel işlevi olabilecek popüler bir işçi gazetesi çıkarmak başka bir şeydir, kendi politik yayın faaliyetinizi bir "işçi gazetesi" derekesine indirmek ise daha başka. Siz komünist olmak iddiasındaki bir siyasal akımsınız. Pratik gelişme düzeyinizi gözeterek, başlangıçta pratik çalışmanızı büyük ölçüde, hatta tamamen işçi sınıfına yöneltebilirsiniz. Ama bu politik yayınınızı da buna daraltmanız anlamına mı gelir? Tam tersi olması gerekmez mi? Göreviniz tüm topluma hitap eden bir politik içeriğe sahip bir yayın organının eksen almak değil midir? Sınıf hareketinin devrimci politik ve örgütsel gelişmesi tam da bunu gerektirmez mi? Sınıfın öncüsü olmayı hedefleyen ve bunu sınıfı öncüleştirme süreci içinde yapması gereken bir politik örgütü bir sendikal örgütten ayıran temel fark da buradan gelmez mi?

Önce sendikal bir yayın olarak düşünüldü, sonra kapsamı genişletildi denilen "işçi gazetesi" girişimi, ilginçtir, aynı değerlendirmede hala şöyle tanımlanabiliyor: "Gazetenin temel faaliyet alanlarından birisi ekonomik, sendikal mücadele alanıdır. Bu yöne daraltılmaması koşuluyla devrimci sendikal bir yayındır. Yayın politikasında bunun belirgin bir yeri olacaktır." (s.7) Nitekim seçilen isim de sendikal yayın konumuna uygundur. Hele bir de çıkış çağrısı var ki, aynı mantığa tam oturuyor: "Size 'Alinteri'nizi getirdik!'

"Halkçılığın tersyüz edilmiş biçimi olarak işçiciliğe" örnek arayanlara, "işçi gazetesi" bu gerekçelendiriliş tarzı, tipik bir örnek olarak sunulabilir.

Komünistler yıllar önce, halkçılıktan kopuş döneminde, sınıftan kopuk küçük-burjuva parti anlayışını eleştirdikleri ve komünist partisinin ancak sınıf eksenli bir politik çalışma içinde inşa edilebileceğini savundukları için, TDKP yazarları tarafından "ekonomizm" ve "işçicilik"le suçlanmışlardı. (Onlara o zaman verilen yanıttan bir parçayı yanda sunuyoruz.) Ne var ki bu baylar, küçük-burjuva selin bittiği ve yeni bir işçi hareketinin dalga dalga geliştiği bir evrede, nihayet zorunlu olarak işçi sınıfına yöneldiklerinde, dört dörtlük ekonomistler ve "işçici"ler olup çıktılar. Öylesine ki, işçi sınıfına önderlik kavramına bile karşı çıkarak, en has kuyrukçulara bile taş çıkartırcasına, kendi misyonlarını yalnızca

“yardım etmek” olarak belirlediler.

Uzun süre, EKİM’in “halkçılığın işçiciliğe savrulduğu” üzerine bıkırtıcı tekerlemeler yineleyenler ise, yıllar sonra nihayet sınıf eksensli bir çalışmaya geçtiklerinde, bunu “devrimci” bir yayını tasfiye ederek yerine “belirgin” bir “sendikali yayın” karakteri olması gereken “işçi gazetesi” geçirmeyi düşünebildiler. Kuşkusuz halen çıkardıkları gerçekte popüler bir devrimci yayındır. Zira pratik yaşam içinde gerçek dengeyi buldular. Fakat bu ön perspektiflere egemen zihniyetin ekonomist ve işçici mantığının önemini yine de ortadan kaldırmıyor. Sınıfa, sınıflı devrimcileştirme çabasına yöneldikleri bir sırada, “devrimci” bir yayın organının kendilerine her zamankinden çok lazım olduğunu onlar bilmek zorundaydı. Fakat halkçılıkla malûl geçmiş kavrayışlarıyla hesaplaşmayanların, dikkatleri işçilere kaydıgında, bu kavrayışı bu kez “işçicilik” olarak üretmelerinin kaçınılmazlığını, biz daha “‘89 Bahar Eylemleri” öncesinde ve bir dize örnek şahsında ortaya koymuştuk. TİKB, burada yalnızca gecikmiş bir yeni örnek sunmaktadır.

Şimdi de bu gecikmiş savrulmanın bir başka örneğine geçiyoruz. Bu, neredeyse iki yıla yaklaşan bir geçmişi olan, bir dönem çok sözü edilen, şu sıralar tam ne durumda olduğu pek bilinmeyen “işçi kurultayı” girişimidir. Bilindiği gibi TİKB yayınları, bu girişimi, “işçi gazetesi”nin yanı sıra sınıf hareketine müdahalenin bir diğer “güçlü kanal”ı olarak tanımlıyorlar. (Sayı:87, s.21)

Devrimci Proletarya'nın kendisi de “*Öncülük ve Kuyrukçuluk*” başlıklı yazısının “*Önderlik Devrimci Taktikte Somutlanır*” başlıklı ara bölümünde buna tanıklık ediyor. Yeni örneğimizi açmadan önce, *Devrimci Proletarya*'nın yazısının yalnızca en iddialı değil, fakat üslup yönünden en heyecanlı sayfalarını da oluşturan bu bölümden, “işçi gazetesi” ve “işçi kurultayı” üzerine olan pasajları özetlemek istiyoruz.

Tüm ötekil devrimci güçler gibi kendilerinin de 5 Nisan saldırısıyla başlayan yeni süreçte bazı dezavantajlarla girdiklerini söyleyen *Devrimci Proletarya*, hemen ardından ekliyor: “Fakat kimileri gibi ‘hazırlıksız yakalanmış’ olmaktan yakınmayacağız!” Buradaki dokundurma, EKİM Merkez Komitesi’nin Nisan 1994 tarihli değerlendirmesine yöneliktir. EKİM MK Değerlendirmeleri, devrimci güçlerin 5 Nisan saldırısına hazırlıksız yakalandığına işaret ediyordu. *Devrimci Proletarya* kendi payına bunu kabul etmemiş oluyor ve devam ediyor: “*Yönümüz yalnız ideolojik-siyasi bakımdan değil; örgütsel olarak da sınıfa dönüktü. 5 Nisan saldırısından yaklaşık 8 ay önce bu derinleştirilmiş(ti).*” 5 Nisan’dan 8 ay öncesi yaklaşık olarak Ağustos 1993 oluyor. Yönlerinin en azından ‘92 Mayıs’ına kadar, geçtik için örgütsel cephesini, “ideolojik-siyasi bakımdan” bile sınıfa ne denli “dönük” olduğunu ayrıntılı aktarmalar ve açıklamalarla görmüş bulunuyoruz. 5 Nisan’a 8 ay kala “derinleştirilen” ise, öncü işçi kuşağı üzerine komünistlerin yıllar öncesinden yaptığı bazı değerlendirmelerin yinelenmesi ile “işçi gazetesi” projesi oluyor. Nitekim *Devrimci Proletarya*, işçi gazetesinin bizzat bu derinleşmenin somut ürünü olduğunu sözlerine ekliyor. (Sayı: 36, s.61)

Devrimci Proletarya, hazırlığın bundan ibaret olmadığını, zaman içerisinde başka araçların da devreye sokulduğunu söyleyerek, sözü işçi kurultayına getiriyor: “*Sermayenin saldırısı politik bir saldırdır. Bize de politik bir karşı saldırı gerekiyordu. Bir politik emek hareketi kendiliğinden doğmayacaktı. Onu iradi olarak yaratmalı, adım adım örmeliydik.*” Bu, Emegın Kurtuluşu Kurultayı demek oluyor. “**Emegın Kurtuluşu Kurultayı** girişimi ve yükselttiğı talepler, bunun örneğidir.” (a.g.d.,s .62)

Şimdi yeniden **Orak-Çekiç**’e dönüyoruz. Önumuzde Mart ’95 tarihli sayı ve bu sayıda **“Kurultay İçin Bir Atılım Daha”** başlıklı yazı var. (s.13-19) Bu yazı yalnızca kurultayın nasıl doğduğunu değil, ondan neler beklendiğini, ona nasıl bir işlev yüklediğini de ortaya koyuyor. Yazı kurultay çalışmalarını ilan eden “ön kurultay”ın “bir yanıyla da çevremizdeki öncü işçilerin

Sınıfa gecikmiş yönelimlerinin ilk
adımında “devrimci” bir yayın
organını “işçi gazetesi” ile ikame
edenler, bir sonraki adımda, devrimci
örgütü de “işçi kurultayı” ile ikame
yoluna gitmiş oluyorlar. Komünist
bir örgütün bin bir yol, yöntem ve
aracı kullanarak sınıf hareketine
yapabileceği ve yapması gereken
devrimci müdahalenin kapsamına
giren ne varsa, hamen hepsini, “işçi
kurultayı” denilen “iradi olarak”
yaratılan bir olağanüstü araca
yüklüyorlar. Ve buna da “taktiği
somutlamak” diyorlar!

örgütlenmesi” olduğunu belirtiyor ve bu “bir yıllık gazete çalışmasının ürünü”, “oldukça uzun süreli bir çalışmanın birikimiydi” diyor. Bu, TİKB’nin o güne kadar sınıf çalışması içerisinde kazandığı militan ve sempetizan işçilerin bir araya getirilmesi idi, demek oluyor ve “politik bir emek hareketi”nin “iradi olarak” nasıl başlatıldığının da bir açıklamasını veriyor. “*Biz bununla sınıf içerisinde bir çekirdek güç, güçlü bir kaldıraç yaratmış olduk.*” (s.13)

Peki bu kurultayın hedefi ve işlevi nedir, nasıl bir çalışma süreci izleyecek ve nasıl sonuçlanacaktır? İşte aynı yerden bu sorulara yanıt: “Hedefimiz, genel bir işçi kurultayı, geniş bir toplantı düzenlemek değildir. Kurultay, herhangi bir etkinlik, orta vadeli bir kampanya da değildir. Bu çalışmanın bütün özü, ‘sosyalist hareketle işçi hareketinin kaynaştırılması’ olarak özetlenebilir. Bu bizim stratejik yönelimimizdir. Devrim ve iktidar için yürüyen komünist bir örgüt, işçi sınıfını, onun öncü unsurlarını kazanamazsa, onlar aracılığıyla sınıf hareketine ve sınıf örgütlerine kumanda edemezse, boş bir iddiaya sahiptir.” (s.13)

Devamında, Kurultay'ın anlamı ve işlevi; bir yanda TİKB'nin örgütsel gelişmesine hizmet eden bir araç olmaktayken, öte yanda da, "işçi sınıfı için yaşamsal bir ihtiyacın giderilmesi"dir, deniliyor. Bu sonuncusuna, Kurultay'ın işlevi, işçi sınıfının "komünist siyasal öncü ile buluşması"nı ve "sendikal alandaki önderlik boşluğuna son verilerek kendisi için sınıf niteliğini kazanması"nı sağlamaktır denilerek açıklık getiriliyor. Nihayet mesele şöyle toparlanıyor: "*Kurultay, işte bu ikili arayışa yanıt vermek üzere, işçi sınıfının öncü birikiminin toplanması; bu yolla sınıf hareketini politikleştirecek güç ve mekanizmaların yaratılmasıdır.*" (s.13-14)

Biz adına “kurultay” denilen bu harika araç üzerine söylenenleri okurken büyük bir şaşkınlığa düşmekten kendimizi alamıyoruz. “Önderlik devrimci taktikte somutlanır” diyenler ve buna “taktik somuttur” türünden özdeyişler ekleyenler, öylesine bir taktik araç yaratmış bulunuyorlar ki, böylece sınıf hareketine devrimci müdahalenin tüm “strateji” sorunlarını çözmenin yolunu somut bir biçimde açmış oluyorlar. Kurultay öylesine bir “araç” ya da “kanal”dır ki, gereğince kullanılmak kaydıyla, bununla, sınıfın öncü birikimi toparlanacak ve komünist örgüt saflarında örgütlenecek; sendikal alandaki önderlik boşluğuna son verilecek, sınıf hareketi politikleştirilecek; işçi sınıfının kendisi için bir sınıf haline gelmesinin yolu açılacaktır, vb., vb.. Yineleyecek ve özetleyecek olursak: Kurultay çalışmasının “bütün özü, ‘sosyalist hareketle işçi hareketinin kaynaştırılması’ olarak özetlenebilir” ve “bu, bizim stratejik yönelimimiz”in somutlaşmasıdır.

“kurultay” denilen sihirli değnekle yapılacaktır eğer, gerçekte tüm bunları yapması gereken komünist örgüt (somutta TİKB) ne yapacaktır? Bu durumda komünist örgüte de, olsa olsa, bu sihirli değneğin sapından tutmak kalacaktır. Bunu alay etmek ya da devrimcileri incitmek için söylemiyoruz. Asla! Fakat çizilen tablonun, tanımlanan işlevin kendisinden çıkarılabilecek biricik ciddi sonuç da, ne yazık ki bundan başka bir şey değildir.

Sınıfa gecikmiş yönelimlerinin ilk adımında “devrimci” bir yayın organını “işçi gazetesi” ile ikame edenler, bir sonraki adımda, devrimci örgütü de “işçi kurultayı” ile ikame yoluna gitmiş oluyorlar. Komünist bir örgütün bin bir yol, yöntem ve aracı kullanarak sınıf hareketine yapabileceği ve yapması gereken devrimci müdahalenin kapsamına giren ne varsa, hemen hepsini, “işçi kurultayı” denilen “iradi olarak” yaratılan bir olağanüstü araca yüklüyorlar. Ve buna da “taktiği somutlamak” diyorlar! Ne denebilir ki? Halkçılıktan işçiliğe ani sıçramanın yarattığı bir gariplik diyecek değillerdi ya!

Şunu da ekleyelim ki, gerçek yaşamda TİKB var olduğu ve sınıfa yönelik çalışmasını da iyi kötü yürütmeye çalıştığı içindir ki, bu ikame işlemi pratikte gerçekleşmiyor. Bir “devrimci yayın”ı bir “işçi gazetesi” ile ikame etmeye benzemiyor bu. TİKB kendi normal politik çalışma işlevini yerine getirdiği sürece, sınıf içindeki TİKB güçlerine (“çevremizdeki öncü işçilere”) takılan yeni bir addan, ona sağlanan bir tür yarı-legal kamufflajdan başka bir şey olmayan “işçi kurultayı” da kaçınılmaz olarak işlevsiz kalıyor. Bu basit “uyuşmazlığı” bir türlü farkedemeyenler ise, döne döne, işçi çalışması yürüttükleri halde “işçi kurultayı”na bir türlü gerekli ilgiyi gösteremeyen mahalli örgütlerden yakınıyorlar. İşte bu yakınmalardan bazı örnekler:

“İşçi sınıfını sosyalizme kazanmak elbette ki bir süreç işidir. Kurultay, bu sürecin örgütlenip şekillendirilmesinde başlı başına bir sıçrama noktası olarak yer alacaktır. Bu stratejik yönelimimizle o, istisnasız her alan ve bizim için her şeyin önünde olmalıdır. Her şey, kafalarda ve yaşamda ona tabi, onunla ilişki kurularak ele alınmalıdır. Örgüt çalışmasının yalnızca niteliği değil, genel olarak iletiletilip iletiletilmediğinin ölçütü çoktandır buradan koyulmaktadır... (Oysa) kendi çevre ilişkilerimizi bile kurultaya dönük olarak yeterince, kimi durumlarda hiç değerlendiremediğimiz ortadadır.” (s. 14-15)

"Bugün ön kurultayın yarattığı coşku ve atılım ruhunda bir zayıflama var. İvme ve tempo, dikkat ve konsantrasyonda bir düşüş yaşanıyor."

“Örgüt çalışmasının farklı alanlarında ortaya atılışından beri 1 yıl geçmiş olmasına rağmen, kurultaya ‘ilgi’ daha hala zayıftır. ... Bu, hızla giderilmelidir. Örgüt çalışmasının temel bir ekseninin dışında kalan bir birim, bir komite, ne yaptığı bununla değilse hangi perspektifle çalışma yürüttüğünü düşünmelidir.”

“Bu alan ve komitelerimiz, kurultay fikrinin dar ve klasik alanda propagandasının, tanıtımının dahi uzağına kalmaktadırlar. Tekil ve sınırlı durumlardan söz ettiğimiz yanlışmasın! Kimi zaman örgütün bütünü bu duruma düşmektedir.”

“Karşılığı ve hakkı verilmeksizin, işe biçimden yaklaşarak ‘Tarihin bir an önce belirlenmesi, kurultayın yapıp bitirilmesi’ sabırsızlığı gösteriliyor.” (s.15)

Bu kadar çok şeyden yakınanların ve yakındıkları ilgisizlikten neredeyse bütün örgüt birimlerini sorumlu tutanların aklına, bir an durup, acaba bu adına “kurultay” denilen aracın kendisinden kaynaklanan ve komünist örgüt işlevli kaldıkça aşılması mümkün olmayan bir aksaklık mı var yoksa diye sormak gelmiyor nedense. Oysa kurultayın tarihinin bir an önce saptanması ve “yapılıp bitirilmesi”ne ilişkin taban sabırsızlığı bile bu konuda yeterli uyarıcı etkiyi çoktan yapmış olabilmeliydi.

(Devam edecek)

Eksen Yayıncılık Kitap Listesi

1. Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm (TDKP Eleştirisi) 2. BASKI	120 000 TL
2. Modern Revizyonizmin Çöküşü SB ve D. Avrupa Üzerine (Tükendi)	230 000 TL
3. Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı	50 000 TL
4. Devrimci Harekette Reformist Eğilim	150 000 TL
5. Teori ve Program Sorunları	210 000 TL
6. Dünyada Yeni Düzen ve Ortadoğu (Tükendi)	50 000 TL
7. Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi	180 000 TL
8. Bir Gün Bile Yaşamak, (Roman: Orhan İyiler)	350 000 TL
9. EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar	200 000 TL
10. ekimler-1, (Tükendi) Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi	250 000 TL
11. ekimler-2, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi	250 000 TL
12. Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi (Tükendi)	135 000 TL
13. İş Yazışmalar/İş Çatışmalar, Işık, Daha Çok Işık	160 000 TL
14. EKİM Olağanüstü Konferansı (Tutanaklardan Seçmeler) Devrimci Politika ve Örgütlenme Sorunları	260 000 TL
15. Kürt Ulusal Sorunu Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler (Tükendi)	240 000 TL
16. Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar Kopanlar ve Kapılanlar	180 000 TL
17. Devrimci Gençlik Hareketi (Genişletilmiş İkinci Baskı)	225 000 TL
18. Gebze Direnişinin Ardından	50 000 TL
19. 20 Temmuz Dersleri	50 000 TL
20. Dünya'da ve Türkiye'de Özelleştirme Saldırısı	50 000 TL
21. "İş-ekmek-özgürlük" sloganı üzerine Liberal Demokratizmin Politik Platformu	100 000 TL
22. EKİM 3. Genel Konferansı Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler	250 000 TL
23. Küçük Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi (Z.Ekrem'e Cevap)	210 000 TL
24. EKİM 3. Genel Konferansı Örgütsel ve Siyasal Tartışmalar (Tutanaklar)	310 000 TL

IMF Reçeteleri Kapitalizmin Krizine Çare Olamayacaktır

Türkiye kapitalizminin yapısal krizi her geçen gün biraz daha derinleşiyor. Bu krizin ekonomik ve sosyal faturaları istikrar politikaları adı altında işçi ve emekçilere ödettiler. Adına "istikrar politikaları" denen bu saldırı paketleri ekonomik krizi hafifletmek bir yana, mevcut krizi daha da derinleştiriyor. Sonuçları işçi ve emekçiler açısından tam bir sefalet oluyor. 5 Nisan saldırı paketiyle birlikte Türkiye ekonomisi her açıdan daha fazla çıkmaza girdi.

5 Nisan'dan bugüne Türkiye ekonomisi kendisini enflasyonun önlenemez artışı, bütçe açığı, sanayi üretimindeki istikrarsızlık, iç ve dış borçların devasa artışı, faiz oranlarının düşmesi ve ödemeler dengesindeki açıklardan kurtaramamıştır.

Krizin 1996'nın daha ilk aylarındaki göstergeleri iç karartıcıdır. Ocak ayı vergilerinin %80'i faiz ödemelerine gitti. Hazinesin borçlanma politikası nedeniyle bütçenin %60'ı faize aktı. Bütçe nakit açığı 91.5 trilyona yükseldi. Bir kaç yıl sonra hazine bütün kamu gelirlerini faiz ödemelerine ayırsa bile bu yeterli olmayacaktır.

Seçimlerden sonra bu kriz tablosunun faturalarını işçi ve emekçilere ödettiler. ANAYOL hükümeti devreye girdi. ANAYOL hükümeti hazırladığı ekonomik saldırı programını, henüz meclis bütçe

komisyonuna bile göndermeden, IMF'ye iletti. Emperyalizme kölece bağımlılığının bir gereği olan bu davranışının karşılığını ne var ki alamadı. Çünkü IMF, ANAYOL hükümetinin saldırı paketlerini yetersiz buldu ve gerçeği yansıtmadığını iletti.

Bütçe vergi hedefini abartılı bulan IMF, faiz personel maaşlarının düşük gösterildiğini söyledi. Hükümet kamu personeli ve emekli aylıklarına bu yıl sadece Temmuz'da %25 zam yapılacağını bildirirken, IMF, hükümetin baskılar karşısında kararlılığı sürdüremeyip zammı %50-60'lara yükselteceğini düşünüyor.

Kısacası IMF, ANAYOL hükümetinin başta özelleştirme ve sosyal güvenlik sistemi reformu olmak üzere ekonomiyle ilgili kararlarını yeterli bulmuyor ve daha radikal, yani daha saldırgan bir program istiyor. IMF'nin isteklerine uymaktan başka çaresi olmayan ANAYOL hükümeti saldırılarına hızla başladı. SSK'nın özelleştirilmesinin gündeme alınmasından sonra şimdi de sırada kamu bankaları ve TEKEL var.

Böylesi önemli kamu kuruluşlarını özelleştirme kapsamına alan hükümet, bu saldırı karşısındaki toplumsal muhalefeti göğüsleyebilmek için önceden medya aracılığıyla toplumu hazırlamaya çalışmaktadır. Diğer yandan da

özelleştireceği kurumlara ilişkin sahte alternatifler yaratmaya çalışıyor. (SSK'nın özelleşmesi durumunda, özel sigorta şirketlerinin kurulacağını duyurması gibi.)

Ama tüm bu politikalar, bu saldırıların işçi ve emekçilere ödettiler. Hükümetin gizlemeye yetmiyor. Hükümetin kurulmasıyla birlikte ard arda gelen zamlar, gittikçe artan tensikatlar bunun ilk sonuçları. Sürekli düşen ücretler, beraberinde gelen yoksullaşma, ağır vergiler, işsizlik, bugün içinde yaşadığımız düzenin olağanlaşan tablosunu gösteriyor.

Tüm bu saldırılara karşı başta işçi sınıfı olmak üzere emekçilerden yükselecek olan direniş, kısmi de olsa kendini göstermeye başladı. Fabrika işgalleri şeklinde başlayan direnişler, kamu çalışanlarının eylemliliği, öğrencilerin bitmeyen mücadele istekleri ve direnişleri, güçlü bir karşı saldırının ilk belirtileri olma anlamında son derece anlamlıdır. Gelişen bu hareketliliğin doğru değerlendirilip etkin bir devrimci müdahale yapılabildiği oranda gelişen öfke ve hoşnutsuzluk düzene karşı bir mücadeleye dönüştürülebilir. Bu aynı zamanda sınıf hareketinin politikleştirilmesi ve devrimci siyasal mücadeleye seferber edilmesinde paha biçilmez bir imkan olacaktır.

Anti-komünizmin yalan seferleri

Rusya'da sosyalizmin yenilgiye uğramasından güç alan burjuvazi, ulusal ve uluslararası düzeyde yoğun bir anti-komünist ideolojik saldırıya başladı. Bu kampanyayla, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi yığınları nezdinde sosyalizmin irtibarını yıkmayı amaçlıyordu. Yoğun bir depolitizasyon politikası uyguladı. Bunda kısmen başarılı da oldu. Türkiye'de Sovyetler'in çökmesi ve devrimci hareketin 12 Eylül yenilgisiyle uğradığı yıkım, düzenin yoğun anti-komünist propagandasıyla da birleşince işçi-emekçi kitlelerde devrimci güçlere karşı bir güvensizlik doğdu.

'80 sonrası küçük burjuva sınıfına mensup aydınlar, şu veya bu şekilde devrimci mücadele içinde olmuş, sosyalizme sempati duymuş ama karşı-devrimin basıncı karşısında geriye düşmüş unsurlar mücadeleden hızla uzaklaştılar. Bu kesim bugün anti-komünizmin daha inceltirilmiş aktörleri durumundalar. Genel olarak sosyalizmin iyi bir şey olduğunu söylerken, hayata geçirilmesinin mümkün olmadığını dem vururlar. En fazla kullandıkları argümanlar: çoğulculuk, sosyal demokrasi, bireyin özgürlüğü vb.dir.

Rusya'da sosyalizmin yıkılmasını kendilerine

dayanak yapanlar, hiç bir bilimsel veriye dayanmadan insan doğasının sosyalizme uygun olmadığını kanıtlamaya çalışıyor, insanların bencilliklerinden, şiddete eğiliminden, uyumsuzluğundan bahsediyorlar. Oysa insanı iyi ya da kötü yapan, onu şekillendiren toplum ve bu toplum içindeki yüzlerce etkenin bileşimidir. İyi ve kötünün anlamı da o günkü mevcut toplumsal düzenin niteliğine göre değişir. İyi ve kötü kavramı farklı tarihsel dönemlerde farklılıklar gösterir. İnsanın bilincini belirleyen toplumsal koşullar değişince, ihtiyaçlar ve değer yargıları da değişir.

Kapitalizm kendi egemenliğini sürüklemesi için kâr hırsıyla geniş işçi-emekçi yığınları kendi egemenliği altında sömürür. Bireysel çıkarı teşvik eder, rekabet sistemiyle bunu kalıcılaştırır. İşçinin emeği alınıp satılabilir bir meta haline gelir. İşçi giderek üretime yabancılaştırılır. Çalışmak bıkıcı, anlamsız, ağır bir yük haline gelir. Bu koşullar insan yaşamını hem fiziksel, hem de manevi olarak yıkıma götürürken, toplumsal olarak çürümenin zemini oluşturur. İnsan doğasına en uygun ilişkiler bile çarpıtılır, çıkar ilişkisine döner. Kendisine yabancılaştırmış, ezilmiş bireyler kendilerini bu durumdan kurtarmak için mücadele ederler. Kapitalist kâr hırsı

birakalım insanı, insanı çevreleyen doğayı tahrip eder. Yani kapitalizm çürürken, kendisiyle beraber toplumu ve doğayı da çürütür.

Bu çürümenin önüne geçecek ve insanın kendi doğasına uygun gelişmesini sağlayacak olan yegane düzen sosyalizmdir. Binlerce yıllık teknolojik ilerlemenin üstünde yükselecek olan sosyalizm, bu gün kapitalizmin tekelinde bulunan bilimi insanlığın hizmetine verecek, bütün yeraltı ve yerüstü zenginlikleri kolektif paylaşımına açacak, eşit ve özgür bir yaşam getirecektir.

Diğer yandan kapitalizmde elit bir tabaka için yapılan sanat, sosyalizmde bütün toplum tarafından geliştirilebilir ve paylaşılabilecek gelecektir. Siyasal-politik-sosyal her alanda olduğu gibi sanat alanında da muazzam düzeyde gelişmelerin yaşandığı Sovyetler deneyimi bunu bize somut örneklerle göstermektedir.

Kısacası, insan doğasına uygun bir ortam yaratmanın, kapitalist kirlenmişlikten kurtulmanın, canlı, tertemiz bir toplum yaratmanın tek olanağı, kapitalist barbarlığın karşısına koyabileceğimiz tek seçenek sosyalizmdir. Ve sosyalizm yalnızca uygulanabilir bir toplumsal düzen değil, uğruna can bedeli mücadeleler verilen, savaşmaya değer tek sistemdir.

TC, Kirli Savaşta Israr Ediyor

Çözüm Devrimde, Kurtuluş Sosyalizmde!

Sömürgeci sermaye devleti 5 Nisan'da, Adıyaman'ın Kulp ilçesinin Sağgöze mevkiinde PKK gerillalarına ait bir kampa dönük bir operasyon gerçekleştirdi. Genelkurmay yetkilileri söz konusu kampın "İkinci Bekaa" niteliğinde olduğunu, "Atmaca Operasyonu"yla PKK'ye büyük kayıp verdiklerini ve üstün bir başarı kazandıklarını açıkladılar. Ne var ki, gerçekler bunun tam tersiydi. Operasyon esasında fiyaskoyla sonuçlanmıştı ve ağır kayıplar veren de sömürgeci ordunun bizzat kendisiydi. Genelkurmay'ın açıklamaları da operasyonun adı gibi "atmaca"ydı.

Sömürgeci Türk ordusunun Sağgöze mevkiinde başlattığı ve özellikle Kulp, Lice ve Genç üçgeninde yoğunlaştırdığı saldırı, daha sonra Ağrı-Tendürek hattı ile Cüdi-Gabar bölgesini kapsayan biçimde genişletildi. Güney Kürdistan'a dönük sınırlı sayılabilecek operasyon ise saldırının bir diğer boyutunu oluşturuyor.

Bütün bu gelişmeler sömürgeci sermaye devletinin PKK ve Kürt halkını imha stratejisinden vazgeçmediğini, vazgeçemeyeceğini, özetle çözümsüzlükte ısrar ettiğini gösteriyor.

Tek taraflı ateşkes ve gerçekler

Sömürgeci devlet öteden beri PKK'nın "siyasal çözüm" konusundaki ısrarını ve bunun yolunu açma amaçlı tek taraflı ateşkes girişimlerini PKK'nın ciddi bir zaafiyetinin ifadesi olarak propaganda etmiştir. Gerillanın özellikle ateşkes dönemlerine tekabül eden eylem kapasitesindeki düşüşünü/ ya da sınırlı hareketliliğini de bunun somut kanıtı olarak göstermiştir. Verilmek istenen mesaj şudur; "terörün" belini kırdık. PKK artık Kuzey Kürdistan'da kalıcı mevziler oluşturmak gücünde değildir. Gerillanın şurada ya da burada ortaya koyduğu eylemler ise dağılmış PKK'den arta kalan küçük grupların sınırlı ve küçük çaplı vur-kaç eylemlerinden ibarettir. Güvenlik güçleri Kürdistan çapında duruma tamamıyla hakimdir.

Bir kaç yıl öncesine kadar PKK Botan bölgesiyle birlikte anılırdı. Yalnızca gerillanın eylem sahası olarak değil, siyasal kitle desteği bakımından da Botan PKK için stratejik önemde bir alandı. Tam da bu nedenle, sömürgeci sermaye devleti topyekün savaş stratejisini benimser benimsemez bu bölgeye yüklendi. Kanlı ve kirli savaşını esas olarak Botan'da ve yanısıra Amed'te (Diyarbakır) yoğunlaştırdı. Binlerce köyü yaktı, yıktı ve boşalttı. Botan adeta insansızlaştırıldı. Yalnızca kırsal bölgeler değil, Şımak ve Cizre gibi yerleşim birimleri de aynı türden saldırıların boy hedefi oldular. O kadar ki, bu kentler "yeniden oluşturuldu"lar. Birer "korucu kent" haline getirildiler.

Tüm bunların PKK'nın özellikle kitle desteğine bir darbe olduğu açıktır. Ancak sermaye devletinin güvenlik güçlerinin Botan'da ve genel olarak Kürdistan'da duruma hakim olduğu şeklindeki propagandasının yalana dayalı olduğu gerçeğini değiştirmez. PKK sömürgeci sermaye devletinin tüm çabalarına karşın Botan'dan sökülüp atılamamıştır. Botan ve yanısıra Amed eyaleti bugün de gerillanın en önemli eylem alanlarıdır. Keza kitle desteği bakımından da eski konumunu korumaktadırlar. Sağgöze kampının PKK'nın ikinci Bekaa'sı niteliğinde bir kamp olduğunun açıklanması ve günümüzde savaşın özellikle Kulp, Lice ve Gers üçgeninde yoğunlaştırılması da bu gerçeğin itiraf edilmesidir.

Öte yandan Kürt özgürlük mücadelesinin cereyan ettiği saha yalnızca Sotan-Amed (Diyarbakır) ve Serhat (Kars) eyaletlerinden ibaret değildir. Özgürlük mücadelesi Dersim ve Sivas gibi yeni ve önemli mevziler de kazanmıştır. Dahası PKK savaşı, Hatay başta olmak üzere, Çukurova'ya da yaymayı başarmıştır. Sömürgeci burjuvazinin tüm bir '95 yılını Dersim'i insansızlaştırma ile geçirmesi, '96'da hışımla Sivas'a yüklenmesi ve nihayet Hatay'ı olağanüstü hal kapsamına almak için büyük çaba sarfetmesi, bu olmayınca özel il statüsü alternatifini ortaya atması vb. boşuna değil. Demek oluyor ki, sömürgeci sermaye devleti Kürdistan'da duruma hakim değildir. Tüm çabası Kürt özgürlük mücadelesini söz konusu alanlardan sökülüp atma ve alana hakim olma, PKK'nın güç ve etkisini hiç değilse sınırlama çabasıdır.

PKK belli dönemlerde belirli gel-gitleri yaşasa da güç ve etkisini korumuş ve yaymayı başarmıştır. Son 24 Aralık seçimlerinin ortaya çıkardığı tablo dahi PKK'nın Kuzey Kürdistan'daki güç ve etkisini belli bir başarı ile koruduğuna somut bir göstergedir.

PKK daha bir kaç yıl öncesine kadar Güney Kürdistan'da daha çok askeri bir güç olarak anılırdı. PKK bu yıllarda Güney Kürdistan'da Kuzey Kürdistan'a geçiş alanı olarak

kullanır, Kuzey Kürdistan'a dönük gerilla eylemleri için elverişli bir saha ve önemli bir lojistik destek kaynağı olarak değerlendirirdi. Nedir ki, giderek buraya da yerleşti, burada da önemli mevziler kazanarak kalıcı hale geldi. TC'nin Barzani ve Talabani ile işbirliği halinde bu durumu engellemeye dönük saldırıları da bunu önleyemedi. PKK özellikle "İkinci Ağustos Atılımı" denilen çıkışı ile "misafir güç" olma konumundan çıkıp Güney'deki güçleri etkileyen bir güç ve konum elde etti. Geline yerde PKK Güney Kürdistan'da yalnızca askeri bir güç değil, artık TC ve emperyalistlerin de itiraf ettikleri üzere Barzani ve Talabani'den sonra üçüncü sahasal kuvvettir. PKK'nın Güney Kürdistan'da etkin bir siyasal güç olduğunu gelinen yerde Güney Kürdistan'ın iki büyük gücü KDP ve YNK da kabul etmektedir. ABD'nin bilgisi ve denetiminde, üstelik TC'nin devre dışı kalması pahasına gerçekleştirilmeye çalışılan Dublin toplantılarının başarısızlıkla sonuçlanmasının arkasında da açıkça PKK etkeni ve PKK'nın "İkinci Ağustos Atılımı" vardır.

PKK'nın son bir iki yıl içinde Kuzey Kürdistan'da yeni ve önemli mevziler elde etmesi, savaşı Çukurova ve Hatay'ı kapsayacak denli yayması ve en önemlisi de Güney Kürdistan'da süreçleri etkileyecek kadar etkin bir siyasal kuvvet haline gelmesi başta sömürgeci sermaye devleti TC'yi olmak üzere bölge devletlerini ve ABD başta olmak üzere emperyalistleri fazlasıyla rahatsız etmektedir.

Söz konusu gelişmelerden en fazla rahatsızlık duyan sömürgeci TC'dir. Başta Türk Genel Kurmayı'nın birinci derecede yetkilileri olmak tüm devlet adamları sürecin kendi aleyhlerine geliştiğini gayet açık görmektedirler. TC mevcut durum karşısında büyük bir telaşa kapılmıştır ve korku içindedir.

TC yakın dönemde gerçekleştirilen Ortadoğu'daki terör zirvesine çok büyük önem vermektedir. Cumhurbaşkanlığı katında bu zirveye katılması başta Filistin halkını olmak üzere Ortadoğu'da dünyasını fazlasıyla rahatsız etti. İttifak

arayışları, Ortadoğu'nun en büyük terörist devleti İsrail'le sözde teröre karşı ikili anlaşmalar imzalaması, PKK'yı destekliyorlar diyerek Yunanistan'la ve bölge devletleri olarak da Suriye ve İran'la düşmanca çatışmalara girecek denli ilişkilerini gerginleştirmesi, ABD başta olmak üzere emperyalistleri bu üç devlete baskı yapmaya zorlaması, Irak'ın toprak bütünlüğünü yeniden sağlamak üzere BM'nin Irak üzerindeki ambargosunun kaldırılarak Irak ve Saddam ile yeniden ilişki kurulması talep ve girişimleri, dünya kadar başlatılan Barzani ve Talabani'ye verdikleri "kırmızı Pasaport"ları iptal etmeleri, emperyalist ülkelerin Barzani ve Talabani'ye hiçbir biçimde güvenmemeleri gerektiğini telkin etmeleri vb. vb. tüm bunlar TC'nin mevcut durum karşısında içine girdiği korku ve telaşın ifadeleridir.

TC, Ecevit'in son günlerde açıkça dile getirdiği gibi Güney Kürdistan'da PKK'nın denetiminde bir Kürt devletinin kurulacağı korkusuna kapılmıştır. TC bir olasılık olarak böylesi bir gelişmeyi düşünmek dahi istememektedir. Bu nedenle de çılgınlık pahasına sürecin bu yönde seyretmesini engellemeye çalışmaktadır. Sömürgeci sermaye devletinin emperyalist ülkelerin telkinlerine karşın kirli savaşı sürdürmek konusundaki ısrar ve direncinin açık göstergesi son operasyonları da bunun ifadesidir. Sömürgeci sermaye devleti iğreti bir çözümü dahi içine sindirememektedir. Henüz buna hazır değildir ve Kürt halkını imha stratejisinde ısrar etmeye hiç değilse bir süre daha devam etme kararlılığındadır.

Emperyalistler de sertleşiyor

ABD başta olmak üzere emperyalistler yakın döneme kadar bölgedeki hesaplarını Barzani ve Talabani gibi işbirlikçi ılımlı liderler üzerinden yapıyorlardı. Ne var ki, diğer kimi etkenlerin yanısıra, özellikle PKK'nın bölgede etkin bir siyasal güç haline gelmesi bu olanağı tümüyle olmasa dahi, önemli ölçüde gerilere itti. Güçlükler yarattı. PKK'nın siyasal etkinliğinin Dublin zirvesini boşa çıkaracak denli rol oynaması da bunun ifadesi oldu.

Geline yerde Kuzey ile Güney arasındaki sınır çizgileri silikleşmiş, süreçler içiçe geçmiştir. Kürt sorununun çözümü de bu gelişmeye bağlı olarak daha karmaşık ve daha güç bir hal almıştır. Yalnızca Barzani ve Talabani üzerinden iş görmek dönemi geride kalmıştır. Çözümü PKK'sız düşünmek -bugünkü güç ve etkinliğini koruduğu sürece- neredeyse olanaksızdır. PKK bu karmaşık ve içiçe geçen süreçlerin ister istemez muhatap alınması gereken bir önemli etkidir. İçlerine sindirsinler ya da sindirmesinler emperyalistler de bunu görüyorlar.

Esasen emperyalistler PKK'nın siyasal çözüm konusundaki ısrarının ve buna zemin hazırlamak amaçlı tek taraflı ateşkes girişimlerini de vesile ederek toprağı PKK'lı bir çözüme hazır hale getirmek eğilimini de gösterdiler. Son olarak Almanya aracılığıyla bu yönde bir nabız yoklaması da yaptılar. Ancak onların temel bir koşulu vardı; PKK'nın ehlileşmesi! Açıkçası ABD ve diğer Batılı emperyalistler PKK'nın bayrağında Orak-Çekiç'i çıkarmasını, A. Öcalan'ın PKK'nın klasik KP'den farklı bir parti olduğu açıklamalarını, ABD başkanına yazdığı mektupta dile getirdiklerini yeterli görmüyorlar. Son dönemlerde daha belirgin biçimde dile getidikleri gibi, PKK'nın adını değiştirmesi de dahil, stratejisinde ve yöntemlerinde köklü değişiklikler yapmasını, açıkçası silahı bırakıp ılımlı siyasal bir partiye dönüşmesini, A. Öcalan'ın da Talabani ya da hiç değilse Kemal Burkay gibi ılımlı bir lider kimliği kazanmasını, daha vurucu bir anlatımla "Öcalan'ın Yaser Arafat'laşması"nı istiyor ve dayatıyorlar.

A. Öcalan ve PKK siyasal çözüm konusundaki ısrarına karşın bu istem ve dayatmalara açık bir direnç gösterdi ve göstermeye de devam ediyor. Emperyalist ülkelerin son dönemde artan PKK'yı yaltıma ve kuşatma girişimlerinin nedeni de PKK'nın ehlileşmeye açık bir direniş göstermesidir. Emperyalistler gelinen yerde PKK'ya karşı bir sertlik politikası izlemektedirler. Bunun son ve somut örneği ise Alman devletin PKK'ya dönük saldırı kampanyasıdır. Alman devleti günümüzde PKK'ya karşı TC ile benzer bir politika izlemekte, PKK üzerinde tam bir devlet terörü estirmektedir. Bu saldırıların yegane amacı var; ehlileşmeye direnen PKK'yı zora dayanarak ehlileştirmek! Ne ki, bu operasyon da öncekiler gibi ömürsüzdür ve ömürsüz kalacaktır.

TC'nin tarihi yalan ve inkar tarihidir

"Aldatmaca ve Atmaca" ya da daha doğru bir söyleyişle yalancılık ve ikiyüzlülük sömürgeci TC'nin en karakteristik özelliğidir. O kadar ki, genelde ve özellikle de Kürt halkına dönük yönü ile Cumhuriyet Tarihi tümüyle bir yalan ve inkar tarihidir. '38 Dersim isyanının manevi lideri Seyit Rıza'nın o güne kadarki tüm cumhuriyet hükümetlerine atfen söylediği "hukumata bé seref u zurekar", yani "yalancı ve şerefsiz" nitelemesi, keza ünlü yazarımız Yaşar Kemal'in TC'nin Kürt halkına dönük tüm bir politika ve propagandasının yalana dayalı ve Cumhuriyet Tarihi'nin bir "yalanlar seferi"nden ibaret olduğuna ilişkin yazısı da bu bakımdan oldukça isabetli olmuştur.

Sözgelimi: M. Kemal Atatürk işgal yıllarında Kürt halkına büyük vaatlerde bulunmuş, ne ki işgal kırılıp gelip Türk burjuvazisi iktidara yerleşince vaatlerini unutmuştur. Bununla da kalmadı; Kürtlerin varlığı dahi inkar edilip peş peşe Kürtler tam bir soykırımdan geçirildi. Sonrası tek parti ve tek şef dönemidir ki; Kürtler bütün bir dönem jandarma-tahsildar ve ağa zulmü

altındadır, sürgünden ve kırımdan başını kaldıramamıştır. Bu dönemi Bayar ve Menderes'in Demokrat Parti dönemi izler. Tek parti ve tek şef döneminde sınırsız acılar çeken Kürtler bu kez Demokrat Partisi'ne sığınır adeta. Fakat değişen hiç bir şey yoktur. Demokrat Parti bünyesinde yer alan büyük toprak ağaları da dahil, saldırılara ilk uğrayıp-yeniden sürgünlere gönderilenler, zulme hedef olanlar yine Kürtlerdir. Bütün bir '60 ve '70'li yıllar boyunca ise Kürdistan'da komando zulmü kol gezmektedir. Sömürgeci sermaye devletinin karakteristik özelliği olan yalancılık ve ikiyüzlülük politikası, yükselen devrimci Kürt ulusal hareketi karşısında açık bir sıkışmışlığı, acz ve çaresizliği yaşadığı '80'li yılların ortalarından itibaren yeniden devreye girmiştir.

Özal dönemi tümüyle Kürt halkı içinde hayaller yayma ve boş beklentiler yaratma dönemidir. Hiçbirinin en küçük bir karşılığı olmadığı gibi bu dönem Kürtlerin hem Kuzey'de hem de Güney Kürdistan'da büyük acılar ve yıkımları yaşadığı bir dönem olmuştur.

'91 yılında kurulan DYP-SHP hükümeti döneminde ise Kürt sorununun yeni bir temel üzerinde gelişip-çözümü dayatması karşısında, dönemin başbakanı Demirel "Kürt realitesini tanıyoruz" demek durumunda kalmıştır. Ancak bu sözler de öncekiler gibi çok çabuk unutulmuş, Kürt halkına dönük baskı ve kirli savaşa devam edilmiştir. Demirel'den boşalan yere oturan Tansu Çiller, başbakanlığının ilk döneminde birdenbire ortaya "Bask modeli"ni atmış, ama akabinde topyekün savaş parolasıyla Kürt halkına dönük tarihin en kapsamlı saldırısını başlatmıştır. Üç binin üzerinde Kürt yerleşim birimi yakılmış, yıkılmış ve boşaltılmış, milyonlarca Kürt insanı mecburi iskana tabi tutulmuştur. Türkiye genelinde olduğu gibi işkence, faili meçhul cinayetler, gözaltı ve tutuklama Kürt halkının -üstelik de kitlesel boyutlarda- yaşadığı günlük olaylar haline gelmiştir.

Kürt halkı içinde dayanaksız hayaller ve boş beklentiler yaratmanın yeni ve son örneğini ise yakın dönemde iş başına gelen ANAP-DYP hükümeti başbakanı Mesut Yılmaz sergiliyor. Mesut Yılmaz öncekiler gibi Kürt halkına dönük vaatlerde bulundu. O da Kürt sorununu yalnızca askeri yöntemlerle çözülemeyeceğini, yeni yaklaşımlara başvurmak gerektiğini ileri sürerek işe başladı. Olağanüstü halin kaldırılacağı ve Kürtçe televizyon sözleri verdi. Dahası seçimlerin hemen öncesinde "Yalanlar Seferi" yazısıyla büyük yankılar yaratan Yaşar Kemal'le Kürt sorunu üzerinde tartışmak-görüş almak üzere bir görüşme yaptı. Özellikle bu görüşme hemen her çevrede büyük merak

uyandırdı, belki de dayanıksız hayallerin yayılmasının en önemli nedeni oldu.

Mesut Yılmaz hayal yaymaya sürdürken, sömürgeci sermaye devleti boş durmadı. Mesut Yılmaz'ın "büyük dostum" dediği Yaşar Kemal'i ağır cezaya çarptırdı. Kürt halkı ise 5 Nisan'dan beridir kanlı ve kirli büyük bir yeni saldırıya yaşıyor.

Demirel-Çiller Mesut Yılmaz ve bu arada çeşitli sanayici ve iş adamlarının dönem dönem kamuoyunu meşgul edip, "siyasal çözüm"e ilişkin beklentiler yaratan sözlerinin gerçek yaşamda hiçbir karşılığı yoktur. Ve esasen böylesi bir çözüm için bile bir ağırlık koyma kararlılığını ifade etmemektedir. Belli bir rahatsızlığı, kirli savaş konusunda belli bir çatlağı ifade etse bile "siyasal çözüm" için umut olma özelliğini taşımamaktadır. Tümü de özünde ve esasında politik birer manevradan, bir kirli savaş taktikinden başka bir şey değildir. Bu nedenle de hiçbirine inanılmamalıdır.

Çözüm devrimdedir

Dönem kirli savaş taktikinin ifadesi manevralara, şurada ya da burada oluşan çatlaklara, gerçek yaşamda hiçbir karşılığı olmamış ve olmayacak olan sözlere takılıp, hayallere dalma ve yığınları beklenti içine sokma dönemi değildir. Dönem gerçeğe dönme ve gerçek yaşamın asli unsurlarına bakma dönemidir.

Tüm veriler Türkiye'nin yeni bir sürece erileceğini gösteriyor. İktisadi kriz derinleşiyor. Ekonomi felç olmuş durumda. Türkiye'de iktisadi-toplumsal ve siyasal koşullar işçi ve emekçiler için her geçen gün daha da çekilmez hale geliyor. Sermaye iktidarı felç durumu yaşayan ekonominin -kirli savaşın çıkardığı ek fatura da dahil- tüm yüklerini işçi ve emekçi sınıflara yüklemek istiyor. Yoğun iktisadi sömürü, düşük ücret politikası, sıfır zam dayatması, ardı arkası kesilmeyen zamlar, hayat pahalılığı, açlık ve sefalet, iktisadi ve toplumsal yaşamda bundan böyle çok daha yakıcı biçimde kendisini hissettirecek olan özelleştirme saldırısı, hak gaspları ve nihayet artarak süren siyasal devlet terörü; bütün bunlar işçi ve emekçiler içinde gün geçtikçe daha derin hoşnutsuzluklara yol açıyor. Hak arayışları artıyor. Sömürüye, baskıya, ardı arkası kesilmeyen devlet terörüne karşı kent yoksullarının Gazi ile başlayıp yükselen hareketi, eğitimin özelleştirilmesi saldırısına karşı parasız eğitim talebiyle alanlara çıkan

öğrenci gençliğin belli bir kitlesellik ve militanlıkla karakterize olan eylemliliği, kamu emekçilerinin özelleştirmeye karşı ve grevli toplu sözleşmeli sendika talebi için başlattıkları eylemler, işçi sınıfında tırmanan hoşnutsuzluk ve mücadele isteği ... bunların tümü Türkiye'de devrimci bir sınıf mücadelesinin gelişip-yükseleceğinin ön belirtileridir.

Öte yandan işçi ve emekçi sınıflar giderek yaşanmaz hale gelen iktisadi, toplumsal ve siyasal koşulların Kürt halkına dönük kirli savaşa bağını bugün daha çok görüyor, sonuçlarını çok daha doğrudan yaşıyorlar. Bu ise onları kirli savaşa karşı tutum almaya, suskunluğu bir yana bırakıp kirli savaşa karşı seslerini yükseltmeye zorluyor. "Kirli Savaşa Son, Yaşasın Halkların Kardeşliği!", "Savaşa Değil, Eğitime-Sağlığa Bütçe!" vb. şiarları kitle eylemlerinin en çok ve en gür atılan şiarları haline gelmesi de bunun göstergesidir. Gelişmeler bundan böyle kirli savaşa karşı işçi ve emekçi ağırlığının daha da hissedileceğini gösteriyor.

Türkiye devrimci hareketinin belli bir güce ulaşması ve bu temel üzerinde düne göre daha kapsamlı bir politik çalışma ve eylem kapasitesi ortaya koymaya başlaması bir diğer önemli gelişmedir. İşte bütün bu gelişmeler Kürt özgürlük hareketine (PKK) önemli görevler yükliyor. Kürt kurtuluş hareketi gelinen yerde siyasal ya da barışçıl çözüme dayalı stratejiden vazgeçmeli, yüzünü Türkiye devrimine çevirmelidir. Kendi orta sınıfları üzerinden iş görme isteğine son verip, kendi alt sınıflarına güvenmelidir. Milyonlarca emekçi ve yoksul Kürt köylüsünün demokratik ve devrimci potansiyelini açığa çıkarmayı ve harekete geçirmeyi esas almalıdır. Kirli savaş taktiklerinin ifadesi, dayanaksız hayallerle ve boş beklentilerle vakit öldürmemelidir. Yüzünü Türkiye işçi sınıfı, emekçileri ve devrimci kuvvetlerinden yana çevirmeli, onlarla birleşmelidir. Metropollerdeki proleter ve emekçi kitle hareketlilikleri içinde aktif bir Kürt işçi ve emekçi potansiyeli var. PKK bu potansiyelin Türk işçi ve emekçi kitlelerle birlikteliğini teşvik etmelidir. Zira, "kirli savaşın sonu" bu birliktelikten geçmektedir. Kürt sorununda kalıcı-köklü ve gerçek bir çözüm ancak sermaye devletini yıkacak devrim ve sosyalizm mücadelesi ve Kürt kurtuluş mücadelesinin buna verdiği aktif destekle olanaklıdır.

Öte yandan komünistler Kürt kökenli işçi ve emekçilerin Türkiye işçi sınıfı ve emekçi kitle mücadelesinin ön saflarında tuttukları önemli konumu çok iyi değerlendirmelidir. Bu paha biçilmez olanağı birleşik devrimci mücadelenin etkin bir dayanağına çevirmelidirler. Türk işçi ve emekçileri içinde Kürt kurtuluş mücadelesinden yana gelişen duyarlılık etkin bir faaliyetle geliştirilmeli ve aktifleştirilmelidir. Komünistler çabalarını başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi katmanların Kürt kurtuluş mücadelesine eylemli desteğini örgütlemek üzere yoğunlaştırmalıdır. Bu görev günümüzde yakıcı bir niteliğe sahiptir.

Komünist, yaşamın her alanında örnek olmalıdır!

21. 03. 1996 gecesi bir emekçi semtine Newroz kutlamaları sırasında gözaltına alındık. Semtten alınan emekçilerle biz komünistler toplam 7 kişiydik. Bizi bir gece jandarma karakolunda tuttular. Bir gece boyunca dayak, küfür, hakaret, taciz, su döküp soğukta bekletme gibi işkencelere maruz kaldık. Ancak tüm bunlar komünistlerin direniş tavrı karşısında sökmeydi. Her komünist militanın alması gereken tutuma sadık kalarak, ifade vermeyip, hiç bir şeyi imza atmadık. Bu arada 7 kişiden ikisi bırakılmıştı. Ayın 20'sinde gözaltına alınan iki arkadaşla beraber, ertesi gün savcılığa çıkarıldık. Hakimın yaptığı bir telefon görüşmesinin ardından hepimiz tutuklanarak Metris Cezaevi'ne gönderildik.

Burada bizim için yeni bir süreç başlıyordu. Adli mahkumların kaldığı bir cezaevinde, bir kısmımız bayanlar koğuşuna, diğerleri de karatınada tutulduk. Tutukluların %80'i Kürt'tü. Doğal olarak Kürt halkı üzerine uygulanan baskı ve terörden haberdardık. Ve çoğu köylerinden zorla göçertilip metropollere yerleşmek zorunda bırakılmış insanlardı. O insanlarla konuşunca kapitalizmin insanları, yaşamlarını, psikolojilerini nasıl tahrip ettiğini çok açık bir şekilde görebiliyorduk. Kapitalizmin bütün pisliklerinin, yozluklarının, çürümüşlüklerinin o insanlar üzerindeki etkisini izleyebildik. Kısacası bu sermaye düzeninin kendi çirkefliydi, kokuşmuşluğu. Bütün bunlara rağmen, içlerinde demokrat, ilerici, devrimci fikirleri açık bir şekilde vardı. Bu insanların bulunduğu koğuşlarda bir ekmek için kavga etmek yerine, bir ekmeği nasıl paylaşabiliriz diye tartışmalar yürütülüyordu. Bireysel değil kolektif bir yaşam oturtulmaya çalışılıyordu. Bu yüzden devrimci insanlarla aralarında bir yakınlık kurmaya çalışıyorlardı.

Bizim bulduğumuz kısımda hemen hergün bir kavga olurdu. Kavgaların çoğu gardiyanlar ve idarenin uygulamaları yüzünden çıkardı. O insanlar bunun farkında olmadıkları sürece birbirlerini yiyip dururlardı. Bu kavgalar üzerine pek çok konuşmalar yaptık. İdarenin bilinçli olarak insanları birbirine düşürdüğünü ve bunda gardiyanlara önemli bir rol düştüğünü anlattık. Pek çoğu söylediklerimize katıldılar. Bundan sonra daha dikkatli davranacaklarını söylediler.

Biz oradan ayrılırken bize iyi bir uğurlama töreni yaptılar. Çoğu "Devrimciler buradayken, yaşam daha farklı ve daha iyi geçiyor, onun için gittiğinize üzülüyörüz, ama sizlere dışarıda daha çok ihtiyaç var. Bu yüzden çıkmanız bizi daha sevindirir" dediler.

Biz komünistler, yaşadığımız her andan, bulduğumuz her koşuldan ders çıkarmasını hedeflediğimiz için, Metris Cezaevi de bizim için bir deneyim olmuştur.

Kazandığımız her deneyimi, yaşamdan çıkardığımız her dersi sosyalizm kavgasında işçi sınıfı saflarına akıtacağız. Hiç bir güç bizi yolumuzdan alıkoyamaz.

"Direniş tavrı dışarıda örülür"

Düşmana karşı tutumda gösterilen zayıflıklar (en küçük zaafardan, çözümlere kadar), en genel tanımlamayla bir meşruiyet sorunundan kaynaklanır.

Bu, bireyin düşman karşısındaki konumlanışının, bilincinde oluşturduğu meşruiyettir. Devrimci kimliğin özümsemesinden, faaliyetin gerekliliğine olan inanca; düzenin yıkılması gerekliliğini kavramaktan, devrime ve sosyalizme bağlılığa kadar geniş bir yelpazedir bu.

Birey; düşman karşısında kendini, örgütlülüğünü ve yaptıklarını "meşru" görebildiği ölçüde kazanacaktır.

Bu meşruiyet iki temel zemin üzerinden şekillenir:

Birincisi; düzen karşısında ideolojik ve politik olarak konumlanış, ikincisi ise pratik/örgütsel konumlanıştır. Düzenle olan hesaplaşmasını bir kopuşmayla tamamlamış, düzenin yıkılması gerekliliğini kavramış ve kapitalist barbarlığı yıkabilecek tek devrimci güç olan işçi sınıfının ideolojisine inanmış bir devrimci, düşman karşısında ayakta kalabilecektir. Elbetteki bu politik konumlanışın pratik şekillenışı örgütlülüktür. Devrimci bir siyasal çalışma ekseninde, başka devrimcilerle örgütlü bir faaliyet sürdürebilmektir. Bu iki gerekliliğin sağlandığı ve sürekliliğinin kılındığı koşullarda birey her çatışmadan ilerleyerek çıkacaktır.

Devrimcilikten uzak sıradan bir kimlik ya da herhangi bir suçlu da polisin şiddeti karşısında direnç gösterebilir. Onun da bunu sağlayabilecek meşruluk zeminleri vardır. İnsani değerlere verilen önem ve saygı, gelecek korkusu, polise ve devlete duyulan tepki ve öfke vb. bir çok faktör bu direncin temelini oluşturur. İnsan olmanın bilinci bile direnmek için yeterli bir zemindir. Ancak bir devrimci için direnmek bunlardan daha ötede, daha farklı anlamlar taşır. O gerek konumlanışı itibarıyla, gerekse iddiası gereği bu açık savaş alanını, bir hesap sorma mevzisine dönüştürmek zorundadır.

Düşman elinde direnmek salt bilgi vermemek olarak tanımlanamaz. Bilgi vermemek, konunun önemli ve belirleyici yönlerinden biri olmakla beraber tek kistas değildir. Devrimci direniş tavrı, devrimcinin sıçrama noktalarından biridir. Düşmanı hem politik, hem de pratik olarak bir alanlarında yendiği zamanlardır. Yine

en genel anlamda, düzen ve devrim kamplaşmasının en dolaysız yaşandığı alanlardan biridir.

"Çözüm dışarıda başlar." Bu basit anlatım aslında çözülmenin boyutlarını anlatması açısından oldukça önemlidir. Çözüm fiziki bir tanımlama değildir. Bireyin acıya dayanıklılığı ya da söz oyunlarına karşı uyanık olup olmayışı belirleyici faktörler değildir. Salt bu anlamda dahi çözüm dışarıda başlar. Devrimcinin politik faaliyetlerde etkinliğinden tutun da günlük yaşamını organize edişine kadar bir çok alandan çözülmenin izlerini görebilirsiniz. Asıl çözümün kişinin politik kimliğinde başlar. Örgütlü kimliğine sıçar ve genellikle "içeride" tamamlanır. İçeride tamamlanmadığı durumlar da sözkonusudur. Kişi yine bilgi vermez ancak aldığı bu son darbe onun devrimle olan bağlarını kökten zedelemiştir. Geriye düşer.

Uzaklaşma yolunu seçer.

Çözüm sürecini, "dışarıda" örgütten kaçışla tamamlar.

Çözülmenin temel görünümleri siyasal polisten, devlet teröründen duyulan korku, devrimci çalışmada hissedilen iç titrekliliği, kendine ve örgüte karşı duyulan güvensizliktir. Bunun geri planında devrim ve sosyalizme olan inanç yitimi, politik yetersizlik ve kişilik zayıflıkları yatar.

Eğer bir devrimci, polisle girdiği bir çatışmada ya da bir fabrikada bildiri dağıtırken niçin orada bulunduğunu kavrayamıyorsa, yürüttüğü siyasal faaliyetin önemini ve gerekliliğini bilincine çıkaramamışsa, bu onun yaşayabileceği bir gözaltı deneyiminde zayıf karnı olacaktır. Ya da aynı şekilde, düzenin kurulu: aygıtlarına (devlete ve kolluk güçlerine) karşı ihtilalcı bir mücadelenin gerekliliğinde net değilse, bunu kendisi için bir mücadele alanı olarak görüp kavrayamıyorsa başlangıçta zayıf duruma düşecektir. vb. vb...

Düşmanın eline düşen devrimci öncelikle kendine yönelen saldırının asıl kapsamını görmek zorundadır. İşkencecinin tek amacı bilgi elde etmek değildir. En az onun kadar belirleyici olan, hatta çoğu durumda daha da belirleyici olan devrimci kişiliği ezmek ve eritmek isteğidir. Tam da bu nedenle asıl işkence insan vücuduna yönelen fiziki zor değil, devrimci kimliğe yönelen ideolojik ve psikolojik saldırdır. Fiziki zor burada düşmanın istediği zemini yaratmak için kullandığı bir araçtır. İki şeye hizmet eder. Birincisi; güç dengesinde avantajın kendisinde olduğunu, elindeki insana istediğini verdiğini, işi kurtulmaktır. Bireyin kendisini yalnız ve güçsüz

hissetmesini sağlamayı hedefler. İkincisi; bireyin iç zayıflıklarını ve zaafalarını körükleyecek, onun kararlılığını zayıflatacak açık bir zorlanma alanı yaratmaktır. Buna bir de, işkencecilerin kişilik bozukluklarından, insani değerlere uzak oluşlarından kaynaklanan keyfi yön de eklenmelidir. İşkenceci, fiziki zor sayesinde kendisini güçlü hissetmekte ve moral aktivasyon sağlayabilmektedir.

Çözülen bir çok insanın, çözümün sonrası anlatımları ortak noktalarda buluşur. "Bir an önce bitsin istedim. Oradan en kısa sürede ayrılmak istiyordum.", "Devrimin olacağına, sosyalizme olan inancımı gözden geçirdim." "Kendime olan güvenimi yitirdim.", "Politik yetersizliğimi hissettim. İşkencecilerin söylediklerine verecek cevap bulamadım." vb. bir çok şey söylerler. Eğer çözümün süreçlerini devrimden kaçışla bitiriyorlarsa, sorunları kendi dışında tanımlamaya başlarlar. Fiziksel zorluklar ön plana çıkmaya başlar. Örgüte saldırı başlar. Yaşanılan zaafın tüm sorumluluğu "başka yoldaşların" hatalarına, yanlış müdahalelere yüklenir.

Çözülmenin önünü alacak ve engelleyecek iki temel belirleyen vardır. Birincisi bireyin devrimci kimliği ve gelişimi, ikincisi ise birincisini de etkileyen bir şekilde örgütlülüğün politik konumlanışı ve şekillenışı. Yani kısacası "**Direniş tavrı dışarıda örülür**"

Komünist hareket, politika sahnesine çıktığından bu yana, bu alanda da bir geleneğin yaratıcısı ve sürdürücüsü olmuştur. Bir komünist, düşmanla açık hesaplaşma alanlarına artık düşmanın bile kabul ettiği bir üstünlükle girer. Bu üstünlük yaratılan direniş geleneğinin kendisidir. Her komünist öncelikle bu geleneği kavramak, özümsemek ve ileriye taşımakla yükümlüdür. Bu ise; birincisi ideolojik-politik eğitim/gelişim süreçlerinin kesintisiz sürmesine, yani politik beslenmeye; ikincisi devrimci siyasal faaliyetteki sürekliliğe ve ilerlemeye; üçüncüsü ise örgüte ve örgütlü yaşama duyulan inancın ve güvenin sağlamlığına bağlıdır.

Tanımlamalarımız boyunca çözülmenin; bir yönüyle bireyin iç dengelerinin, bir yönüyle de kollektif faaliyetinin bir sorunu olduğunu belirttik. Ancak son aşamada belirleyici olan bireyin tavrıdır. İşkencecinin karşısında nihai olarak tek başına varolmak durumundadır. Orada örgüt bireyde somutlanır. Bu bilince sahip olmak, bunun gerekliliklerini yerine getirmek zorundadır. Bırakın örgütlü bir devrimci olmanın getirdiği misyonu, insan olmanın bilinçli tavrı bile devrimcinin direnişinin yeterli zemini olmalıdır.

1 Mayıs 196

Katil Devlettir! ŞEHİTLER ONURUMUZDUR!

Dursun Odabaşı

Hasan Albayrak

Levent Yalçın